

Översiktsplan 2040

Samrådsredogörelse

Orust kommun

Upprättad den 21 februari 2024
Sektor samhällsutveckling

Diarienummer KS/2020:1204

Hur samrådet/granskningen bedrivits

Planhandlingarna har varit på samråd enligt 3 kap. 8 §, PBL under tiden 13 februari 2023 – 12 maj 2023. Totalt har fyra fysiska samrådsmöten och ett digitalt hållits under våren 2023. Under samrådet har det inkommit över 200 yttranden. Inkomna yttranden sammanfattas och besvaras i denna samrådsredogörelse.

Sammanfattning

Myndigheter, organisationer och privatpersoner har inkommit med yttranden som pekar på ett antal förändringar som krävs av planförslaget. De besvaras här gruppvis utifrån den yttrandes roll. De flesta tillfrågade myndigheterna har lämnat svar och framför allt har Länsstyrelsen och Trafikverket haft synpunkter som bearbetats in i det nya förslaget som presenteras i granskningshandlingarna. Såväl lokala som regionala organisationer har också inkommit med synpunkter, samt ett stort antal privatpersoner. Många har lämnat likartade synpunkter och därför besvaras ett antal frågor under rubriken ”Vanligt förekommande synpunkter”. Även organisationernas och privatpersonernas synpunkter har lett till förändringar av förslaget.

Vanligt förekommande synpunkter

A. Samrådsförslaget är för restriktivt gällande bebyggelse på landsbygden

Synpunkterna består i huvudsak i att bebyggelse på landsbygden bör tillåtas i högre utsträckning än vad samrådsförslaget medger. Flertalet yttranden tolkar översiktsplanen som att ingen eller mycket lite bebyggelse kommer tillåtas utanför tätorterna. Man menar att detta kommer att påverka kommunens utveckling negativt och att det inskränker på fastighetsägarnas rättigheter.

Kommentar: Granskningshandlingen har förtydligats avseende kommunens ställningstaganden kring landsbygden. Landsbygden är viktig för Orust och en stor del av medborgarna, näringslivet och föreningslivet finns där. Den är en viktig del i Orusts framtid och omställningen till en hållbar utveckling. Utveckling av landsbygden är upplyft som en av Översiktsplanens sex utvecklingsstrategier.

Utveckling av landsbygdens boendemiljöer och sociala gemenskaper, innovativ utveckling av näringslivet med jord-, skogs- och havsbruk som en central del samt hållbar och lokal produktion av energi, livsmedel och råvaror med ett kretsloppstänkande bedöms vara framgångsfaktorer för kommunens utveckling.

Dock bedömer inte kommunen att det bästa för landsbygdens utveckling är en oreglerad utveckling av spridd bostadsbebyggelse. Särskilt då det finns ett starkt bebyggelsetryck i stora delar av kommunen i form av fritidshusbebyggelse och spekulativt byggande. Dels bedöms inte detta förenligt med riksintressen, nationella lagar och mål, på grund av de starka allmänna intressen som finns på Orust. Dels riskerar detta att på längre sikt skada de värden som finns på Orust i form av natur, kultur, jord- och skogsbruk, dels försvåra möjligheterna att förse invånarna med efterfrågad infrastruktur och samhällsservice.

Det innebär inte att kommunen ställer sig negativ till utveckling på landsbygden i form av kompletteringar av befintlig bebyggelse, större utveckling i strategiska lägen eller som på annat sätt bidrar till kommunens utveckling. Dock står kommunen fast vid inriktningen att huvuddelen av de nya bostäderna ska tillkomma i och kring de fyra större tätorterna.

För att tydliggöra inriktningen har positiva exempel och stöd för landsbygdsutveckling lyfts upp tydligare i granskningshandlingen. Vissa detaljerade krav på bebyggelse på landsbygden har strukits eller omsformulerats, se Större ändringar sedan samråd. Ställningstaganden rörande bevarandebeståndet har flyttats eller hänvisas till tematiska ställningstaganden för att tydliggöra att detta gäller hela kommunen och inte bara landsbygden.

B. Samrådsförslaget framställer landsbygden som negativ och resurskrävande.

Synpunkterna lyfter att samrådsförslaget uppfattas som negativt i relation till de boende på landsbygden. Man reagerar på att landsbygdsboende framstår som mer resurskrävande och anser att förslaget lägger för stort fokus på bevarande och för lite fokus på utveckling av landsbygden.

Kommentar: Granskningshandlingen har reviderats dels avseende hur förutsättningar för resursanvändning beskrivs för olika bebyggelsestrukturer och dels för att förtydliga kommunens positiva vision kring utvecklingen av landsbygden.

Olika bebyggelsestrukturer ger olika förutsättningar. Tätorten ger fördelar i form av att barn kan gå och cykla till skolan, hemtjänsten kan ta sig runt till fler brukare och fler kan handla utan att behöva använda bilen. Det är mer resurseffektivt att bygga ut kommunalt VA till en gruppbusbebyggelse med 20 bostäder än för 20 bostäder som är spridda längs en lång landsväg. Boendet på landsbygden ger många andra fördelar, att människor bor i våra olika kommundelar bidrar till det starka och småskaliga näringslivet, möjliggör att landskapet kan brukas och hålls öppet och levande, att kommunens gröna och blå resurser kan förvaltas och utvecklas. Vidare bidrar man till samhällsfunktioners skötsel i lokalsambället och odlar det starka föreningsliv och engagemang som kännetecknar Orust. Bevarande och utveckling ses inte som motsättningar utan utvecklingen ses som en förutsättning för bevarandet av många värden.

Översiktsplanen värderar inte medborgarnas val av boendeort och alla har rätt till den grundläggande samhällsservicen.

Det är dock översiktsplanens roll att peka ut en riktning för hur man vill förvalta kommunens resurser och planera hur tillkommande bebyggelsestrukturer och framtida boende på bästa sätt kan bidra till en hållbar utveckling. Där har kommunen gjort bedömningen att Orust landsbygd redan idag är tätbebyggd och att det viktigaste är att fokusera på att bygga vidare på de värden som redan finns genom en varsam utveckling av landsbygden. Tätorterna är idag relativt små och för att stärka underlag för kollektivtrafik samt offentlig och privat service som gynnar även landsbygden föreslås den större delen av bostäderna tillkomma i dessa lägen.

C. jord- och skogsbruk, livsmedelsförsörjning och andra verksamheter på landsbygden

Flera yttranden uttrycker oro för att samrådsförslagets ställningstaganden kommer påverka jord- och skogsbruk samt andra verksamheter på landsbygden negativt. Det rör bland annat förutsättningarna för att utöka befintliga verksamheter, uppföra ekonomibyggnader kopplade till lantbruksverksamhet samt bedriva sidonärningar till jord- och skogsbruk. Flera framför också att det behövs inflyttning till landsbygden för att jord- och skogsbruksföretagen ska kunna överleva.

Till detta har också ett flertal synpunkter kommit på betydelsen av jordbruket ur ett självhushållningsperspektiv och möjligheten att trygga livsmedelsförsörjningen lokalt. Synpunkter finns på att detta perspektiv borde ges ett större fokus.

Kommentar: Granskningshandlingen förtydligas angående vilka ställningstaganden som gäller tillkommande bostadsbebyggelse och vad som gäller för utveckling av jord- och skogsbruk, andra verksamheter respektive befintliga bostäder.

Många av de ställningstaganden som finns under Mark- och vattenanvändning, Landsbygd är ansedda att gälla tillkommande bostadsbebyggelse, vilket förtydligas i granskningshandlingen. Vad gäller näringsliv på landsbygden och specifikt sidonärningar till jord- och skogsbruk hittas stöd för detta under Tematiska ställningstaganden, Näringsliv och Blå & gröna näringar.

Vad gäller bygglovsbefriade ekonomibyggnader påverkar översiktsplanen inte förutsättningarna att uppföra sådana, att dessa måste följa plan- och bygglagen gäller dock oavsett. Att andra typer av verksamhetsbyggnader inte är bygglovsbefriade hindrar dock inte att dessa fortsatt kan sökas bygglov för.

Även mindre kompletteringar av nya bostäder i lägen som bedöms lämpliga kommer vara möjliga även i framtiden, dock ser inte kommunen att trenden är att många fler kommer vara sysselsatta inom jord- och skogsbruken i framtiden, på ett sätt

som motiverar att man bygger ett stort antal bostäder i anslutning till dessa. Däremot är det prioriterat att dessa verksamheter kan leva vidare och utvecklas och att behovet av lokaler och arbetskraft kan tillgodoses.

Livsmedelsförsörjningsperspektivet har inte fått ett eget kapitel men stöds av skrivningarna i översiktsplanen. Det är också en av orsakerna till att kommunen bedömer att jordbrukets förutsättningar behöver beaktas i framtida planering.

D. Generationsskifte vid jord- och skogsbruksfastigheter

Yttranden menar att kommunen bör vara mer tillåtande för att möjliggöra avstyckningar från lantbruksfastigheter när det sker i syfte att möjliggöra generationsväxlingar i verksamheten.

Kommentar:

Prövningar utifrån plan- och bygglagen ska ske utifrån platsens lämplighet med hänsyn till beskaftenhet, läge och behov. Undantag för ett särskilda släktförhållande eller personliga förhållanden har inte bedömts lämpliga att använda i översiktsplanen.-Kommunen har därför valt att generellt förtydliga om komplettering av bebyggelse på lantbruksfastigheter snarare än att göra särskilda undantag för generationsskiften.

E. Demografiska utmaningar

Synpunkterna består i huvudsak av att kommunens demografiska utmaning i form av en åldrande befolkning lyfts fram som ett problem och att detta riskerar att förvärras av samrådsförslagets inriktning på att merparten av tillkommande bebyggelse ska uppföras i och kring tätorterna.

Kommentar: *Kommunen delar bedömningen att den åldrande befolkningen är en utmaning. Den behöver kommunen bemöta med såväl bostadsförsörjning, näringslivsutveckling och kompetensförsörjning samt kommunal service och lokalförsörjning, vilket Översiktsplanen beskriver i sina olika delar. Bostadsförsörjningen finns beskriven i Tematiska ställningstaganden, Befolkning och bebyggelse. Detta kommer även att beskrivas närmare i kommunens kommande bostadsförsörjningsprogram.*

För de bostäder som planeras i tätorterna är ambitionen att dels anpassa dessa till de målgrupper som behövs för att balansera kommunens demografi, dels skapa förutsättningar för flyttkedjor. Förutsättningar för att underlätta vardagslivet med närhet till skola, fritidsaktiviteter och annan service, goda pendlingsförutsättningar samt goda boendemiljöer är några frågor som lyfts upp för att yngre och barnfamiljer kan flytta till Orust. Satsningar på exempelvis centralt belägna trygghetsboenden i tätorterna gör att många villor både i tätort och på landsbygd kan friställas för yngre. Att det behövs en bredd av olika typer av bostäder vad gäller upplåtelseform, storlek, pris och läge nämns också.

Kommunen ser att boende på landsbygden kompletterar det större tillskottet av boende i tätorterna och har möjlighet att locka personer som attraheras av ett boende på landet. Den tätortsnära landsbygden kan särskilt bidra till detta då den erbjuder både boende av landsbygdskaraktär och några av tätortens fördelar med tillgänglighet och utbud.

Vidare finns ett befintligt bostadsbestånd på landsbygden och förutsättningarna för att flytta till Orust och bosätta sig i ett befintligt hus på landsbygden bedöms också vara goda.

F. Äganderätt och områden för natur och friluftsliv

Yttrandena menar att kommunen inte tillräckligt beaktar den enskildes rättigheter till sin mark i samrådshandlingarna inom underkategorierna Naturområden på landsbygden, Grönområde samt Friluftsområde. Flertalet menar att allemansrätten och skyddade områden såsom naturreservat är tillräckligt. Ett flertal ställer sig frågande till om detta begränsar jord- eller skogsbruk och andra vill ha möjlighet att bebygga sina fastigheter inom markanvändningskategorierna.

Kommentar: *Ingen av markanvändningskategorierna hindrar jord- och skogsbruk, detta har förtydligats i granskningshandlingen. I många fall är det aktiva brukandet en förutsättning för de värden som finns och det finns ingen motsättning mellan bevarandebudet och den pågående markanvändningen. Färgkontrasten mellan de olika kategorierna har ökat för att undvika sammanblandning.*

I Plan- och bygglagen 2 kap. 2§ anges att "Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med

hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företrädere ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning." Detta innebär att kommunen har rätt att neka exempelvis bygglov om ett område bedöms ha höga värden som oexploaterat, vilket bedöms väga tyngre än exploateringsintresset. Det kan vara böga natur- eller rekreationsvärden men också som en del i ett större opåverkat område eller som en viktig länk i den gröna infrastrukturen.

Kommunen gör alltid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen och eftersom översiktsplanen är vägledande sker den slutgiltiga prövningen i bygglov, förhandsbesked och detaljplaner, vilket ger en möjlighet att gå emot översiktsplanen om det i något ärende skulle innebära en oproportionerlig påverkan på det enskilda intresset.

I översiktsplanen behöver kommunen också ta hänsyn till statliga riksintressen och nationella och regionala mål, planer och program. Dessa innehåller ofta starka allmänna bevarandebestämmelser. Kommunen bedömer att man hållit sig inom det handlingsutrymme som regleras i plan- och bygglagen.

G. Ställningstagande om avstånd till kollektivtrafik på landsbygden

Yttranden menar att ställningstagandet om max 10 min gångavstånd/ 1km till busshållplats blir alltför begränsande för utveckling av landsbygden och att det slår onödigt hårt mot områden som i övrigt kan vara lämpliga att bebygga, exempelvis Lyr eller Flatön. Många menar att landsbygdsboende ofta inte förväntar sig samma kollektivtrafikutbud och att det inte är därför man väljer att bosätta sig på landsbygden.

Kommentar: Ställningstagandet har strukits ur granskningshandlingen.

Vid samhällsplaneringsprojektet såsom detaljplaner med större nyexploatering både inom tätort och på den tätortsnära landsbygden ska förutsättningarna för kollektivt resande och andra hållbara mobilitetslösningar väga tungt vid val av lokalisering. Detta har dock blivit mindre styrande i granskningshandlingen än i samrådsförslaget vid enstaka förhandsbesked och bygglov.

H. Ställningstagande om nyttjande av befintliga vägar

Yttranden menar att ställningstagandet att inte medge nya vägar för enskild ny bostadsbebyggelse är onödigt hårt och kategoriskt, att det inte är tillämpligt i alla lägen.

Kommentar: Kommunens hållning är att det befintliga vägnätet bör nyttjas i så stor grad som möjligt. Onödiga nya vägsträckningar, framför allt för enstaka bostäder, bidrar till att bebyggelsen sprids ut, ökade markanspråk och ingrepp i terrängen samt utgör barriärer i den gröna infrastrukturen. Ställningstagandet har dock formulerats om till granskningshandlingen för att möjliggöra vägsträckningar som stärker befintliga bebyggelsestrukturer på landsbygden och som öppnar upp för bedömningar av den enskilda situationen

I. Cykelvägar

Synpunkter kring att kommunen ska satsa mer på cykelvägar. Flera har förslag på specifika sträckor som bör prioriteras.

Kommentar: Kommunen jobbar långsiktigt med cykelplanering i form av en cykelstrategi med tillhörande handlingsplan, där fokus ligger på att skapa sammanhängande cykelvägnät i och kring kommunens tätorter. Cykelstrategin håller på att revideras under 2023 och 2024, och den samordnas med översiktsplanen. Förslag på specifika sträckor förmedlas till ansvariga för cykelstrategin, då dessa inte inkluderas i översiktsplanen.

Kommunen delar bedömningen att det finns ett stort behov av att utveckla cykelvägnätet på Orust och även mellan kommunens tätorter. Detta är dock ett omfattande arbete som kräver strategiska och stora investeringar över tid, och ett arbete som kommer behövas under många år framåt. Eftersom vägnätet i kommunen förvaltas av enskilda väghållare och Trafikverket krävs en nära samverkan med väghållarna för att utveckla cykelnätet. När cykelvägar ska byggas ut inom Trafikverkets vägområde behöver dessa utbyggnader ske via Trafikverket. Detta kan ske antingen genom ett regionalt politiskt beslut via regional cykelplan där kommunen finansierar 50%, eller att kommunen finansierar 100%. Inom Trafikverkets vägområde behöver kommunen följa Trafikverkets standard vilket blir mycket kostsamt. Kommunen strävar

därför efter att också hitta andra lösningar, att i cykelkarta hänvisa till lågtrafikerade vägar eller anlägga enklare cykelvägar som inte går längs statlig väg. Detta beskrivs närmare i kommunens cykelstrategi.

I samband med nya exploateringar har kommunen möjlighet att samverka med exploatörer och dela kostnader för att få till nya cykelvägar som behövs för ny bebyggelse.

J. Kollektivtrafik

Synpunkter kring att kommunen ska satsa mer på kollektivtrafik. Flera har förslag på specifika sträckor som bör prioriteras.

Kommentar: Kollektivtrafiken är i huvudsak ett regionalt ansvarsområde och Västra Götalandsregionen är rädig över kollektivtrafikens utformning via Västtrafik. Kommunen har kontinuerlig dialog med Västtrafik och arbetar för att få ett så gott kollektivtrafikutbud som möjligt för medborgarna. Det är hård konkurrens om resurserna och för de små tätorter och den landsbygd som präglar Orust kommun är grundutbudet som tillhandahålls förhållandevis litet, främst gällande turtätet. Ett nytt underlag för upphandling av kollektivtrafiken på Orust från 2026 och framåt håller på och tas fram hos Västtrafik. För att kunna bibehålla och utveckla kollektivtrafiken är det enligt Västtrafik väsentligt att bebyggelseutvecklingen stärks i tätorterna och längs kollektivtrafikstråken.

K. Reningsverket i Ellös

Yttranden innehåller kritik mot reningsverket i Ellös. Kritiken rör lokalisering i Ellös, utformning, strandskydd, sprängning, lukt och störning, påverkan på Ellösfjorden och miljö kvalitetsnormer för vatten.

Kommentar: Reningsverket är ett separat ärende som beslutats separat politiskt och inget som utreds eller behandlas i Översiktsplan 2040. Synpunkter förmedlas till ansvariga inom förvaltningen.

L. Område SE5 (Grönevik)

Synpunkterna rör att området ska bevaras som grönområde med hänvisning till att det används som ett uppskattat bostadsnära rekreationsområde. Även diverse naturvärden påtalas i yttrandena.

Kommentar: I kommunens översiktliga naturvärdesinventering har inga särskilda naturvärden pekats ut i området. Huvuddelen av området föreslås redan i samrådsbehandlingen bevaras för närrекреation, ny bebyggelse föreslås endast i närmast anslutning till befintlig bebyggelse. I samrådsbehandlingen konstateras även att särskild hänsyn till naturvärden och allmänhetens tillgång ska tas vid planering av det nya området. Området kvarstår därför till granskningsbehandlingen.

M. Broreservat i Svanesund och närliggande område

Yttranden rör frågor kring det utpekade broreservatet i Svanesund, omkringliggande markanvändning och processen framåt. Kritik framför mot påverkan på befintliga fastigheter, värden såsom natur och kulturvärden samt bristande dialog.

Kommentar: Det vägreservat som redovisats i samrådsbehandlingen från Varekilsvägen ut mot fjorden är det som funnits med sedan ÖP 2009, alltså ingenting nytt. Däremot är den alternativa sträckningen närmre Svanesund ett förslag från den samhällsekonomiska analysen av en ny bro från 2018. Kommunen valde att ta med båda i översiktsplanen för att visa på alternativ. Sedan ett år tillbaka arbetar Trafikverket med en s.k åtgärdsvalsstudie för en ny fast förbindelse till Orust. Denna analyserar nyttan av en bro i förhållande till andra alternativ för att lösa den ansträngda trafiksituationen på Tjörnbroliden. Resultatet av åtgärdsvalstudien visar att en bro är mycket samhällsekonomiskt lönsam. Åtgärdsvalstudien föreslår inte någon exakt vägdragning, utan ett stråk. Detta stråk föreslås gå i ett nordligare läge än vad som redovisats i ÖP 2009 och i samrådsbehandlingen. Kommunen har därför i dialog med Trafikverket kommit fram till att vägreservaten och de närliggande utbyggnadsområdena i samrådsbehandlingen tas bort. De ersätts istället med ett större utredningsområde för broväg och framtida samhällsutveckling i granskningsbehandlingen.

Det ska understrykas att valet av exakt placering av bron och dess påfartsvägar fastställs i en s.k vägplan som föregås av en lokaliseringstudie. Dessa utförs av Trafikverket och beslutas inte av Orust kommun, som däremot är remissinstans. Naturligtvis har även de som berörs av lokaliseringstudie och vägplanen möjligheter att tycka till. Och först när en

lokaliseringsutredning och val av sträckning är framme kan vidare planering för utveckling i denna del av Svanesund påbörjas, förslagsvis genom en fördjupad översiktsplan. I denna plan analyseras och redovisas, i en demokratisk process, lämplig utveckling av bostäder och verksamheter i anslutning till broleden.

N. Översiktsplanens form och process

Många inkomna synpunkter är kritiska till Översiktsplanens form och process. Huvuddragen i kritiken är:

- För omfattande och komplicerad handling med många upprepningar
- För svårlästa kartor, vissa hus och vägar visas in i bakgrundskartan.
- Godtyckliga eller bristfälligt motiverade ställningstaganden
- Kritik mot digital dialog
- För kort samrådstid
- Synpunkter på upplägg och genomförande av samrådsmöten
- För kort samrådstid
- Dålig förankring i vision 2040
- Efterfrågan om en kortversion av översiktsplanen

Kommentar: Kommunen har i arbetet med granskningshandlingen försökt att förkorta och förenkla samt minska antalet upprepningar. Även kartorna har bearbetats utifrån synpunkterna för att förbättra läsbarheten. Att bakgrundskartan inte visar vissa hus och vägar i samrådsbehandlingen har varit en fråga om vilket kartunderlag som varit tekniskt tillgängligt och beroende av i vilken skala Översiktsplanen anses läsas, det är inte ett ställningstagande från kommunen att inte visa vissa mindre byggnader eller vägar.

Översiktsplanen har många målgrupper: allmänheten, tjänstepersoner på kommunen, myndigheter med flera. Detta gör att vissa delar som krävs i översiktsplanen kan uppfattas som mindre målgruppsanpassade för allmänheten, men kommunen har i sin revidering försökt att tydliggöra, särskilt de delar som är av mest relevans för den enskilda medborgaren.

Vad gäller ställningstaganden i Översiktsplanen har motiv bakom dessa förtydligats. I vissa fall har även mer detaljerade ställningstaganden som upplevts som godtyckliga tagits bort, se större ändringar sedan samråd.

Det tidiga samrådet sammanföll med Covid-19 pandemin och behövde därför genomföras digitalt. Trots detta har kommunen fått ett relativt stort antal svarande, inte minst genom skoldialogen.

Vad gäller samrådstiden och samrådsmöten har kommunen haft tre månaders samrådstid och i jämförelse med lagkrav och praxis hos andra kommuner har Orust haft relativt lång samrådstid och många samrådsmöten. Information om samrådet har gått ut ett flertal gånger via Orustkommunikén som alla kommunens medborgare får i brevlådan. Kommunen har fått ett stort antal medverkande på samrådsmöten och inkomna yttranden, vilket bedöms tyda på att informationen nått ut. Sammanfattningsvis tar kommunen med sig synpunkter på hur processen kan genomföras bättre i fortsättningen men bedömer att den genomförda dialogen varit tillräcklig i samrådskedet.

Hur Översiktsplan 2040 förhåller sig till visionen har arbetats fram under möten och workshops med översiktsplanens politiska styrgrupp och beskrivs i kapitlet inledning och utvecklingsinriktning

Ändringar sedan samråd

Översiktsplan 2040 har förändrats i flera delar. Det är inte här möjligt att sammanfatta alla detaljer utan endast de större ändringarna som skett sedan samråd. I övrigt hänvisas till respektive svar på de yttranden som inkommit. Kortfattat har följande bärande justeringar gjorts:

1. En mer nyanserad bild av landsbygdens, jordbrukets och skogsbrukets förutsättningar och betydelse och dess möjligheter att utvecklas.
2. Avståndskravet till kollektivtrafiken är struktet.

3. Förtydligande kring möjligheterna att använda och komplettera befintlig infrastruktur vid nybyggnation på landsbygd
4. Siffrorna för vattenkvantitet är strukna och ersatta med krav på ”tillräcklig mängd och kvalitet på vattnet. Detta får avgöras från fall till fall.
5. Numerären av antal förhandsbesked som kan medges utan att plankravet inträder har justerats från en uppskattad siffra, till ”ett mindre antal bostäder”. Detta då förutsättningarna varierar från plats till plats.
6. Utvecklingsområde SH8 och SH9 i Henån har strukits helt pga höga naturvärden med spridningskorridorer och ängsmark, samt att området har ett betydande värde för föreningsliv och friluftintressen. Detta minskar antalet möjliga nya bostäder i ÖP 2040 med omkring 100 enheter.
7. Utvecklingsområde VV2 i Varekil har minskats något beroende på översvämningsrisk. Infrastrukturområde TV1 har utökats något för att möjliggöra en trafiksäkrare korsning.
8. Samtidigt har antalet hektar jordbruksmark som tas i anspråk inom ÖP minskat på totalen då delar av Svanesund (tidigare SS4) i stället hanteras inom utredningsområdet för nytt broreservat med tillkommande infrastruktur.
9. I Svanesund utgår också tidigare vägreservat för brokopplingsväg TS1 och TS2 till förmån för ett större utredningsområde för brons placering med tillhörande brokopplingsväg. Frågan ägs i huvudsak av Trafikverket och är idag inte möjligt att precisera ytterligare. Särskilda ställningstaganden gäller inom utredningsområdet som i granskningshandlingen benämns U2.
10. Antalet möjliga bostäder i ÖP har minskats från ca 2400 till 2100. Det är främst i Svanesund och Henån som denna minskning sker då utredningsområdet för broreservatet med tillkommande infrastruktur har utökats i Svanesund och den planerade nybebyggelsen i områdena SH8 och SH9 i Henån strukits helt.
11. Justeringar har gjorts i kartmaterialet för att undvika konflikter med strandskydd. I några fall kvarstår detta och får hanteras i ansökningar om strandskyddsdispens i detaljplaneskede. Även frågor om erosionsskydd och översvämningsåtgärder har förtydligats. Främst rör det Varekilsån.
12. Malön, Flatön och Lyrön har fått egna rubriker i ÖP2040.
13. Förtydliganden har gjorts om hur Orust kommun ser på befintliga fördjupade översiktsplaner för FÖP Havet, FÖP Vindbruk och FÖP Slussen i relationen till ÖP 2040.
14. Ett kapitel om politik för gestaltad livsmiljö har lagts till.
15. Nurvarande Göksäter handelsområde har fått ändrad markanvändning från landsbygd till mångfunktionell bebyggelse samt att kringliggande område fått ändrad markanvändning från naturområde till landsbygd.
16. Ellös (Månsemyr, VE1) har minskats något i utbredning pga torvtäkt.

Ställningstagande

En avvägning har gjorts mellan olika enskilda och allmänna intressen vilket har resulterat i en samlad bedömning. Planhandlingarna har justerats enligt sammanfattningen ovan och förvaltningen anser därmed att Översiktsplan 2040 kan ställas ut för granskning enligt PBL 3 kap 12-14§.

Tidigt samråd

Sammanfattning samrådsmöten

Henån

Några frågor fokuserade på en framtida klimatsäkringen av Henån, där kommunen beskrev de stora dragen i strategin för Henån som redovisas i klimatriskstrategin. Det kom också upp frågor kring planer

och process kring en framtida broförbindelse till fastlandet samt kring område TH1 som är ett vägreservat som möjliggör en framtida förbindelse mellan väg 160 och Röravägen.

Några lyfte att man vill ha fokus på allmänna ytor längs med vattnet och att bebyggelsen i Henån inte bör hamna för nära vattnet. Område SH9 lyftes upp som ett exempel på en yta där förtätning kan vara lämplig. En annan deltagare uttryckte oro för framtida höjder och gestaltning av bebyggelse på Ängsberget och hänvisades till Planprogram för Dalby.

En kortversion av översiktsplanen som är enklare för medborgarna att ta till sig efterfrågades. Det uttrycktes även önskemål av att ta fram någon form av informationsmaterial som sökande för förhandsbesked och bygglov kan få som speglar förutsättningarna att få förhandsbesked/bygglov på landsbygden, så att de kan undvika att lägga mycket pengar och tid på en ansökan. Deltagare på mötet uttryckte även att man tyckte det var svårt att orientera sig på kartorna och önskade att dessa förtydligades.

Krav på närhet till busshållplatser för landsbygdsbebyggelse som förekom i samrådshandlingen med ansågs utgöra ett hinder för utveckling av företag på landsbygden. Det uttrycktes att det är viktigt att unga människor med koppling till en särskild plats på landsbygden kan bo kvar och att kommunen därmed bör tillåta förtätning vid generationsväxlingar, men att detta inte bör öppna upp för exploatörer.

Svanesund

Många av frågorna kretsade kring en framtida broförbindelse till fastlandet, hur processen ska gå till samt finansiering och tidplan. Gång- och cykelfärja som i framtiden kan ersätta bilfärjan ansågs vara en bra idé. Vägen till Varekil ansågs viktig i relation till en framtida broförbindelse och föreslogs beskrivas tydligare i översiktsplanen.

Några deltagare var markägare inom områden som kommunen pekat ut som broreservat eller nya markanvändningar kring bron och var oroliga för effekter av detta. Man framhöll vikten av kommunikation i den fortsatta processen.

Flera deltagare ansåg att det är prioriterat att stärka kommunal och kommersiell service i Svanesund. Synpunkter kom upp att strandsstråket behöver utvecklas som mötesplats och för fritid och rekreation samt att mer plats i hamnen behövs för stora båtar.

Varekil

I Varekil uttrycktes ett stort missnöje med planförslagets inriktning på landsbygden. Kritiken var i linje med det som redovisats i vanligt förekommande synpunkter: att inriktningen för nybyggnation är för restriktiv, att tonen är för negativ, att det riskerar att påverka demografin i kommunen negativt samt att riktlinjer kring bevarandevärden, kollektivtrafik och service är alltför begränsande.

Även jord- och skogsbruksföretagens och andra företags förutsättningar för att överleva och utvecklas samt möjligheter till generationsväxlingar och ungdomars bostadsförsörjning lyftes som viktiga frågor.

Deltagare efterfrågade mer detaljerade analyser kring flyttmönster för att styrka att bebyggelseutvecklingen som föreslås i översiktsplanen har rätt inriktning. Man ansåg även att kommunen bör ha gjort en mer omfattande omvärldsbevakning i översiktsplanen.

Riksintresse för kulturmiljövården, Haga, ifrågasattes. Likaså myrskyddsområdet i Storehamn.

Cykelvägar mellan orterna togs upp som en prioriterad fråga.

Det framkom även mycket kritik mot själva processen kring framtagandet av översiktsplanen, i linje med vad som beskrivits under vanligt förekommande synpunkter.

Ellös

Flera var kritiska till Översiktsplanens ställningstaganden kring landsbygden och menade att förslaget riskerade att göra det omöjligt att över huvud taget bygga på landsbygden. Man framhöll vikten av att vända trenden med åldrande befolkning som finns på landsbygden, främst på västra delen av kommunen. Man menade att översiktsplanens begränsningar riskerar att förvärra situationen. Vidare efterfrågades att verksamhetsutveckling på landsbygden, framför allt befintliga verksamheter, tydligare prioriteras i översiktsplanen.

Några deltagare var kritiska till ett nytt område för bostadsbebyggelse, SE5, med hänvisning till rekreativvärden och naturvärden i området som idag utgörs av skog. Även föreslagen bostadsutbyggnad inom område SE3 mötte kritik med hänvisning till brant terräng och behov av sprängning.

Flera uttryckte kritik mot ombyggnaden av Ellös reningsverk och ifrågasatte lämpligheten i utveckling kring Sörbo med tanke på vindriktningen och risk för lukt.

Det kom även upp frågor kring en framtida broförbindelse och vem som driver förslaget.

Förslaget att kommunen ska jobba med en CO₂-budget i ÖP togs också upp.

Digitalt möte

På det digitala mötet var det främst frågor som kom upp och färre renodlade synpunkter.

Frågor som diskuterades var:

- Prioritering av gång- och cykelvägar och kommunens arbete med cykelstrategi. Information/skyltning om cykelvägar
- Behov av och eventuella satsningar på idrottsanläggningar
- Kommunens VA-planering och tidplan för överföringsledning
- Fördelarna med satsningar på att stärka flera av kommunens tätorter
- Förutsättningar för att utveckla mer hållbara varutransporter och persontrafik från Tuvesvik
- Förutsättningarna för elektrifiering och näringslivsutveckling

Yttranden

Inkomna yttranden följer ordningen myndigheter, kommuner och regionen, företag, föreningar och stiftelser och sist allmänheten. Yttranden från Länsstyrelsen återges nedan i sin helhet. Yttranden från övriga har sammanfattats. Samtliga yttranden finns i sin helhet i kommunens digitala arkiv.

Dataskyddsförordningen innebär att den version av samrådsredogörelse som publiceras på hemsidan inte får innehålla några personuppgifter. Samrådsredogörelsen är allmän handling som kan begäras ut originalversion.

Följande har avstått från att lämna yttrande

- Sveriges geologiska undersökning, SGU (yttrande 2.1)
- Lantmäteriet (yttrande 2.3)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (yttrande 2.7)
- Fyrbodals kommunalförbund (yttrande 2:24)

Myndigheter

Länsstyrelsen

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen anger på ett tydligt sätt inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i Orust kommun. Översiktsplanen ger överlag också god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen är överlag väl anpassad till riksintressena, men för några riksintresseområden behöver kommunen utveckla ställningstaganden om hur riksintressena ska tillgodoses.

För att bedöma om det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs behöver kommunen utveckla avsnittet om MKN vatten och MKN fisk och musselvatten. Kommunen behöver föra ett resonemang kring om översiktsplanens förslag kan innebära svårigheter att följa miljö kvalitetsnormerna.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Översiktsplanen hanterar frågeställningar kring påverkan på människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion väl, men vad gäller föreslagna utvecklingsområden kan det komma att krävas mer detaljerade utredningar i kommande detaljplanering vad gäller risken för översvämning samt risken för olyckor med transport av farligt gods då det inte går att göra lämplighetsbedömningen fullt ut på denna övergripande nivå.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Synpunkterna bemöts i mer detalj under respektive rubrik nedan. Vi vill här också upplysa om att kommunen i det parallella arbetet med bostadsförsörjningsplanen tydligare kommer att prioritera i vilken tänkt ordning de föreslagna utvecklingsområdena inom ÖP 2040 kan bli föremål för detaljplanering.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Yrkesfiske (3 kap. 5 § MB)

Översiktsplanen föreslår enligt kommunen ingen ändrad mark-användning som bedöms påverka riksintresset för yrkesfiske fiskehamn Ellös negativt. Kommunen skriver att riksintressets avgränsning godtas och att åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresset ska undvikas. Översiktsplanen behöver kompletteras med ett tydligt ställningstagande om detta för område för mångfunktionell bebyggelse (ME1) i Ellös.

Kommunen hänvisar till att övriga havsområden av betydelse för yrkesfisket behandlas i ändring av översiktsplan för havet. Länsstyrelsen anser ändå att det behöver framgå att planerad mark- och vattenanvändning är förenlig med riksintresse för yrkesfiske och inte skadar områdenas värden då även sådan mark- och vattenanvändning som omfattas av översiktsplanen skulle kunna beröra dessa områden.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten.

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Kommunen beskriver bra de olika områdena och vad de har för värden och vad som kan påverka negativt. Vid Ellös finns förslag på viss ändrad markanvändning inom riksintresse för naturvård, Morlandadalen. För att bevara riksintressets värden är det särskilt viktigt att kommunen har en restriktiv hållning vid ny bebyggelse i dalgången och på hållmarker.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Vid Tegneby föreslås transportinfrastruktur som bussterminal, cirkulationsplats och utökad pendelparkering (område TL1) inom riksintresseområde för kulturmiljövården, Haga.5 Riksintresset motiveras av fornlämningar, kyrka, omgivande odlingslandskap och landskap med lång tradition. Riksintresset lyfts inte fram som en planeringsförutsättning att beakta. Kommunen behöver redovisa hur tillgodoseendet av riksintresset kommer att hanteras. Detta särskilt utifrån hur kyrkan med omgivande landskap kan påverkas och hur man ska säkerställa att dessa värden inte kommer att skadas.

Kommentar: Åtgärder i form av cirkulationsplats, pendelparkering och bussterminal har redan anlagts av Trafikverket och har därmed prövats i eget ärende. Markanvändningen för området har justerats till landsbygd i granskningshandlingen.

Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Det finns två områden av riksintresse för friluftsliv som berör Orust. Kommunen beskriver områdena och belyser på ett tillräckligt vis vad som kan skada dess värden och hur kommunen ska skydda värdena.

Kommentar: Noteras.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Kommunen avser att anpassa bebyggelse och exploatering som påverkas av befintlig farled så att sjöfarten inte riskeras att påtagligt skadas. I efterföljande planering blir det viktigt att detaljstudera hur utvidgning och komplettering av befintliga småbåtshamnar ska anordnas för att inte påverka farleder av riksintresse.

Kommentar: Noteras inför kommande planering.

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Det behöver av översiktsplanen framgå vilka ärenden som alltid ska remitteras till Försvarmakten. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta. För vägledning se Försvarmakten riksintressekatalog för Västra Götalands län.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten.

Högexploaterad kust (4 kap. 4 § MB)

Det utpekade området av riksintresse för högexploaterad kust inkluderar havet, kusten på Orust samt alla småöar i kommunen. Kommunen redovisar områdena och redovisar riktlinjer för bebyggelse på landsbygden och inom den tätortsnära landsbygden för att minska negativ påverkan på riksintresset. De generella ställningstagandena för bebyggelse på landsbygden och inom den tätortsnära landsbygden kan kompletteras med riktlinjer om att undvika bebyggelse och anläggningar med stor visuell omgivningspåverkan i landskapet.

Kommentar: Ställningstagande kring visuell påverkan återfinns i tematiska ställningstaganden, bebyggelsens utformning. Granskningshandlingen har även kompletterats under riksintressen och skydd enligt miljöbalken.

Natura 2000

Precis som kommunen skriver kan verksamheter och åtgärder som planeras utanför Natura 2000-områden kräva tillstånd om verksamheten på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Ett sådant område att uppmärksamma är Natura 2000-området Halsefjorden som kan påverkas genom Varekilsån.

På Härmanö planerar kommunen för viss förtätning. Det behöver prövas mot Natura 2000 och Härmanö naturreservatsbestämmelser.

Kommentar: Varekilsåns påverkan på Halsefjorden och krav på hänsyn som detta innebär har förtydligats i granskningshandlingen. Gränsen för sammanhängande bostadsbebyggelse på Härmanö har justerats i enlighet med reservatsgränsen.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

Översiktsplanen beskriver helheten, befintlig och föreslaget tillkommande av bebyggelse, verksamheter och infrastruktur, därför behöver de samlade, kumulativa, effekterna på olika vattenförekomster bedömas. Kommunen behöver göra en bedömning och föra ett resonemang kring om planen, eller verksamheter och åtgärder som kan bli en följd av planen innebär svårigheter att nå miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsterna i kommunen. Hänsyn ska tas till påverkanskällorna och den gemensamma påverkan på vattnet utredas och bedömningar motiveras. Särskild fokus behöver de vattenförekomster som berörs av utökad bebyggelse/verksamhet få. Bebyggelse nära vatten kan medföra ökad näringsbelastning och ökad avrinning från hårdgjorda ytor till recipient. Det gör det aktuellt att behandla påverkan och möjlighet att nå MKN för närliggande vattenförekomster. Länsstyrelsen vill lyfta att även fysisk påverkan, så som exempelvis översvämningsskydd eller erosionsskydd kan få konsekvenser för möjligheterna att uppnå MKN för vatten.

Kommunen generella ställningstaganden för olika områden för mark- och vattenanvändning. Under samtliga av dessa områden bör det finnas med ett ställningstagande om att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska följas.

Kommunen bör utveckla mål, rekommendationer och strategier för hur påverkan på vattenförekomsternas status ska hanteras i efterföljande planer och beslut. Av översiktsplanen ska det också framgå hur kommunen avser att följa upp miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen redovisar ekologisk och kemisk status för de vattenförekomster som utgörs av vattendrag, sjöar och kustvatten i karta och tabell. Däremot nämns grundvattenförekomsten, Morlanda, endast i text.

Fisk- och musselvatten

Kommunen behöver redovisa och föra ett resonemang kring om översiktsplanen, eller verksamheter och åtgärder, såsom ny bebyggelse och utveckling av hamnar och småbåtshamnar, som kan bli en följd av översiktsplanen innebär svårigheter att nå miljö kvalitetsnormerna för fisk- och musselvatten i kommunen. Hänsyn ska tas till påverkanskällorna och den gemensamma påverkan på vattnet utredas och bedömningar motiveras.

Luft

Förutom att ta hänsyn till luftkvaliteten vid förändrad markanvändning som kan medföra en påtaglig trafikökning behöver kommunen också ta bevakning luftkvaliteten vid byggnation nära de största vägarna. Det finns anledning att beakta luftkvaliteten, eftersom vägtrafik ger upphov till kvävedioxid och partiklar.

Buller

Kommunen beskriver i översiktsplanen miljö kvalitetsnormer för buller. Om kommunen vill ha med detta i översiktsplanen bör det framgå att skyldigheten för kartläggning och upprättande av åtgärdsprogram inte gäller Orust kommun.

Kommentar: Kapitel om MKN luft, buller, vatten samt fisk- och musselvatten har kompletterats i granskningshandlingen i enlighet med Länsstyrelsens yttrande. Kapitel riksintressen och skydd enligt miljöbalken innehåller generella ställningstaganden, inklusive MKN vatten, som gäller för alla markanvändningskategorier, varför ställningstaganden för de olika markanvändningskategorierna bedöms överflödiga.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Kommunen föreslår inga nya LIS-områden, utan arbetar in tidigare LIS-områden i översiktsplanen. Länsstyrelsen bedömer att LIS-områdena är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Kommentar: Denna synpunkt är ett redaktionellt fel från Länsstyrelsen och kommer justeras till granskningsutlåtandet.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Kommunen skriver att den regionala vattenförsörjningsplan som arbetas fram av Länsstyrelsen väntas bli en grund för samarbete om dricksvatten mellan kommunerna Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Orust och Uddevalla. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att den regionala vattenförsörjningsplanen är nu fastställd.

Kommentar: Granskningshandlingen har reviderats utifrån synpunkten.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Klimatrelaterade risker

Kommunen har beskrivit de klimatrelaterade riskerna på ett bra och genomarbetat sätt och arbetat med dessa frågor på en övergripande nivå. Kommunen har tydliggjort att utvecklingen av bebyggelse och infrastruktur ska anpassas till eller ta stor hänsyn till höjda havsnivåer och skyfall. Kommunen har även gjort ett bra arbete med att beskriva klimatrelaterade risker för den byggda miljön samt gjort en omfattande kartläggning av hur befintlig bebyggelse påverkas samt arbetat fram strategier för hur riskerna kan minskas.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att det finns en samsyn med Länsstyrelsen kring det fortsatta arbetet med hantering av klimatrisker.

Farligt gods

Kommunen har på ett bra sätt fångat upp risker kopplat till transporter av farligt gods och följer Länsstyrelsens rekommendationer.

Riskhanteringsavståndet på 150 meter kring väg och järnväg kan med fördel presenteras på karta, så att det lättare går att avgöra var utvecklingsområden sammanfaller med detta.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten.

Förorenad mark

Kommunen redovisar i översiktsplanen förutsättningarna och generella ställningstaganden när det gäller förorenad mark i kommunen. Men där det inom utvecklingsområden finns risk för förorenad mark, som till exempel inom område SE 1 och MS 3, bör det framgå av beskrivningen av respektive område tillsammans med en bedömning om det är möjligt att sanera markföroreningarna.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten.

Industrier/farlig verksamhet

Kommunen har på ett bra sätt fångat upp risker kopplat till industrier/farlig verksamhet och beskriver på ett genomarbetat sätt hur riskerna ska beaktas vid planering av ny bebyggelse samt vid nyetablering av verksamheter och industrier. Tillräckliga skyddsavstånd kommer att bli viktigt vid de platser där kommunen planerar bostäder och verksamheter nära varandra. Översiktsplanens generella

ställningstaganden behöver kompletteras med behov av skyddsavstånd för utvecklingsområden som är särskilt berörda, till exempel SE1-SE3.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats med ställningstagande för kategorin Verksamheter och industri.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter – övriga allmänna intressen

Social hållbarhet

Översiktsplanen lyfter viktiga delar utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv och kopplar an till Agenda 2030 samt nationella mål på området. Planen utgår ifrån barnkonventionen, folkhälsopolitiken, jämställdhetspolitiken och funktionshinderspolitiken. Det är positivt då planeringen är ett viktigt verktyg för social hållbarhet och måluppfyllelse på området. Genom att lägga på ett socialt hållbarhetsperspektiv på översiktsplaneringen kan utmaningar för invånarna synliggöras och visa hur den fysiska miljön kan bidra till att hantera dessa. Detta bedömer Länsstyrelsen att Orust kommun gör på ett bra sätt i översiktsplanen.

Kopplingen mellan barnens möjlighet att vara delaktiga och inkludering av barnperspektivet i översiktsplaneringen är tydlig. I översiktsplanen lyfter kommunen dialogen med barn som viktig för att identifiera behovet av att översiktsplanen möjliggör för fler fritidsaktiviteter och utökad kollektivtrafik. Länsstyrelsen menar att fler riktade dialoger kan hjälpa kommunen att identifiera utmaningar för andra grupper. Det kan exempelvis innebära att samla in perspektiv och kunskap från äldre och nyanlända. Genom fler riktade dialoger kan kommunen lättare förstå vilka utmaningar som finns för olika grupper, vilka planeringen kan bidra till att lösa och därmed öka möjligheterna att på bästa sätt utforma den fysiska planeringen utifrån alla invånarnas förutsättningar och behov.

Flera övergripande sociala perspektiv är tydliga i översiktsplanen (barn, äldre och personer med funktionsnedsättning), men om kommunen vill utveckla översiktsplanen ytterligare kan perspektiv som till exempel mänskliga rättigheter synliggöras mer. Vidare kan kommunen fördjupa vissa analyser utifrån påverkan för olika grupper i samhället.

Kommentar: Kommunen ser positivt på Länsstyrelsens bedömning att Översiktsplan 2040 är förankrad i det sociala hållbarhetsperspektivet.

Kommunen har under framtagandet av samrådsbehandlingen utöver skoldialog haft dialog med pensionärs- och handikapprådet, dock i mindre omfattning.

Kommunen har i planprogram och detaljplanearbete i bland annat Henån, Svanesund, Hälleviksstrand och Edshultshall även jobbat med riktade dialoger mot exempelvis barn och unga. Detta är ett arbetsätt som kommunen vill ta med sig och utveckla även i den fortsatta fysiska planeringen.

Bostadsförsörjning

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet och av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen avser tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning antogs år 2016. Kommunen kommer enligt översiktsplanen att revidera riktlinjerna för bostadsförsörjning under åren 2023–2024.

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska kommunen anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Länsstyrelsen anser att riktlinjerna från år 2016 är för gamla för att utgöra ett aktuellt underlag till översiktsplanen. Kommunens riktlinjer borde ha uppdaterats innan eller parallellt med att översiktsplanen togs fram för att ge rätt förutsättningar för planen.

Länsstyrelsen anser att kopplingen mellan kommunens arbete med bostadsförsörjning och översiktsplanen är relativt svag och behöver göras tydligare. Troligen beror detta till stor del på att riktlinjerna är för gamla.

Kommunens mål för bostadsförsörjningen och vilka insatser som ska göras för att nå dessa och tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder ska redovisas i riktlinjerna för bostadsförsörjning, men ska även framgå av översiktsplanen. Länsstyrelsen menar också att det i översiktsplanen bör redovisas vilka bostadsbehov som den planerade bostadsbebyggelsen ska tillgodose.

Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen innehåller flera relevanta resonemang kring bostadsbehov, bostadsbyggande och den demografiska utvecklingen som kommer att vara användbara i arbetet med nya riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Det relativt höga antalet bostäder som planen innehåller motiveras på ett bra sätt. Länsstyrelsen vill lyfta fram möjligheterna att arbeta med olika scenarier kring kommunens demografiska utveckling och att utbyggnadsområdena kan prioriteras olika utifrån vilket scenario som är mest troligt.

Kommentar: Arbeta med ett nytt bostadsförsörjningsprogram har pågått parallellt med framtagandet av granskningshandlingen och planeras tas ut på samråd under våren 2024. Denna process har föranlett mindre justeringar i granskningshandlingen med syfte att stärka kopplingen mellan ÖP och bostadsförsörjningsprogrammet.

Infrastruktur och kommunikationer

En viktig fråga i översiktsplanen är en ny broförbindelse mellan Svanesund och fastlandet. Kommunen menar att en stor del av den föreslagna bostadsutbyggnaden i Svanesund är beroende av broförbindelsen, men kommunen lyfter även fram brons betydelse för Varekils utveckling.

Med tanke på broförbindelsens avgörande betydelse för den bebyggelseutveckling som kommunen föreslår, riskerar kommunen att inte kunna möjliggöra översiktsplanens förslag om bron inte kommer till. Idag finns det inte något beslut om en ny broförbindelse. Kommunen bör utveckla vilka konsekvenser det får om en ny broförbindelse inte kommer till inom översiktsplanens tidshorisont. Konsekvenserna kan analyseras i översiktsplanen, men skulle också kunna utgöra ett alternativ i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Det reservat (TS1) som markerats ut i översiktsplanen för en eventuellt kommande är smalt tilltaget och är inte ett reservat som Trafikverket tagit fram. I den åtgärdsvalsstudie som Trafikverket just nu genomför kommer inte sträckning för var en förbindelse kan byggas att presenteras. En sådan precisering görs i en lokaliseringsutredning som en del av en vägplan och det är först när en vägplan vinner laga kraft som en definitiv sträckning och läge finns beslutat för en förbindelse. Detta gäller även val av sträckningar på nytt/ombyggnation av vägnät runt om Svanesund.

Vid korsningen väg 178/746/770 i Ellös har Trafikverket och kommunen gemensamt pekat ut ett behov av åtgärder, förslagsvis en cirkulationsplats, då korsningen är olycksdrabbad. Om fortfarande ser det behovet bör det framgå i översiktsplanen att korsningsåtgärd på sikt kan bli aktuellt.

Trafikverket har beslutat om att genomföra en åtgärdsvalsstudie vid korsningen i Varekil (väg 160/178/734). Utbredningen av vägreservatet (TV1) kan kunna komma att behöva justeras något om studien visar att korsningen kan byggas om.

Kommentar: De vägreservat som fanns med i samrådshandlingarna har förändrats till ett utredningsområde med ett större omfattning för att bättre hantera de möjliga dragningar som en lokaliseringsstudie och efterföljande vägplan på sikt kan resultera i. Därmed anser kommunen att preciseringen följer den ÅVS som Trafikverket tagit fram för en framtida broförbindelse mellan Orust och fastlandet. Område ME2 har kompletterats med ställningstagande om cirkulationsplats. Utbredningen av TV1 har justerats till granskningshandlingen.

Kulturmiljövården

Orust kommun har ett nytt och mycket välarbetat kulturmiljöprogram, som även hanterar klimatanpassning. Programmet innehåller tydliga värdeutpekanden och rekommendationer. Förslaget till

översiktsplan lyfter kulturmiljövärdena som en viktig resurs och hänvisar på många ställen till behovet av hänsyn till värdena. Planförslaget förordar utbyggnad/förändrad markanvändning främst i tätorterna Henån, Ellös, Varekil och Svanesund. Dessa tätorter är inte utpekade som kommunala kulturmiljöer och ingår inte i riksintresseområde för kulturmiljövärden. Utbyggnad i dessa områden kan således vara möjligt sett till behov av hänsyn/tillgodoseende av uttalade kulturmiljövärden. Kommunen bör ändå nogsamt följa sina egna rekommendationer/ställningstaganden i syfte att säkerställa lämplig och hållbar utbyggnad – särskilt sett till terräng, landskapsbild och karaktäristiska strukturer i de berörda områdena.

Länsstyrelsen ser att vissa föreslagna områden för ny sammanhållen bostadsbebyggelse föreslås i höjdläge i terrängen. Översiktsplanen anger för såväl enskilda utbyggnadsområden, som för bebyggelseutvecklingen i stort att hänsyn ska tas till landskapsbild, landskapets siluett och närliggande kulturmiljöer. Denna hänsyn kommer att kräva särskild nogsamhet i framtida planer och lov.

Bebyggelse bör undvikas att placeras på höjder som påtagligt påverkar landskapets siluett. Berg- och hållmarkskaraktären ska bevaras i möjligaste mån och vägar samt grundläggning anpassas till platsen så ingrepp i terräng, sprängning och utfyllnad undviks i möjligaste mån. Terrängen spelar stor roll för om och hur en plats kan bebyggas.

I de lägen där tillkommande bebyggelse prövas högre upp i landskapet behöver särskild hänsyn tas till omkringliggande landskapets värden. Särskilt viktig blir landskapsanpassningen inom och i närheten av utpekade kulturmiljöer samt ifall bebyggelsen riskerar att bli synlig från havet.

För utbyggnadsområden i Henån och Svanesund anges att bebyggelse i höjdlägen ska utformas med särskilt stor hänsyn till landskapets och naturens karaktär. Länsstyrelsen anser att ska-kravet även bör omfatta bebyggelsens placering – alltså inte bara utformning.

Planförslaget innehåller många goda resonemang kring kulturmiljövärden. Det finns en tydlig ambition att endast en handfull – de större tätorterna – ska kompletteras/förstärkas med fler bostäder och verksamheter. Samtidigt finns ett högt tryck, bland annat i kustsamhällena – delvis med pågående planer (exempelvis i Mollösund), där det inte bara har varit fråga om mindre kompletteringar. Kommunen behöver vara medvetna om detta och ha ett proaktivt arbetssätt för att säkerställa en lämplig omfattning av dessa kompletteringar i syfte att bibehålla platsernas värden och karaktärer. I sammanhanget behöver även tas hänsyn till de klimatanpassningsåtgärder som förtätning och nya byggprojekt i kustorterna kan leda till och påverka på kulturvärdena måste bedömas.

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen avser ta fram ett gestaltungsprogram för de större tätorterna.

Kommentar: Kommunen delar bilden med Länsstyrelsen att utpekade utbyggnadsområden i höjdlägen behöver utformas kräver särskild hänsyn till landskapsbilden, och menar att det finns stöd i Översiktsplanen för att frågan ska beaktas väl i efterföljande planering och lov.

Vad gäller frågan om placering av byggnader i höjdlägen menar kommunen att bebyggelse inte utgörs av ett enskilt byggnadsverk utan helheten av byggnader och anläggningar och dess relation till varandra. Hur detta utformas innefattar även placering byggnadsverk. Kommunen har därför inte lagt till en skrivelse om placering. Detta har även stöd i tematiska ställningstaganden, "Bebyggelsens utformning" som gäller hela kommunen.

Övriga synpunkter noteras inför kommande planering.

Utvecklingsområden och fornlämningshänsyn

Henån

En översiktlig analys av fornlämningsbilden visar på en förhöjd sannolikheten för okända fornlämningar inom vissa terrängavsnitt, inte minst inom högre terrängavsnitt. Tätorten är omsluten av höjdparter på 30-40 meter över havet, och där måste kommunen hitta ett hållbart förhållningssätt till forn- och

kulturlämningar. Framför allt inom SH1, SH2 och SH3 är det sannolikt att hitta fler fornlämningar. Länsstyrelsen bedömer att förhöjd sannolikhet för fornlämningar även finns inom delar av SH8 och SH9.

Svanesund

Vid områden för sammanhängande bostadsbebyggelse i anslutning till Svanesunds tätort finns en mängd kända forn- och kulturlämningar. En tidigare arkeologisk utredning i norra delen av tätorten visar på mångfalden fornlämningar. Kommunen bör ta vara på erfarenheterna hur kvarliggande fornlämningar har hanterats i den nyligen antagna detaljplanen Svanesund centrum norra; undersökning och borttagande av boplatser av måttlig omfattning och värde, medan gravar i krönlägen kan passas in och respekteras i planen.

I efterföljande detaljplanering för område SS3 krävs anpassningar till kulturmiljövården, exploatering på särskilda höjdområden (med gravmiljöer) behöver undvikas. Inom SS2-området finns en handfull kända fornlämningar från både förhistorisk och historisk tid. I samband med detaljplanering behöver hitta en balans mellan kvartersmark och kulturmiljöer. SS1-området innehåller en handfull kända förhistoriska gravar i södra delområdet, fornlämningsmiljöernas bevarande måste tillgodoses. Inom SS4- och TS1-områdena rymmer det sannolikt förhistoriska boplatser och enstaka gravar enligt samma mönster som för övriga delar av Svanesund. I samband med detaljplanering behöver kommunen därför ta höjd för nya fornlämningar.

Ellös

Fornlämningsskildern för Ellös med omgivningar är synnerligen tät. Merparten består av förhistoriska gravar i höjdlägen. Med hänsyn till gravmiljöer och landskapsbild bör planläggning i högre terräng därför så långt som möjligt undvikas. Område SE4 ligger inom en möjlig fornlämning (boplatser) och måste utredas. SE1 omfattar två kända fornlämningar; en boplatser och en stenkammargrav. Den senare har ett särskilt högt vetenskapligt och pedagogiskt värde, vilket gör planläggning av området problematiskt. Länsstyrelsen avråder därför från planläggning av detta höjddparti.

Nösund

Kommunen avser att ta fram en ny detaljplan av en gammal avstyckningsplan. Det ligger kvar mycket fornlämningar inom bebyggda delar av samhället. I efterföljande detaljplanering måste kommunen därför samråda med Länsstyrelsen för att hitta lösningar och gränsdragningar mellan utveckling och bevarande.

Kommentar: Ett generellt ställningstagande för tillkommande bostadsbebyggelse är att: "Tillkommande bebyggelse och infrastruktur anpassas till identifierade natur- och kulturvården. Inventeringar av naturvärden och kulturmiljöer, kartläggning av ekosystemtjänster och analys av grön infrastruktur utgör underlag för bedömningen." Fornlämningar ingår i dessa värden. Kommunen avser avgränsa bebyggelsen på lämpligt sätt beroende på platsens förutsättningar. I vissa fall kan lämningar med högt pedagogiskt värde tillgängliggöras i samband med exploateringar.

Kommunen delar Länsstyrelsens synpunkt att ny bebyggelse kan avgränsas från de mer värdefulla fornlämningarna i likhet med hur det hanterats i Svanesund Norra. Kommunen bedömer dock inte att område SE1 helt behöver undantas från planering, men noterar att särskild hänsyn kommer krävas.

Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkterna genom specifika ställningstaganden för de nämnda områdena.

Områdena SH8 och SH9 har utgått ur granskningsförslaget för Henån.

Artskydd

För att undvika risken för "förgävesplanering" behöver artskyddet hanteras tidigt i planprocessen, i synnerhet gäller det skyddet i 4 §. Arbetet med detaljplaner kan underlättas om översiktsplanen identifierar förutsebara konflikter med artskyddsintresset, utifrån kunskapen om de arter och livsmiljöer som finns i kommunen och som berörs av den utveckling som översiktsplanen anger.

Kommentar: Kommunen har av denna anledning tagit fram en översiktlig naturvärdesinventering och en grön infrastrukturanalys i samband med framtagandet av Översiktsplanen i syfte att få översiktlig kunskap om naturvärden och i tidiga skeden kunna identifiera konflikter med annan markanvändning. I stor utsträckning har underlaget använts för att avgränsa bebyggelsen redan i Översiktsplaneskedet. I andra fall så finns det med som kunskapsunderlag för att tidigt i efterföljande processer vara uppmärksam på, kunna utreda och hantera frågan om exempelvis artskydd.

Naturresevat

Vid Svanvik planerar kommunen för ny sammanhängande bostads-bebyggelse (SV1). Länsstyrelsen välkomnar kommunens ställningstagande att bebyggelse vid planläggning ska utformas så att en sammanhängande grönstruktur från Svanvik och norrut säkerställs. I sammanhanget vill Länsstyrelsen uppmärksamma närheten till Svanvik naturresevat. Översiktsplanens områdesspecifika ställningstaganden kan kompletteras med att tillräckligt avstånd ska hållas mellan ny bebyggelse och resevatet, så att resevatet inte påverkas negativt.

På Hermanö planerar kommunen för viss förtätning inom naturresevat Härmanö. Det behöver prövas mot Härmanö naturresevatsbestämmelser och Natura 2000.

Kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkterna kring SV1. Markanvändningskartan har anpassats till gränsen för naturresevatet på Hermanö.

Strandskydd

När kommunen antagit en detaljplan eller områdesbestämmelser är strandskydd en ingripandegrund för Länsstyrelsen enligt 11 kap. 10 § PBL. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang hänvisa till att möjligheterna för att utnyttja strandskyddade områden för exploatering förutsätter att det finns särskilda enligt 7 kap. 18 c §§ MB.

Länsstyrelsen anser att kommunen redan i översiktsplanen bör utreda exploaterings förenlighet med strandskyddsbestämmelserna, både vad gäller särskilda skäl samt förenligheten med strandskyddets syften (7 kap. MB).

Kommentar: Vid framtagandet av översiktsplanen har utpekade utvecklingsområden anpassats utifrån befintliga strandskyddsgränser. Det finns ställningstaganden i översiktsplanen som förtydligar att grundinställningen vid utveckling är att strandskyddets intresse fortsatt ska tryggas men att det i vissa fall, efter särskild prövning, kan vara aktuellt med upphävande inom begränsade områden. De särskilda skäl som i så fall åberopas inom ramen för en detaljplaneprocess kan skilja sig åt mellan olika planprocesser och är något som får studeras närmare i varje enskilt ärende.

Översiktsplanen har förtydligats i beskrivningen av mark- och vattenanvändningsförslaget för respektive tätort och kustsambälle kring hur förslaget övergripande förhåller sig till strandskyddslagstiftningen.

Materialförsörjning

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör innehålla en plan för behovet av materialförsörjning i samband med fortsatt samhällsutbyggnad.

Kommentar: Materialförsörjningsplan har lagts som ett utredningsuppdrag under rubriken genomförande.

Jordbruksmark

Översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden kopplat till mark- och vattenanvändning innebär att totalt 130 hektar jordbruksmark kan tas i anspråk. Kommunen beskriver förutsättningarna väl. Det framgår att kommunens bedömning är att det handlar om brukningsvärd jordbruksmark, väsentligt samhällsintresse, samt att de föreslagna exploateringarna inte kan ske på annan plats. Det framgår också att utredning enligt 3 kap. 4 § miljöbalken ska ske innan jordbruksmark får exploateras.

Länsstyrelsen anser att utredningen av 3 kap 4 § miljöbalken ska visas redan i översiktsplanen. Av översiktsplanen verkar det som att kommunen redan gjort någon form av utredning, men den behöver visas konkret i planhandlingen. Det som återstår är att motivera bedömningen av att den nya markanvändningen är ett väsentligt samhällsintresse och visa hur kommunen kommit fram till att det inte finns annan mark än brukningsvärd jordbruksmark som kan användas för ändamålet, samt vilka andra platser som har studerats. Fullföljs utredningen i översiktsplanen så blir översiktsplanen mycket tydligare, vilket underlättar efterföljande planering och prövning.

Kommentar: Kommunen uppskattar att Länsstyrelsen uttrycker positivitet kring kommunens sätt att beskriva förutsättningar kring jordbruksmarken, i relation till exploateringsstrycket. Kommunen har i framtagandet av föreslagna utvecklingsområden vägt ett exploateringsbehov gentemot intresset av att behålla jordbruksmarken. En avgörande och viktig ingång för översiktsplanen har också varit att möjliggöra för utbyggnad av tätorterna i första hand, för att möjliggöra för en mer samlad och hållbar utveckling i kommunen. Kommunens generella hållning är att jordbruksmark inom utvecklingsområden i många fall kan undantas från exploatering, men att detta behöver studeras närmare i en detaljplaneprocess. I samtliga fall där kommunen pekat ut utvecklingsområden på brukningsvärd jordbruksmark idag är bedömningen att det handlar om utveckling av ett väsentligt samhällsintresse. Därtill har kommunen använt den framtagna analysen av jordbruksmarken, för att bedöma vilket värde de enskilda ytorna har i ett produktionsperspektiv. Under processens gång har flera utvecklingsområden justerats till följd av denna analys – för att undvika att antingen ta alltför värdefull jordbruksmark i anspråk, alternativt att minska risken att fragmentisera jordbruksmarken. Kommunen bedömer därför att ett rimligt övervägande och avvägande har skett utifrån den nivå planeringen befinner sig på. I nästföljande steg sker ytterligare prövning och avvägning.

Översiktsplanen har förtydligats med bedömningar för respektive tätort där det framgår hur kommunen resonerar i de fall där utpekade utvecklingsområden sammanfaller med brukningsvärd jordbruksmark.

Markavvattning

I Henån samt i Varekil finns planerade utvecklingsområden inom område för markavvattningsföretag. Kommunen bör i översiktsplanen beskriva hur hänsyn tas till dessa.

Länsstyrelsen vill upplysa om att översvämningsskydd/högvattenskydd kan räknas som markavvattning. Markavvattning är förbjudet i hela Västra Götalands län och kräver både dispens från förbudet och tillstånd.

Kommentar: Kommunens bedömning är att hantering av markavvattningsföretagen i dessa fall blir en fråga som får hanteras i efterföljande planprograms- och/eller detaljplaneskede. Översiktsplanen förtydligas med ett ställningstagande som förtydligar att hänsyn behöver tas till

befintligt markavvattningsföretag. Hänsyn blir främst aktuellt kopplat till frågor om översvämnings-, skyfalls- och dagvattenhantering. "Utforska kartan" kompletteras även med ett kartskiikt som visar vart befintliga markavvattningsföretag finns.

Luftfart

I översiktsplanen står det att flygplatser i egenskap av sakägare ska ges möjlighet att yttra sig över ärenden som berör höga byggnadsverk inom kommunen i det fall dessa ligger inom en radie av 55 km från civila flygplatser och 46 kilometer från militära flygplatser. Länsstyrelsen vill påminna om att Luftfartsverket också ska remitteras i dessa ärenden.

För civil luftfart gäller att alla byggnadsobjekt oavsett typ som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till Luftfartsverket.

Kommentar: Upplysningen noteras inför kommande strategisk och fysisk planering.

Vindkraft

Kommunen kan i översiktsplanen ta ställning till hur kommunen ser på en generationsväxling, det vill säga att befintliga vindkraftsetableringar ersätts med nya vindkraftverk då de befintliga verken tas ur bruk, av de vindkraftsverk som finns i kommunen idag. Kommunen kan göra en bedömning av om områden kring befintliga vindkraftverk kan utgöra lämpliga områden för fortsatt vindbruk efter de befintliga vindkraftsverkens tagits ur bruk. Med en beräknad ekonomisk livslängd på 20–25 år kommer det bli aktuellt med generationsväxling inom en inte alltför avlägsen framtid för de befintliga vindkraftverk som finns uppförda i kommunen.

Kommentar: Upplysningen noteras inför kommande strategisk och fysisk planering. Vindbruksplanen bedöms ge tillräcklig vägledning kring generationsväxlingar.

Camping

För Hälleviksstrand behöver kommunen förtydliga vad som gäller för området för sammanhållande bebyggelse (SK) där det idag finns en camping. Ska campingen omvandlas till bostäder eller är de campingverksamheten som ska utökas?

Kommentar: Kommunen bedömer inte att denna fråga är för detaljerad för Översiktsplanenivån och kan prövas i eventuella framtida detaljplaner. Det finns inga planer på att utöka campingen eller omvandla den till permanenta bostäder.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Med tanke på broförbindelsens avgörande betydelse för den bebyggelseutveckling som kommunen föreslår i översiktsplanen kan det vara lämpligt att komplettera miljökonsekvensbeskrivningen utredningsalternativ utan ny broförbindelse i Svanesund. Det blir särskilt intressant med tanke på att det utredningsalternativ som kommunen presenterar i MKB jämte planförslaget och nollförslaget är ett utredningsalternativ med fokus och koncentration av utbyggnad av just Svanesund (och Henån). Utredningsalternativet innebär att 85 procent av befolkningsutvecklingen sker inom de två tätorterna. I utredningsalternativet ingår utbyggnad av broförbindelse mot fastland från Svanesund.

När det gäller miljökonsekvensbeskrivningen bör avsnittet om konsekvenser för vatten och bedömningen av påverkan på vatten utvecklas ytterligare. Det konstateras att planen innebär konsekvenser för Varekilsån och Henån, men det saknas en koppling till dessa i den samlade bedömningen. Konsekvensanalysen anger att "havet har måttlig status", men det är flera berörda kustvattenförekomster som bör konsekvensutredas. Det saknas en bedömning av vilka konsekvenser ytterligare belastning på reningsverken kan få på miljökvalitetsnormerna i berörda kustvattenförekomster. Bedömningen att planförslaget medför liten negativ konsekvens för vattenmiljön behöver utvecklas. Hur har kommunen gjort bedömningen på MKN och kommit fram till att planförslaget inte får en påverkan?

Vidare bör kommunen utveckla den samlade bedömningen för området Buller, förorenade områden, farligt gods och luftkvalitet. Den samlade bedömning blir svårtolkad i och med att kommunen samlat ihop flera olika och vitt skilda ämnesområden. Det står till exempel inget alls om farligt gods i bedömningen.

***Kommentar:** Konsekvenser för vatten har förtydligats enligt Länsstyrelsen önskemål. För buller, förorenade område, farligt gods och luftkvalitet har texten utvecklats med nya rubriker. O-alternativet är en utveckling som saknar ny broförbindelse och innebär att kommunen begränsas till en mindre utveckling koncentrerad till Svanesunds centrum. Flera utbyggnadsområden runt Svanesund kan endast bli verklighet om en bro kommer på plats. Flera av de tidigare föreslagna områdena har dessutom tagits bort då de nu ingår i föreslaget utredningsområde för bron.*

Samverkan med ändringar av översiktsplanen

Enligt PBL ska kommunens översiktsplan (inklusive ändringar) omfatta hela kommunen. Länsstyrelsens generella uppfattning är att ändringar av översiktsplanen löpande bör arbetas in i den kommuntäckande översiktsplanen.

Kommunen arbetar parallellt med Översiktsplan 2040 också med en ändring av översiktsplan för havet tillsammans med Tjörns kommun. Kommunen bör överväga om det redan nu finns anledning att arbeta in ändringen för havet i Översiktsplan 2040.

För att underlätta för den som ska använda planeringsdokumenten för vägledning i beslut och processer behöver kommunen: (1) förtydliga kopplingarna mellan dokumenten, (2) möta upp strategier/riktlinjer som lämnas i ändringen av översiktsplanen för havet och som innebär markanspråk på land och (3) arbeta in frågeställningar som inte har hanteras i tillfredsställande omfattning i ändringen av översiktsplan för havet. Kommunen behöver säkerställa att den översiktliga planeringen ger tydlig och relevant vägledning för mark- och vattenanvändningen i kustzonen.

Länsstyrelsen ser också gärna att tidigare ändringar till översiktsplanen (för en viss del eller för ett visst allmänt intresse) arbetas in i Översiktsplan 2040. När äldre ändringar fortsätter gälla samtidigt som det tillfogas nya strategier, riktlinjer och rekommendationer i en kommunövergripande översiktsplan kan det bli svårt att få en samlad uppfattning om hur planerna samverkar.

***Kommentar:** Inom området för Slussen FÖP är mark- och vattenanvändningen samt riktlinjer och rekommendationer detaljerat anpassade för detta lilla kustsambälle. Kommunen valde att göra en FÖP istället för en detaljplan för att effektivt reglera bebyggelseutvecklingen i samband med utbyggnad av kommunalt VA. Detta innebär att Slussen FÖP gäller över ÖP 2040 inom detta - sett till hela kommunen - mycket begränsade planområde. Det finns inga motsättningar mellan dokumenten och ÖP 2040 stöder tydligt inriktningarna som beskrivs i FÖP för Slussen.*

Vindbruksplanen - som är ett tematiskt tillägg - och ÖP 2040 gäller parallellt. Landskapet på Orust är mycket mångskiftande med många olika förutsättningar för vindkraft, vilket föranlett att vindbruksfrågan hanterats i ett relativt omfattande tillägg. Tillägget är fortfarande aktuellt och det finns inga motsättningar mellan vindbruksplanen och ÖP 2040.

FÖP havet i Tjörns och Orusts kommuner är ingen ändring utan beskriver kommunens havsområde, vattenanvändningen, tillsammans med landdelen i ÖP 2040. FÖP havet har antagits. Inte heller denna FÖP är lämplig att arbeta in i efterhand i ÖP 2040. Markanvändningen i gränssnittet mellan hav och land beskrivs närmare under mark- och vattenanvändningen för tätorter och kustsambällen samt under tematiska ställningstaganden; bryggor och hamnar.

Yttrande 2.4, Luffartsverket

För sammanfattning och kommentar hänvisas till Länsstyrelsens yttrande.

Yttrande 2.5, Sjöfartsverket

Riksintresse sjöfart

Sjöfartsverket delar kommunens uppfattning om att funktionen hos den riksintresseutpekade sjöfarten kan skadas av uppförande av störningskänslig bebyggelse inom påverkansområdena för buller eller risk.

Likaså kan även positiv och negativ påverkan ska vid förändringar i infrastruktur som på något sätt påverkar tillgängligheten eller framkomlighet för gods eller persontransporter.

Sjöfartsverket ser extra positivt på kommunens ställningstagande om att godta riksintressets avgränsning och avser att undvika åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresset. Sjöfartsverket delar emellertid bedömningen att genomförandet av översiktsplanen inte påverkar riksintresset. Det är lämpligt att detaljstudera hur utvidgning och komplettering av befintliga småbåtshamnar ska anordnas för att inte påverka farlederna.

Sjöfartsverket anser att farleder inom kommunen samt i nära anslutning till kommunen bör inkluderas i översiktsplanen på en övergripande nivå.

Hamnar

Sjöfartsverkets delar delvis kommunens uppfattning att kommunen saknar egna hamnar av betydelse för handelssjöfarten. Sjöfartsverket ser positivt att Ellös djuphamn värnas i den framtida utvecklingen och djuphamnen och därtill relaterade verksamheter utvecklas till att bli ett lokalt centrum för blå näringar. Sjöfartsverket ser positivt på att värna kommunens hamnar och dess kringtytor på land som viktiga funktioner för fortsatt utveckling av blå näringar och sjöfart.

Fritidssjöfart

Sjöfartsverket ser positivt att kommunen betonar att båtlivet har ett stort utrymme och detta även fortsättningsvis ska tillåtas ta plats i kommunen. De ser positivt på kommunens intentioner kring hållbar och hänsynsfull utveckling av fritidssjöfarten och dess mark- och vattenanvändning.

Övrigt

Sjöfartsverket noterar att Orust kommun föreslår en ny fast förbindelse mellan Orust och fastlandet. Sjöfartsverket har ingen erinran kring att förutsättningarna för en sådan broförbindelse mellan Svanesund och E6 utreds vidare, men vill betona att det är viktigt med en väl tilltagen seglingsfri höjd i farled 152 för att inte hämma sjöfartens framkomlighet.

Kommunen identifierar kommunens viktigaste kommunikationsstråk på land som väg 160 som i nord-sydlig riktning samt väg 178. Sjöfartsverket anser att det är positivt att kommunen betonar att stråkens funktion av att transportera människor och gods har stor betydelse för kommunens fortsatta utveckling.

Sjöfartsverket tillstyrker kommunens samarbete för ett mer robust samhälle, i synnerhet de som kopplar an till beredskap för sjötransporter av farligt gods och oljeutsläpp, inte minst till och från den petrokemiska industrin i Stenungsund. Sjöfartsverket tillstyrker även samverkansarbete i Transportkorridor Skagerrak som syftar till att förbättra gods- och passagerartrafiken mellan Göteborg och Oslo genom transportslagsövergripande lösningar.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att Sjöfartsverket i stora delar tillstyrker inriktningen på översiktsplanen i gemensamma frågor. I fördjupad översiktsplan för Tjörns och Orusts kommuner återfinns kommunens ställningstaganden gällande riksintresse för sjöfart och fritidssjöfart.

Frågan om samordning mellan fast förbindelse och farled noteras inför fortsatt process. Frågan utreds i Åtgärdsvalsstudien Fast förbindelse Orust till fastlandet, och mer detaljerat i lokaliseringsstudie inför vägplan.

Yttrande 2.23, Svenska kraftnät

Svenska kraftnät är av regeringen utsedd till Sveriges elberedskapsmyndighet.

Svenska kraftnät har i dagsläget inga befintliga anläggningar i Orusts kommun, men i hela Västra Götalandsregionen förväntas elanvändningen öka kraftigt framöver. För att lösa utmaningarna som det ökade effektbehovet i Västra Götaland innebär görs satsningar på samarbeten.

Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar behöver alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare, initialt med distributionsnätsägare som gör en initial bedömning om det krävs förstärkningar på transmissionsnätsnivå.

Havsbaserade anslutningar

Samrådsförslaget konstaterar vikten av att anslutningspunkter för elförsörjning är viktigt att beakta i den fysiska planeringen, att kommunen ska främja initiativ av förnybar energi samt att produktionen av förnybar energi behöver öka. Därför lyfter Svenska kraftnät att havet utanför Orust är del av Norra Västerhavet, vilket pekats ut som ett prioriterat havsområde för nätutbyggnad i rapporten ”Uppdrag att förbereda utbyggnad av transmissions-nätet till områden inom Sveriges sjöterritorium”.

I rapporten beskrivs att en lokaliseringstudering av en havsbaserad anslutningspunkt i Västerhavet väster om Göteborg preliminärt kommer att fokusera på Sveriges sjöterritorium i området mellan Lysekil i norr och Billdal i söder med målsättning att tillhandahålla minst 1 200 MW överföringskapacitet för havsbaserad elproduktion.

Övrigt

Transmissionsnätets mark- och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt 3 kap. 9 § Miljöbalken (MB) (1998:808) av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommentar: Kommunen noterar upplysningarna för kommande strategisk planering och detaljplanering.

Kommunerna avvaktar med ställningstaganden kring havsbaserad vindkraft i fördjupad översiktsplan för Tjörns och Orusts kommuner till dess att vindbruksområden pekats ut i de statliga havsplanerna. Därefter kan de kommunala översiktsplanerna komma att kompletteras. Det gäller även frågan om var anslutningskablar mellan vindkraftsparkerna och land ska lokaliseras.

Yttrande 2.27, Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inte granskat områden med utvecklad användning i samrådsförslaget men lyfter karttjänsten skogens pärlor som visar aktuella uppgifter om värden i skogen. En utebliven träff utesluter inte odokumenterade värden, därför är det viktigt att kommunen själva inventerar i samband med planering och exploatering.

Skogsstyrelsen önskar att rubriken *Natura 2000* förtydligas med att om en åtgärd riskerar att på ett betydande sätt påverka naturmiljön i *Natura 2000*-området ska ett tillstånd för åtgärden sökas hos Länsstyrelsen då det är de som är tillståndsmyndighet.

En skogsbruksplan är ett verktyg för att omsätta en skogsägares mål med skogen i praktiken och omfattar därför bara kommunens ägda skog, vilket inte framgår i översiktsplanen. Berör den skogspolicy som kommunen tänkt ta fram den kommunägda skogen eller all skog inom kommunen (s 236)?

Kommentar: Underlaget för skogens pärlor har använts i framtagande av den översiktliga naturvärdesinventering som ligger till grund för Översiktsplanen. Synpunkterna om Natura 2000-områden och Skogsbruksplan har beaktats i revideringen av granskningshandlingen.

Yttrande 2.30, Trafikverket

Trafikverket bevakar frågor som rör transportsystemet och viktiga aspekter som behöver behandlas i en översiktsplan.

Trafikverket noterar att riksintresse för kommunikationer – sjöfart behandlats mer ingående i Fördjupad översiktsplan för havet i Orust och Tjörns kommuner samt att riksintresse för kommunikationer – luftfart godtas av kommunen.

Svanesund

Trafikverket anser att kommunen tydliggjort i planen vilka bostadsexploateringar som är avhängt en ny förbindelse men att frågan om färjans kapacitet ska beaktas i all form av exploatering som genererar mer trafik i Svanesund.

Trafikverket anser att det reserat (TS1) som markerats ut i översiktsplanen för en eventuellt kommande fast förbindelse är smalt tilltaget. En precisering av sträckningen från trafikverkets sida sker inte i år 2023 pågående ÅVS utan i en vägplan. Detta gäller även val av sträckningar på ny- och ombyggnation av vägnät till följd av en bro. Trafikverket vill därför betona att reservatet som markeras ut i översiktsplanen inte är Trafikverkets reservat.

Henån

Trafikverket vill upplysa om att för ny utfart till väg 160 för området SH1 kan vänstersvängfält krävas med anledning av de höga trafikflödena på väg 160. Område SH2 och SH3 ansluter till Torpvägen men i korsningen till väg 160 kan det även där vara aktuella med utbyggnad av vänstersvängfält. Detta får utredas vidare i kommande detaljplaneprocess. I Henån finns även ett vägreservat (TH1), Trafikverket tolkar det som att det är en kommunal väg som eventuellt avses byggas i framtiden och inte en statlig.

Ellös

Vid korsningen väg 178/746/770 i Ellös har Trafikverket och kommunen gemensamt pekat ut ett behov av åtgärder, förslagsvis en cirkulationsplats, då korsningen är olycksdrabbad. Om kommunen är eniga med Trafikverket om behovet bör det framgå i översiktsplanen att korsningsåtgärd på sikt kan bli aktuellt.

Varekil

Trafikverket anser att vägreservatet (TV1) med fördel kan breddas ut lite öster om korsningen i Varekil. Trafikverket har beslutat om att genomföra en åtgärdsvalsstudie vid korsningen i Varekil (väg 160/178/734) och beroende på vad studien resulterar i kan korsningen byggas om.

Övrigt

I översiktsplanen nämns det att dialog krävs med väghållaren i samband med utbyggnad av GC-väg. Det är Västra Götalandsregionens politiker som fattar beslut om vilka statliga GC-vägar som ska byggas, genom att kommunen ansöker om sträckan i den regionala infrastrukturplanens cykelplan.

Trafikverket välkomnar kommunens förslag om att starta upp ett arbete med en trafikstrategi och deltar gärna under arbetets gång. Trafikverket ser även positivt på klimatriskstrategin som kommunen upprättat som tematiskt tillägg. Trafikverket arbetar med att klimatsäkra vägnätet men då behovet är stort och resurserna begränsade är det viktigt att kommunen och Trafikverket arbetar tillsammans för att avhjälpa kritiska punkter på framför allt det större vägnätet.

Kommentar: Granskningshandlingen har förtydligats med avseende på broreservatet och dess omgivning utifrån Trafikverkets yttrande. Kommunen delar Trafikverkets bedömning kring Ellös och detta har lagts till i granskningshandlingen. Synpunkterna gällande Henån är kommunen väl medvetna om och relevanta åtgärder kommer hanteras inför fortsatt planering. Vägreservat TH1 avser en kommande statlig väg som om den blir aktuell kommer spelas in till

regional plan för finansiering. Kommunen delar Trafikverkets bedömning kring Varekil och detta har lagts till i granskningsbehandlingen. Övriga synpunkter noteras inför fortsatt samarbete med Trafikverket.

Yttrande 2:144, Energimyndigheten

Energisystemet står inför stora förändringar i syfte att uppnå klimat- och energipolitiska mål. Elektrifieringen av samhället ställer krav på ökad elproduktion och skapar kapacitetsutmaningar i elsystemet. Energimyndigheten vill betona vikten och behovet av kontinuerlig översyn av den kommunala energiplaneringen med ett helhetsperspektiv. Energimyndigheten har tagit fram ett underlag som kan användas som en utgångspunkt i arbetet med den fysiska planeringen.

Energimyndigheten och Naturvårdsverket tillsammans tagit fram en nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad som presenterades 2021. Syftet med strategin är att bidra till energiomställningen genom att skapa förutsättningar för att den framtida utbyggnaden av vindkraft sker på ett hållbart sätt. Ett annat relevant planeringsunderlag för kommunen är regeringsuppdraget som Energimyndigheten och flera andra myndigheter haft avseende att peka ut nya områden som är lämpliga för energiutvinning till havs.

Energimyndigheten noterar att den senaste vindbruksplanen för kommunen togs fram 2016 och att denna bör uppdateras i samband med att den nya översiktsplanen tas fram för att återspegla de förändringar som skett sedan 2016 avseende samhällets energiomställning och det ökade behovet av elproduktion. Vid en uppdatering av vindbruksplanen bör kommunen överväga att tillgodose hela det utpekade området av riksintresse för vindbruk och inte endast den västra delen.

Då det i kommunen finns vindkraft idag är en aspekt som behöver beaktas i planeringen möjligheten till så kallad generationsväxling, det vill säga att befintliga vindkraftsetableringar ersätts med nya vindkraftverk då de befintliga verken tas ur bruk. Det finns flera fördelar med att utnyttja den befintliga infrastrukturen för generationsväxling av vindkraftverk. Med en beräknad ekonomisk livslängd på 20-25 år så kommer det bli aktuellt med generationsväxling inom en inte alltför avlägsen framtid för de befintliga vindkraftverk som finns uppförda i kommunen. Energimyndigheten anser därför att kommunen i översiktsplanen bör bedöma om områden kring befintliga vindkraftverk skulle kunna utgöra lämpliga områden för fortsatt vindbruk i Orust kommun efter att de befintliga vindkraftverken tagits ur drift.

Kommentar: Kommunen ställer sig positiv till utveckling av vindkraft. Vindbruksplanen bedöms fortfarande aktuell, och det finns många förutsättningar för utveckling av vindkraft i vindbruksplanen. Det kommunala ställningstagandet kring riksintresset för vindkraft står fast på grund av starka motstående intressen som det redogörs för i vindbruksplanen. Vindbruksplanen bedöms ge tillräcklig vägledning kring generationsväxlingar.

Kommunerna avvaktar med ställningstaganden kring havsbaserad vindkraft i fördjupad översiktsplan för Tjörns och Orusts kommuner till dess att vindbruksområden pekats ut i de statliga havsplanerna. Därefter kan de kommunala översiktsplanerna komma att kompletteras. Det gäller även frågan om var anslutningskablar mellan vindkraftsparkerna och land ska lokaliseras.

Yttrande 2:145, Post- och telestyrelsen

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar inom områdena post och elektronisk kommunikation. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet.

Post- och telestyrelsen informerar om tjänsten ”ledningskollen.se” som kan användas för att identifiera berörda ledningsägare. Post- och telestyrelsen har i tidigare skrivelse till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 §.

Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler. Därför rekommenderas ett samrådsförfarande med vindkraftsbolag och berörda radiolänkoperatörer för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan post- och telestyrelsen bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Kommentar: Upplysningarna noteras inför kommande fysisk och strategisk planering.

Yttrande 2.146, Statens geotekniska institut

Allmänt anser SGI att i en översiktsplan ska geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer (t.ex. risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning). Dessa faktorer kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. Översiktliga värderingar kan göras utifrån bland annat geologiska och topografiska kartor, samt planeringsunderlag framtagna av statliga myndigheter.

Vid beslut om markanvändning vid översiktlig planering, behöver markens lämplighet värderas utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. Förväntade effekter av ett förändrat klimat måste således beaktas. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse).

Samrådshandlingen ger goda beskrivningar av de geotekniska säkerhetsfrågorna, och även kopplingen till klimatförändring. Statens geotekniska institut instämmer med översiktsplanens ställningstagande att ”Kommunen bör initiera och samordna arbetet med klimatanpassningsåtgärder för områden med särskilda allmänna intressen och påtagliga klimatrisker.”

Kommentar: Kommunen ser positivt på att SGI bedömer de geotekniska säkerhetsfrågorna som väl beskrivna.

Yttrande 2.147, Tillväxtverket

Tillväxtverket anser att samrådshandlingen för Orust kommuns översiktsplan beskriver regionala och mellankommunala initiativ men att planen bör tydliggöra kopplingar till regionala strategier ytterligare främst kopplat till genomförande, ekonomiska konsekvenser och var i planprocesserna initiativen befinner sig. Det vill säga sannolikheten att det genomförs fram till år 2040 och vad som krävs av olika aktörer och kompletterande processer för att kommunens önskemål ska realiseras.

Tillväxtverket efterfrågar förtydliganden om hur den regionala utvecklingsstrategin påverkat val av utvecklingsstrategier, hur översiktsplanen och kommunens utveckling bidrar till regionala utvecklingsstrategins långsiktiga prioriteringar och tvärssektoriella kraftsamlingar.

Tillväxtverkets bedömning är att planeringen enligt samrådsförslaget för översiktsplan Orust kommun 2040 inte påverkar riksintresse industriell produktion enligt 3 kap 8 § MB i angränsande kommuner.

Kommentar: Granskningshandlingen har förtydligats avseende kopplingen till regional utvecklingsstrategi (under rubriken Genomförande).

Kommuner och regionen

Yttrande 2.52, Stenungsund kommun

Stenungsund kommun bedömer att förslaget till stora delar stämmer överens med den dialog och samarbeten som sker mellan kommunerna, men har några medskick inför det fortsatta arbetet med den

nya översiktsplanen. Stenungsunds kommun yttrar sig i huvudsak angående mellankommunala frågor rörande transportinfrastruktur, vatten och avlopp samt näringsliv.

Trafik och transportinfrastruktur

En ny bro mellan Stenungsund och Orust ses som positivt ur bland annat ett näringslivsperspektiv, men Stenungsunds kommun anser att översiktsplanen bör kompletteras med en tydligare redogörelse för hur framtida befolkningsscenarioer kan uppnås utan att riskera att försämra trafiksituationen på väg 160. Detta med hänsyn till att samrådshandlingen beskriver en intention att öka helårsbefolkningen i kommunen och kommunen har en stor andel pendlare, främst söderut.

Stenungsunds kommun föreslår att även utbyggnaden i Varekil (likt i Svanesund) begränsas fram till dess att en bro till fastlandet kan byggas, med hänvisning till belastningen på väg 160.

Stenungsunds kommun vill förtydliga under rubriken *Mellankommunala frågor* att bron framför allt ska koppla ihop Orust med järnvägsstationen i Svenshögen, inte i Stenungsund samt att ÅVS för fast förbindelse Orust till fastlandet pågår.

Stenungsunds kommun ser gärna ett utökat samarbete för att öka andelen resor som sker med gång-, cykel- och kollektivtrafik, men att minska kapacitetsbrist och klimatpåverkan från transportsektorn. Som exempel lyfts potentialen för överflyttning från biltrafik till de hållbara reseslagen på färjan mellan Svanesund och Kolhättan och vidare i respektive tätort.

Övrigt

Stenungsunds kommun ser positivt på mellankommunala samarbeten för att stärka vattenförsörjningen och samverka kring energiförsörjningsfrågor såsom vid etablering av vindkraft och vågkraft.

Samrådshandlingen hade med fördel kunnat utvecklas genom en redogörelse för vad kommunernas gemensamma avloppspolicy kan innebära för den översiktliga planeringen och möjligheterna till ytterligare bebyggelse.

Vidare ser Stenungsunds kommun positivt på samrådsförslagets hantering av besöksnäring samt gröna, blå och marina näringar.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att Stenungsunds kommun ger uttryck för en samsyn kring stora delar av Översiktsplanens inriktning. STO kommunerna arbetar tillsammans för att få till en fast förbindelse mellan Orust och E6 för att avlasta väg 160, men även kring åtgärder för att förbättra framkomligheten på väg 160 och en hållbar mobilitet. Alla tre STO kommunerna har en tillväxt som genererar behov av förbättringar av infrastrukturen i delregionen. Ingen av kommunerna kan dock pausa sin utveckling till förmån för någon annan, utan frågan handlar om att med gemensamma ansträngningar åstadkomma förbättringar i trafiksystemet. Vi bedömer att det är viktigt att det finns utvecklingsmöjligheter i tätorterna i södra kommundelen även innan en broled är på plats. Ett fokus på utbyggnad av orternas centrala delar ger också goda förutsättningar för kollektivtrafikresande, biltrafiken bedöms därmed inte öka mer än marginellt på väg 160 utifrån de områden som nu planeras i Varekil och Svanesund. I Svanesund begränsas utvecklingen till området i och kring centrum innan en bro är på plats pga färjekapaciteten. Orust kommun har gärna en gemensam dialog med Stenungsund och Västtrafik för att driva frågan om att få en pendlingsbuss från Kolhättan eller Svanesund mot Göteborg. Detta skulle både gynna utvecklingen av Svanesund och minska trafikbelastningen i Stenungsund. Orust kommun arbetar också för att få till en gång och cykelväg mellan Svanesunds centrum och färjan för att underlätta för vidare cykelpendling mot Stenungsund och byte från cykel till buss.

Frågan om anslutningslösningar av kollektivtrafiken mellan Orust och Stenungsunds kommuner behöver diskuteras vidare i den fortsatta processen för en bro mellan Orust och E6. När en fast förbindelse är utbyggd utgör Svenshögen en naturlig anslutningspunkt för Orustborna för vidare

resa med tåg, söder eller norrut på Bobusbanan. En sådan kollektivtrafiklänk ser Orust kommun positivt på och vi samarbetar gärna med Stenungsund för att nå en sådan lösning. Enligt Västtrafiks samrådsyttrande kommer dock Stenungsund även fortsatt vara navet för kollektiva resor i STO 160.

Avsnittet om miljö kvalitetsnormer för vatten har kompletterats med information om kommunernas gemensamma avloppspolicy.

Yttrande 2:74, Västra Götalandsregionen och Västtrafik

I Västra Götaland har det i bred samverkan tagits fram ett flertal mål och strategier som är regionens och kommunernas gemensamma prioriteringar för regionens utveckling. Yttrandet utgår i första hand från regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland och Regional plan för transportinfrastrukturen.

Västra Götalandsregionens långsiktiga mål för persontransporter är att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland. Målet för godstransporter är att vara ett internationellt och nationellt ledande hållbar logistikregion med utvecklad intermodalitet. Det är vid byggande av områden för bostäder och verksamheter som förutsättningarna för transportsystemet läggs fast. Att våra transporter idag använder mycket energi, samt ger stora utsläpp av koldioxid och andra emissioner är delvis en konsekvens av vår utspridda bebyggelsestruktur. Om ny bebyggelse koncentreras till befintliga orter och längs stråk ger det möjlighet för fler att använda cykel, gång och kollektivtrafik för sina resor.

VGR välkomnar inriktningen att merparten av bebyggelseutvecklingen sker främst i de fyra tätorterna Henån, Ellös, Svanesund och Varekil. Orterna har redan idag ett relativt gott utbud av kollektivtrafik, där Henån tillsammans med Varekil omfattas av ett prioriterat stråk i det regionala trafikförsörjningsprogrammet. I utvecklingsstrategin ”flerkärnig ortstruktur” är det positivt att ny bebyggelse planeras utifrån hållbara transporter. VGR tillstyrker att det ska vara vägledande att placera bebyggelse i anknäring till vägar, gång- och cykelvägar, busshållplatser och att det prioriteras att det ska gå att ta sig till viktiga målpunkter såsom skola, förskola, busshållplats och mataffär till fots eller med cykel.

Västra Götalandsregionen ser positivt på Orusts ambitioner om att utveckla kollektivtrafiken. Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är styrande för kollektivtrafikens utveckling. En bärande tanke är att kraftsamla i ett fåtal stråk, i vilka trafikutbudet kan vara ett förstahandsval för främst arbets- och studieresor. På Orust är det främst Orust Express med anslutning till Bohuståget som trafikerar i det utpekade stråket Uddevalla-Henån-Varekil-Myggenäs-Stenungsund-Göteborg. På längre sikt, i takt med en utbyggd tågtrafik, planeras Orust Express tydligare mata till tåget i Stenungsund.

Ambitionen om att utveckla kollektivtrafik med båt i mellankommunala relationer, än de som redan trafikeras idag, stöds inte av några regionala strategier. I nuläget bedöms inte resurserna och resandeunderlaget motivera en utvecklad båttrafik. Däremot kan det finnas möjligheter för kommersiella aktörer att utveckla båttrafik, inte minst kopplat till turism- och besöksnäringen.

Transportinfrastruktur

Den nya fasta förbindelse som föreslås mellan Orust och Stenungsunds kommun innebär en större strukturförändring i transportsystemet. Troligtvis kommer trafikströmmarna på Orust till fastlandet att förskjutas från Tjörnbron till den nya förbindelsen. Generellt är det prioriterat att i samband med den eventuella förbindelsen utreda hur det hållbara resandet kan öka.

Den pågående åtgärdsvalsstudien behöver avslutas innan det är möjligt att lämna mer detaljerade synpunkter på förslaget. Översiktsplanen beskriver att Svenshögen kommer att bli Orusts nya pendeltågsstation på Bobusbanan. I nuläget och framöver är det Stenungsund som utgör nav för kollektivtrafiken i området med ett större utbud av tågtrafik och anslutande linjer. Svenshögen kan med utökad tågtrafik öka i betydelse, men bedömningen är att Stenungsund fortsatt kommer att vara den centrala bytespunkten för resor från Orusts kommun till Stenungsund och söderut.

VGR instämmer i att infrastrukturen på Bohusbanan och Norge-Vänerbanan behöver uppgraderas i syfte att öka både kapacitet och tillförlitlighet samt minska restiderna. Järnvägsinfrastrukturen är främst ett nationellt ansvar och omfattas av den nationella planen för transportinfrastruktur. VGR har i den regionala planen valt att avsätta resurser till järnvägsinfrastrukturen för att på detta sätt stärka upp de nationella satsningarna. För södra delen av Bohusbanan är en förlängning av plattformar prioriterat på kort sikt för att öka kapaciteten. På längre sikt behöver banan byggas ut för att möjliggöra ett högre utbud.

Övrigt

I kapitlet med utgångspunkter och strategier kan Trafikförsörjningsprogrammet nämnas som regionens och kommunernas gemensamma strategidokument. Kartan över kollektivtrafikens hållplatser innefattar även tidigare hållplatser för skolskjuts, detta kan förtydligas.

VGR ser med tillförsikt fram mot att fortsatt arbeta tillsammans med kommunen i syfte att öka andelen hållbara resor och tillsammans utveckla en hållbar samhällsutveckling.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att Västra Götalandsregionen ger uttryck för en samsyn kring stora delar av Översiktsplanens inriktning och ser fram emot fortsatt arbete, bland annat kring hållbart resande och transporter. De större bostads- och verksamhetsutvecklingsprojekten föreslås lokaliseras i enlighet med Västra Götalandsregionens mål och strategier. Samtidigt ser kommunen ett behov av att de delar av Orust som utgörs av landsbygd ges förutsättningar för utveckling utifrån dagens spridda bebyggelsestruktur. Därför behöver de starka stråken för kollektivtrafik kompletteras med utveckling och innovationer kring hållbar mobilitet även på landsbygden.

Yttrande 2:127, Tjörns kommun

Planförslaget stämmer väl överens med den dialog och samarbeten som sker mellan kommunerna. Översiktsplanen för Orust kommun bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Tjörns kommun. Den ger stöd för att fortsätta samarbeta om gemensamma frågor för en fortsatt hållbar utveckling. Planförslagets utvecklingsinriktning och markanvändningskarta ger en klar och tydlig bild av kommunens övergripande ställningstaganden om bebyggelseutveckling och prioritering av markanvändning.

Transporter och pendling

Tjörns kommun delar översiktsplanens syn på utveckling av transportinfrastruktur i form av minskad belastning och ökad kapacitet på Tjörnbroarna, ny broförbindelse mellan Orust och Stenungsund och stärkt kollektivtrafik. Tjörns kommun lyfter särskilt behovet av fler arbetsplatser inom Orust kommun för att minska pendlingsberoendet och ser positivt på samrådsförslagets ställningstagande att stärka företagandet. De rekommenderar att tydliggöra detta ytterligare genom kvantitativa mål för nya arbetstillfällen.

Vattenförsörjning

Säker vattenförsörjning förutsätter mellankommunala och regionala samarbeten. Råvattentillgången på Tjörn är begränsad och vid torra år finns risk för otillräcklig vattentillgång, särskilt under sommarperioden. Tjörns kommun kan komma att behöva ansluta vattenledningar till Orust kommun för reservvattenförsörjning.

Småbåtshamnar

Tjörns kommun ser gärna ett samarbete med Orust kommun om utveckling av småbåtshamnar. Efterfrågan på båtplatser är hög och båtlivet utgör en viktig del av det rörliga friluftslivet. Tjörns kommun

har nyligen tagit fram en förstudie om hamnar för fritidsbåtar. Förstudien syftar till att klargöra befintligt underlag samt bedöma parametrar/faktorer som behöver ingå i bedömningen om nya hamnar eller utökning av befintliga hamnar.

Övrigt

Texten om deponering av muddermassor (i avsnitt 8.8) behöver uppdateras så att det stämmer med förslaget till antagandehandling av fördjupning av översiktsplanen för havet i Tjörns och Orust kommuner.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att Tjörns kommun ger uttryck för en samsyn kring Översiktsplanens inriktning och delar bilden att det ger goda förutsättningar för fortsatt samverkan.

Kommunen bedömer inte att ett kvantitativt mål för tillkommande arbetstillfällen under Översiktsplanens genomförandetid är lämpligt inom ramen för Översiktsplan 2040. Dock kommer kommunen jobba vidare med frågorna om att stärka den lokala arbetsmarknaden inom ramen för en uppdaterad näringslivsstrategi.

Vi samarbetar gärna vidare i de viktiga mellankommunala frågorna vattenförsörjning och utveckling av småbåtshamnar

Text om deponering av muddermassor har uppdaterats i granskningshandlingen.

Företag, Föreningar, Partier och Stiftelser

Yttrande 2:2, Skanova

Skanova önskar medverka i tidiga detaljplaneskeden för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget och för att undvika konflikter med ledningsnätet. Skanova erbjuder sig att tillhandahålla ledningsritningar som planeringsunderlag i detaljplaner.

Kommentar: Synpunkterna noteras inför kommande fysisk och strategisk planering.

Yttrande 2:29, Orust nätverk

Orust samlade föreningsliv har lämnat en omfattande skrivelse avseende ÖP. Ett möte med tillhörande workshop med närmare 50 deltagare har samlats bakom skrivelsen. Svaren på yttrandets synpunkter följer här skrivelsens rubriker.

Demokrati och Lag

Föreningslivet menar att förslaget till ÖP 2040 innebär stora inskränkningar i medborgarnas grundlagsskyddade fri- och rättigheter samt betydande inskränkningar i fastighetsägarnas ägande- och brukanderätt. Vidare menar man att den tagit för stor hänsyn till de tidiga samråd som hållits och att de senare samrådsdialogerna haft för lite fokus på landsbygdsfrågorna.

Kommentar: Processen för ÖP följer lagstiftningens krav och har dessutom breddats genom lång tid för samråd och flertalet möten. Under samtliga möten har landsbygden diskuterats även om fokus legat på de tätorter där förändringarna blir som störst. ÖP 2040 innebär enligt vår mening inte några betydande inskränkningar i ägande och brukarrätten. Med de förändrade skrivningar som nu föreslås elimineras eventuella sådana missförstånd.

Demografi och boende utanför tätort

Föreningslivet menar att det är tidigare inriktningar och vilja att utveckla tätorterna som gjort att Orust befolkning minskar och blir äldre och vill därför att kommunen ser landsbygden som en tillgång då det är dit människor i första hand söker sig. Man efterlyser en tydlig attitydförändring från kommunens sida.

Kommentar: Med de nya skrivningarna i ÖP hoppas vi kunna tillmötesgå önskemålet om en positivare syn på landsbygden. För landsbygden är en tillgång för Orust. Samtidigt kan sägas att det under de senaste decennierna i huvudsak varit utanför tätort som Orust växt. Det kan delvis bero på att människor medvetet söker sig till dessa miljöer. Men det kan också bero på att det inte funnits några nya byggprojekt i tätorterna. Denna trend har förbättrats något de senare åren med projekt i Henån, Ellös och Varekil och kommer stärkas ytterligare kommande år.

Som nämnts sätter inte översiktsplanen stopp för fortsatt utveckling utanför tätorterna, även om de större utbyggnadsområdena fortsatt är tänkt att koncentreras till tätorterna där arbeten, kollektivtrafik, service och infrastruktur finns mer tillgängligt. Vi tror att denna utveckling gynnar alla medborgare, nya som gamla, i Orust och även tilltalar målgruppen yngre vuxna.

Bevarandevärden

Föreningslivet menar att Orust kommun grovt överskattar bevarandevärden av ängsmarker, jordbruksmarker och därmed förhindrar utveckling av landsbygden.

Kommentar: Värdet av bevarande av ängsmarker och jordbruksmarker varierar men behöver tas i beaktande vid bygglov, förhandsbeskrd eller planbesked. Det är länsstyrelsen och domstolarna som på senare år skärpt kraven för ianspråktagande av jordbruksmark, detta måste också kommunen förhålla sig till. Beslut behöver hålla vid överprövningar och generellt menar kommunen att möjligheterna för utveckling av landsbygden kvarstår även om hänsyn tas till ängs- och jordbruksmarker.

Klimat, miljö, hållbarhet samt kollektivtrafik

Föreningslivet menar att ÖP 2040 riskerar dra undan mattan för ett hållbart Orust genom att allt för höga krav ställs på landsbygden, samt pekar på att kollektivtrafiken behöver förbättras i de regionala stråken.

Kommentar: Kommunen håller med om slutsatsen att Orust har goda förutsättningar för en högt ställd ambition avseende klimat och miljö. Därför värnar vi också de speciella förutsättningar som råder på ön och dess areella näringar. Förhoppningsvis framgår i det reviderade förslaget att detta inte sker i avsikt att förhindra en utveckling på landsbygden. Avseende kollektivtrafik har förslaget förändrats i den riktning föreningslivet önskar.

Näringsliv

Föreningslivet önskar att tillkommande regleringar av näringslivets möjligheter att utvecklas omarbetas.

Kommentar: I ÖP finns inget hinder att utveckla nya verksamhetslokaler, vare sig i tätort eller på landsbygd. Ändringar har gjorts i texten för att undvika detta missförstånd.

Slutsatser

Föreningslivet vill att Orust kommun tillerkänner landsbygden dess betydelse, ändrar inriktning mot utveckling av tätorterna till förmån för landsbygden och istället ser till landsbygdens potential för att bryta en demografisk utveckling mot en allt äldre befolkning.

Kommentar: ÖP hindrar som nämnts inte utvecklingen på stora delar av ön, men har valt att koncentrera större utbyggnader till de fyra tätorterna. Landsbygden är en viktig tillgång för kommunen och är attraktiv för vissa grupper i samhället. Att påstå att den tidigare ÖP skapat en åldringsexplosion och att den nya skulle vara till stor skada för kommunen är ett påstående vi inte ställer oss bakom. Det finns många faktorer som spelar in för den demografiska utvecklingen; t ex nerläggning eller minskad verksamhet på stora arbetsplatser, tillgången till kollektiva transporter, låg tillgång till planlagd mark i tätorterna, urbaniseringen och centraliseringen av samhället. Det är frågor som vi brottas med dagligen och försöker möta genom olika insatser.

Dock vill vi betona att vi inser att vissa skrivningar i ÖP har och kan tolkas som negativa gentemot landsbygden. Dessa skrivningar har, bland annat genom föreningslivets skrivelse, förändrats för att betona landsbygdens betydelse för Orust och dess fortsatta utvecklingsmöjligheter.

Yttrande 2:40, Ellevio

Ellevio lyfter elförsörjning, och energiomställning som viktiga delar i en hållbar utveckling, och att driftsäkerheten i elnätet är en viktig aspekt av detta. Genom att upprätthålla avstånd till viktiga matande ledningar i samhällsplaneringen främjas säkerheten för att vårt nuvarande och framtida ökande kapacitetsbehov kan tillgodoses.

De konstaterar att i samhällsutvecklingsprojekt är det viktigt med tidig dialog om elnätsutbyggnaden för att säkerställa kapacitet och utrymmen för elnätet.

Vad gäller vindkraft vill vi upplysa om att det i de allra flesta fallen behövs en ny luftburen regionnätsledning som ska ansluta kraftverken till överliggande nät.

Kommentar: Synpunkterna noteras inför kommande fysisk och strategisk planering.

Yttrande 2.32, Ellös Vägförening

Ellös vägförening har tagit del av samrådshandlingen för översiktsplanen och har främst tittat på frågor som rör Ellös. Nedan redovisas föreningens synpunkter och förslag för Ellös i samrådshandlingen.

- Ellös geografiska utformning med splittrad bebyggelse och många grönytor gör att avstånd mellan bostad, arbete, skola och kollektivtrafik blir stora. Yttrande anser att investeringar i infrastruktur får dålig kostnadstäckning.
- Djuphamnen i Ellös en stor resurs men medför stora volymer av transporter genom samhället. I stället föreslås att transportvägen till djuphamnen går genom Slätthults verksamhetsområde.
- Befintliga samhällen på Orust bör bättre kopplas samman med gång- och cykelvägar för att skapa bättre förutsättningar för kollektivt resande och turism.
- Ellös vägförening ser ett kommunalt huvudmannaskap för allmän plats som framtiden. Detta kräver att Orust kommun finansierar en sådan lösning och föreningen undrar då hur delårsboende då ska betala sin andel av de allmänna ytorna?

Kommentar: Kommunen föreslår utvecklingsområden som ligger i anslutning till befintlig infrastruktur i syfte att förtäta bebyggelsestrukturen och ge förutsättningar för effektivt nyttjande av framtida satsningar på infrastruktur.

Anslutning till djuphamnen via Slätthult bedöms inte lämpligt med hänsyn till vägstandard och topografi.

Kommunen investerar kontinuerligt i att utveckla cykelinfrastrukturen i kommunen. Prioriteringen görs genom kommunens cykelstrategi och handlingsplan. Där har man identifierat behovet av att koppla samman orterna, men konstaterar att detta blir mycket kostsamt i relation till nyttan. Därför fokuserar kommunen i ett första skede på att utveckla cykelinfrastrukturen inom orterna. I samband med nya infrastruktursatsningar och trafikåtgärder ska förutsättningarna för oskyddade trafikanter såsom cyklister och fotgängare alltid beaktas.

När kommunen är huvudman för allmän plats finansieras detta helt av kommunen, indirekt skattekollektivet. Delårsboende kommer inte att vara med och finansiera kommunalt huvudmannaskap. Det kommunala huvudmannaskapet kommer därför bara införas där det juridiskt och utifrån ett allmänt intresse är motiverat.

Yttrande 2:57, Vattenfall

Vattenfall Eldistribution har områdeskoncession inom kommunen och är därför skyldiga att försörja slutkunder inom området med el.

Vattenfall upplyser om att flytt av regionnätledning är tidskrävande och kostsamt. Flytt av Vattenfalls ledningar till följd av exploatering utförs av Vattenfall men bekostas av exploatör. Vattenfall önskar delta i dialog vid detaljplanering och bygglov i närheten av deras ledningsnät.

Kommentar: Synpunkterna noteras inför kommande fysisk och strategisk planering.

Yttrande 2.73, SFPO

Sveriges Fiskares PO har yttrat sig angående samrådshandlingen för översiktsplanen då fem av deras medlemsföretag har Orust Kommun som bas för sin fiskeriverksamhet.

Orust kommun, historiskt präglad av yrkesfiske, har alltid varit viktig för svenskt yrkesfiske. I samrådsunderlaget kan läsas att hanteringen av livsmedel från havet har en lång tradition i kommunen. SFPO hoppas att relationen mellan kommunen och yrkesfisket fortsättningsvis kommer att vara god och bra för båda parter.

Kommentar: Kommunen delar bilden av att yrkesfisket även i framtiden ska prioriteras på Orust.

Yttrande 2.80, Röra-Ängs båthamns-och badsamfällighet

Yttrandet avser enbart den samfälliga strandplatsen på Ängs brygga (Henån). Yttrande påpekar att Ängs brygga är en historisk viktig del av Henån och samfälligheten verkar för att den ska vara ett populärt besöksmål. Samfälligheten vill behålla platsens småskaliga karaktär och tillåter inte tillåta ingripande förändringar i form av bostadsbebyggelse eller näringsverksamhet. En sådan förändring kommer oavsett om det är kommunal eller privat bebyggelse leda till en privatisering av ängs brygga vilket minskar allmänhetens idag goda tillgång till platsen.

Samfälligheten vill behålla den småskaliga, hamnorienterade, vattenverksamhet som länge funnits på platsen. Härmed avses exempelvis Orust roddklubbs verksamhet samt viss bryggverksamhet. Samfälligheten motsätter sig att den av de delägande fastigheterna samägda strandplatsen åsätts annat användningsområde i översiktsplanen än idag befintlig hamnverksamhet.

Kommentar: De föreslagna användningarna ingår den för området utpekade markanvändningen, mångfunktionell bebyggelse. Synpunkterna är dock på en annan detaljnivå än översiktsplanen reglerar. Planprogram för Henån centrum beskriver mer detaljerad kommunens intentioner för området. Synpunkten noteras inför kommande detaljplanering.

Yttrande 2.85, Töllås Gård

Töllås gård anser att beskrivningen av landsbygden är alltför negativ och bör revideras. Det är viktigt att inte betrakta boende på landsbygden som mer resurskrävande då de utgör en majoritet av kommunens befolkning. Företag på landsbygden bidrar i stort till kommunens gemensamma välfärd.

På landsbygden måste det finnas en möjlighet till utveckling exempelvis genom att skapa tomter för unga. Unga ska ha möjligheten att bygga nytt i stället för ombyggnation av sommarstugor som främst ökar inflyttning av äldre personer.

Utvecklingen på landsbygden och möjligheten för unga att stanna kvar på landsbygden är väsentligt för att möta kommunens demografiska utveckling med en åldrande befolkning. Landsbygden är också där potentialen för utveckling av energi- och livsmedelsproduktionen inför en ökad självförsörjningsgrad. En

landsbygd där människor brukar marken är också en förutsättning för den biologiska mångfalden med öppna och friska marker.

Fler åretruntboende på landsbygden gör det lättare att bygga ut kollektivtrafiken och leverera hög kvalitet på samhällstjänster. Påståendet att det ska finnas en busshållplats inom 10 minuters gångavstånd upplevs märkligt då det är helt upp till var och en hur långt man vill ha till kollektivtrafiken.

Varför ska det i översiktsplanen finnas särskilda områden för natur- och friluftsliv när det redan finns en stark och omfattande allemansrätt och strandskydd. Dessa områden måste tas bort.

Yttrande anser att översiktsplanen behöver omarbetas från grunden, speciellt i de delar som berör landsbygdsområden för att Orust ska kunna utvecklas positivt.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Yttrandet besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2:87, Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen konstaterar att det kommunen verkar ha gjort ett omfattande arbete med Översiktsplan 2040 och att kännedomen om naturvärden har ökat mycket sedan förra översiktsplanen tagits fram. De anser att det är synligt att detta funnits med som bakgrund och styrt delar av planläggningen, vilket kan vara svårt att se om man inte är bekant med de lokala naturvärdena.

De konstaterar vidare att naturdatabasen, artportalen och rödlistan är en färskvara och att detta måste beaktas i den fortsatta planeringen.

De ser positivt på att moderna synsätt såsom grön infrastruktur och ekosystemtjänster har inkluderats i planen. Det är vår förhoppning att kommunen i det fortsatta planarbetet beaktar sådana aspekter och undviker fragmentering av viktiga spridningsvägar för olika organismgrupper och att ekosystemtjänsterna får en förstärkt ställning.

Vidare lyfter Naturskyddsföreningen att kartorna i den digitala versionen upplevs svårare att studera detaljerna än i tidigare ÖP. De förmodar att det varit kommunens avsikt att inte de inte ska läsas på detaljnivå. Det har resulterat i att Naturskyddsföreningen inte kommer med lika många synpunkter som tidigare.

Föreningen lyfter det som en viktig synpunkt att någon form av fältinventering borde göras innan områden för utvecklad markanvändning fastställs i ÖP, för att det finns exempel där naturvärden kolliderar med förändring av markanvändningen.

Vidare anses att Orust kommun, utöver de i samrådsförslaget utpekade nationella miljö kvalitetsmålen, ytterligare bör peka ut att särskilt arbeta med målen: Myllrande våtmarker, Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag.

Naturskyddsföreningen ställer sig också frågande till varför kommunala miljö kvalitetsmål inte används i Översiktsplan 2040.

Tätorter och kustsamhällen

Föreningen ställer sig frågande till SH3 (Henån) som inte bedöms vara lämpligt utifrån topografi och befintliga naturvärden.

I Svanesund bedöms områden som är beroende av brokoppling utgöra en osäkerhet och försvåra ställningstaganden. Vidare bedöms mer närnatur samt en stärkt kontakt med havet genom exempelvis promenadstigar vara önskvärd.

Naturskyddsföreningen ställer sig frågande till om område SH5 (Ellös) är utpekade utan kontroll i fält. De är kritiska till att området pekas ut med hänsyn till naturvärden och funktionen som närnatur.

Vidare ställer man sig frågande till om områden SV3 och VV1 (Varekil) är utpekade utan kontroll i fält med hänsyn till naturvärden.

Inom kustsamhällena finns även bevaransvärda naturmiljöer kopplade till den äldre kulturmiljön, vilket naturskyddsföreningen anser bör framgå av översiktsplanen. Man menar även att naturmiljöerna ska beaktas i arbetet för kulturmiljöernas bevarande.

Övrigt

Det är angeläget att cykeltrafiksäkra småvägar som alternativ till de kraftigt trafikerade vägarna mellan tätorterna blir skyltade och att medel avsätts för göra dem funktionella.

Naturskyddsföreningen vill påpeka att möjligheterna för att förvara båtar på land bör utökas, liksom antalet båtramper. De bör ligga i anslutning till varandra med parkeringsmöjligheter.

Inom kommunen finns också ett biotopskyddsområde som beslutats av Länsstyrelsen, Stockesundet.

Pilevallar föreslås strykas i listan över generella biotopskydd med hänvisning till kommunens avsaknad av dessa.

Kommentar: Kommunen ser positivt på att Naturskyddsföreningen uppmärksammar att kommunen jobbat med särskilt fokus på frågor kring naturmiljön i arbetet med Översiktsplan 2040. Kommunen har gjort förändringar i kartorna till granskningshandlingen för att öka orienterbarheten.

Fältinventeringar har gjorts inom ramen för den översiktliga naturvärdesinventeringen där det bedömts vara mest prioriterat. Detta sammanfaller dock inte alltid med utbyggnadsområden. Detaljerade inventeringar bedöms behövas i detaljplaneskedet i de fall naturmiljöer ianspråkats.

Kommunen jobbar med Agenda 2030 och Sveriges 16 miljö kvalitetsmål och har därför valt att fokusera på dessa i Översiktsplan 2040. Kommunen bedömer att detta är ett mer fokuserat sätt att jobba med hållbarhetsarbete än att ha mål på för många olika nivåer.

Kommunen har valt att fortsatt peka ut område SH3 för sammanhängande bostadsbebyggelse, men tydliggjort den hänsyn som bedöms krävas till strandskydd och artskydd i specifika ställningstaganden i granskningshandlingen.

Vad gäller område SH5, SV3 och VV1 har inga särskilt höga naturvärden identifierats i den översiktliga naturvärdesinventeringen. Naturskyddsföreningen har möjlighet att inkomma med uppgifter som specificerar varför höga naturvärden misstänks och vilken typ av naturvärden som avses så kan kommunen ta ställning till uppgifterna. Områdena kvarstår i granskningshandlingen och vidare utredning sker i detaljplaneskedet.

Större revideringar har gjorts i relation till brofrågan i Svanesund i granskningshandlingen, se vanligt förekommande synpunkter. Vad gäller närnatur kommer detta även finnas inom områden utpekade för sammanhängande bostadsbebyggelse. Ett exempel på detta är planprogrammet för västra Änghagen, i översiktsplanen är hela området utpekade för bostäder men när man går ner mer på detaljnivå ingår exempelvis områden för natur, rekreation och bete/odling. Detta har också stöd av de generella rekommendationerna för sammanhängande bostadsbebyggelse.

Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkten om naturvärden i kustsamhällena.

Kommunen delar naturskyddsföreningens syn på cykelvägar och båtförvaring, vilket återspeglas i kommunens cykelstrategi och Översiktsplan 2040.

Granskningshandlingen har kompletterats utifrån synpunkter om biotopskyddsområden.

Yttrande 2.109 Tegneby framtid

Inledningsvis lyfter yttrandet Tegnebys potential för utveckling med hänsyn till bland annat barnomsorg, infrastruktur och arbetsplatser.

Föreningen har tagit del av översiktsplanens samrådsförslag och menar att det finns bristande hänsyn till åldersstrukturen i befolkningen. De är kritiska till att planen inte specifikt försöker främja inflyttande av yngre befolkning, särskilt med tanke på den nuvarande trenden där de flesta nyinflyttade är över 55 år.

Yttrande upplever att översiktsplanen innebär begränsning av äganderätten och brukanderätten på landsbygden, särskilt för markägare involverade i jord- och skogsbruk. Det finns oro för att översiktsplanen kan hämma utvecklingen av jordbruk och landsbygdsföretagande, vilket påverkar både ekonomin och livsstilen i området. Värdet av att bo och leva på landsbygden understryks i yttrandet, med betoning på att många unga och nyinflyttade lockas av möjligheten att bli självförsörjande och skapa en gynnsam uppväxtmiljö för sina barn med nära kontakt till naturen. Äldre invånare som flyttar till Orust efter yrkesverksamheten efterfrågar i stället boenden som kräver mindre underhåll och har närhet till skärgården och mindre samhällen.

Yttrandet pekar också på flera kritikpunkter gällande översiktsplanens överdrivna krav för att bevilja bygglov, som går utöver lagstiftningens minimikrav. Dessa inkluderar krav på vattenförsörjning, förbud mot nya vägsträckningar över jordbruksmark och närhetskrav till kollektivtrafik. Många av dessa extra krav framstår som orimliga eller omotiverade. Förutom dessa krav, innehåller planen även bestämmelser som kräver att ny bebyggelse ska harmonisera med landskapet och kulturella värden, skydda kulturmiljön och främja biologisk mångfald. Yttrande anser att kraven är svårförståeliga och onödigt restriktiva.

Sammanfattningsvis önskar föreningen en omfattande revidering av översiktsplanen för att göra den mer positiv och stödjande gentemot byggnation och utveckling på Orusts landsbygd.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Flertalet frågor besvaras i vanligt förekommande synpunkter. I övrigt anser sig kommunen ha stöd i 2 kap. 5 § PBL för riktlinjer kring vattenförsörjning, 3 kap. 4 § Miljöbalken för anläggningar på jordbruksmark samt 2 kap. 2-3 § i PBL för ovan nämnda krav på tillkommande bebyggelse.

Yttrande 2.122 Föreningen Flatön

Inledningsvis är föreningen kritisk den negativa framställningen som tycks ges av landsbygden och dess invånare, vilket de skrivande anser måste omarbetas. De påpekar att det är felaktigt att enbart se landsbygdsboende som kostnader utan att väga in deras positiva bidrag genom skatteintäkter, produktion av varor och tjänster samt arbetskraft.

För att göra Orust mer attraktivt för en bredare befolkning, särskilt yngre generationer, entreprenörer och jordbrukare, kräver de skrivande att det görs en omvärdering av bostadsbyggande på landsbygden. De efterfrågar större flexibilitet och tolerans för att bygga och renovera befintliga fritidshus, med målet att underlätta för dem som vill bli helårsboende, skriva sig i kommunen och därigenom öka skatteintäkterna.

Kritik riktas också mot översiktsplanens betoning av "bevarande" utan tillräcklig uppmärksamhet på entreprenörskap och utveckling. Föreningen understryker att för att upprätthålla en attraktiv kulturbygd och en levande landsbygd måste utrymme finnas för utveckling och företagsamhet.

Infrastruktur och kommunikation är avgörande för att genomföra dessa målsättningar, och författarna betonar att kollektivtrafik måste vara tillgänglig även för de som bor på landsbygden. De påpekar vikten av bättre vägkommunikationer, inklusive genomfartsleder och kustvägar, för att underlätta resor och arbetspendling. För att dra nytta av regionens gröna och blå näringar uppmanar yttrande till att utnyttja lantbrukets resurser på bästa sätt, inklusive livsmedels- och energiproduktion. De betonar betydelsen av hållbarhet och biologisk mångfald samt möjligheten till självhushållning.

Slutligen framhålls bristen på en tydlig koppling till Vision 2040 i översiktsplanen, och författarna uppmanar till att dra lärdom av andra omgivande kommuner för att bättre möta behoven och utmaningarna på Orust.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Yttrandet besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2:124, Bohusläns museum

Bohusläns museum anser att Översiktsplan 2040 ger en god bild av hur kommunen vill utveckla, använda och bevara Orusts mark- och vattenområden. Det framgår också att kommunen tar hänsyn till landskapets kulturmiljövärden i ett långsiktigt perspektiv. De ser positivt på att kulturmiljöprogram och kulturmiljöstrategi förvaltning och vägledande roll lyfts upp i översiktsplanen. De ställer sig även positiva till kommunens hållning att värna jordbruksmark samt att framtida klimatförändringar uppmärksammas.

Bohusläns museum anser att det är positivt att tillkommande bebyggelse koncentreras till de fyra tätorterna och inte sprids allt för mycket i kulturlandskapet. Tätorterna har inte pekats ut som kulturmiljöområden men samtliga har inslag av äldre miljöer, stråk och byggnader som bör beaktas i detaljplaner och bygglov.

I kustsamhällena föreslås en varsam förtätning med uttalad bevarandeariktning. Bohusläns museum ställer sig bakom kommunens intentioner att det ska utföras kulturhistoriska bebyggelseinventeringar, översyn av äldre avstyckningsplaner, upprättande av nya detaljplaner med en uttalad bevarandeariktning i värdefull kulturhistorisk bebyggelse och kulturmiljöer.

Fornlämningar

Under rubriken Kulturhistoriskt Värdefulla områden/Allmän bakgrund bör det hänvisas till Riksantikvarieämbetets fornlämningsregistret (Fornsök) i stället för ett särskilt fornminnesregister.

Vid Skydd av Kulturvärden/Fornlämningar kan det tilläggas att samråd krävs med Länsstyrelsen då fornlämningar kan komma att beröras. Eller om det bör klarläggas att icke kända fornlämningar kan finnas inom områden som avses exploateras. Tillstånd krävs från Länsstyrelsen inför ingrepp i fornlämning. Det är Länsstyrelsen som avgör om fornlämningar och fornlämningsområden berörs och fattar beslut enligt Kulturmiljölagen.

Kommentar: Synpunkter och upplysningar noteras inför kommande arbete. Rubriken Värdefulla områden/Allmän bakgrund saknas och det är inte tydligt vad som avses i yttrandet, därför har inga ändringar gjorts i detta avseende.

Yttrande 2:120, Centerpartiet

Centerpartiet har lämnat ett omfattande samrådsyttrande på förslaget till ny ÖP. De viktigaste sakpolitiska synpunkterna handlar om förslaget syn på landsbygden och dess utvecklingsmöjligheter.

Svar: De grundläggande synpunkter som Centerpartiet framfört om att stycket om landsbygden behöver omarbetas besvaras bland vanligt förekommande synpunkter och betraktas som tillgodosett i stora delar.

Övriga kommentarer kring yttrandet.

1. Allmänna synpunkter

Svar: Kortversion kan bli aktuell efter antagande. Man kan naturligtvis ha synpunkter på omfattning, process, kapitelindelning och detaljeringsnivå. Detta är den modell som projektledningen för ÖP valt och den är förankrad i den politiska styrgruppen för ÖP. Den följer lagens krav och samrådsmötena är mer omfattande än vad som egentligen krävs. För den intresserade har det under samrådet funnits alla möjligheter att ta del av de samrådsmöten som hållits.

Bostadsförsörjningsplanen kommer som Centerpartiet önskar att arbetas fram under hösten/våren och antas i samband med ÖP.

De detaljregleringar avseende bruksmetoder, byggmaterial eller tomtstorlek som partiet menar är styrts av ÖP ska ses som önskvärda. Avseende tomtorna storlek har detta strukits.

2. Motsägelser

Svar: Vi menar att förslaget nu anpassats i den riktning Centerpartiet föreslår avseende landsbygdsutvecklingen och att synpunkterna får anses tillgodosedda.

3. Övrigripande synpunkter

Svar: Som nämnts tidigare är det fullt möjligt att utveckla även landsbygden, även om majoriteten av de föreslagna utbyggnadsplanerna finns i eller i närheten av de fyra tätorterna. Denna utvecklingsmöjlighet gäller både den enskildes som företagens möjligheter. Äganderätten är naturligtvis en rättighet som kommunen behöver ta hänsyn till. Dock vill vi göra klart att äganderätten inte bara medger rättigheter, utan också skyldigheter.

4. Synpunkter kopplade till kapitel och rubriker

Befolkning och bebyggelse

Svar: Vi menar att de avgörande synpunkterna, t ex synen på landsbygd, kraven på närhet till kollektivtrafik, möjligheten till företagandet på landsbygd m m är tillgodosett genom de grundläggande förändringar av skrivningarna rörande landsbygden som gjorts i granskningshandling. Kraven på 10 minuters avstånd till kollektivtrafiken är borta.

Avseende partiets önskemål om ett förtydligande av vem som ska utföra mindre åtgärder inom naturområden på landsbygd vill vi betona att det är förslag på möjliga insatser. ÖP ska inte reglera vem som eventuellt utför dem. Alla sådana insatser sker naturligtvis i samråd med eventuell privat markägare.

Bebyggelsens placering och utformning tas hand om bygglov som Centerpartiet nämner. Skrivningarna är dock viktiga för bygglov som vägledning i förhandsbesked, och bygglov Skrivningarna har dock "mjukats upp" för att undvika allt för "hårda" vägledning. Skrivningarna är förankrade hos bygglov.

Natur och kultur

Svar: Stora delar av områden är som Centerpartiet säger privata. Men vi delar inte åsikten att skrivningarna är ett hot mot de areella näringarna då samråd med markägarna är självklar. Kommunen varken kan eller vill genomföra tvångsmässiga åtgärder. Ambitionerna från kommunen i denna skrivning är dock viktiga.

Näringsliv

Svar: Vi delar Centerpartiets slutsats om vikten av goda boendemiljöer över hela ön och menar att synpunkten är tillgodosedd.

Blå och gröna näringar

Svar: Det är självklart att människor ska kunna bo och verka även på landsbygden. Vi hoppas att de nya skrivningarna i ÖP undanröjer detta missförstånd.

Kommunikationsstråk, bil och parkering, färjetrafik.

Svar: Stråket Nösund-Tegneby-Henån är ett viktigt stråk som kommunen värnar om. Ansvaret för kollektivtrafiken är dock Västtrafiks. Årliga diskussioner förs om trafikbehoven på Orust med Västtrafik. Med begreppet dynamisk parkeringsnorm menas en flexibilitet i hur högt antal parkeringsplatser som behöver byggas vid nya exploateringar. Det regleras i parkeringsnormen där antalet är högre utanför tätort. Vilken typ av centralt ställningstagande för färjetrafiken som önskas framgår inte av synpunkten. ÖP för havet antogs nyligen.

Riksintressen

Svar: Avvägningar i böjexploaterade kustzoner och kulturmiljön kontra andra intressen tas alltid i plan- och bygglovsarbetet.

Jord och skogsbruk

Svar: Synpunkterna kring jordbruk anses tillgodosedda. Avseende skogsbruk bör det noteras att det som föreslås är att kommunen uppmuntrar till ett aktivt och långsiktigt jordbruk, inte påtvingar.

Värdefulla byggnader och bebyggelsemiljö

Svar: Hänsyn tas alltid till fler parametrar än enbart skydd av värdefulla byggnader och/ eller bebyggelsemiljö.

Befolkning och bebyggelse

Svar: Synpunkten anses tillgodosedd.

Yttrande 2:139, Miljöpartiet

Miljöpartiet har i sitt samrådssvar anfört ett flertal synpunkter på förslaget till ÖP.

Initialt menar man sig sakna stora delar av det arbete som föregått själva ÖP-arbetet och som man inte tycker är tillräckligt bearbetat i samrådsförslaget. Hit räknar miljöpartiet t ex den tidiga dialogen med medborgarna, men också Vision Orust 2040 som tagits fram i samråd med samtliga politiska partier. Istället menar man att det är den politiska majoritetens syn på samhällsutvecklingen som genomsyrar förslaget. Vidare önskar miljöpartiet öka fokuset på utvecklingen av öns småorter och landsbygd, hållbarhet, synen på närhet till kollektivtrafik och möjligheten att utveckla innovativa lösningar kring mobilitet som inte nödvändigtvis utgörs av Västtrafiks blå bussar. Man ifrågasätter också näringslivets möjligheter att utvecklas och delta i den gröna omställningen.

Svar: Mycket av synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Vi menar att den tidiga dialogen har påverkat förslaget till ny ÖP. Vi menar också att arbetet som de politiska partierna tillsammans arbetade fram i Vision 2040 finns återspeglad i förslaget. Sen är det helt riktigt att det är den politiska majoritetens ingångar som i slutändan ska återspeglas i förslaget. Det är inget märkligt med detta och styrs av Boverkets riktlinjer för hur en ÖP ska tas fram. Att nå konsensus i samtliga vägval som görs inom ramen för en ny ÖP bedöms inte rimligt.

Vidare kan nämnas att det hållbarhetsperspektiv som efterfrågas uttrycks i styckena om areella näringar, inklusive de blå. Men också i förslagets betoning på att den huvudsakliga utvecklingen bör ske i och kring tätorterna där tillgång till kollektivtrafik, VA, arbetstillfällen, service och omsorg finns.

Även om utvecklingen i huvudsak planeras till tätorterna innebär det inte ett totalstopp på annat håll. I den utvecklingen som trots allt sker utanför tätorterna är kollektivtrafiken en fortsatt viktig del och kommunen delar också åsikten att nya innovativa lösningar kommer att ske avseende mobilitet. Orust kommun arbetar med detta tillsammans med bland annat Västtrafik, Fyrbodal och Vinnova för denna utveckling.

Vidare har miljöpartiet gått igenom de Tematiska ställningstagandena och där föreslagit en rad omskrivningar av befintligt förslag.

Svar: Avseende ställningstagandena för "Befolkning och Bebyggelse" har förändringar gjorts i texten för att betona vikten av landsbygd.

Avseende "Transporter och kollektivtrafik" menar vi att ÖP redan öppnar för det mp önskar och att arbetet för ökad mobilitet pågår.

Avseende "Grönstruktur" föreslås att skrivningarna rörande skogsbruket skärps mot ett hyggesfritt skogsbruk. Frågan är, oavsett nuvarande forskningsresultat, inte helt enkel då svensk lagstiftning i dagsläget inte ligger i linje med ett totalförbud hyggesbruk av skog. Dock, kan som miljöpartiet föreslår, kommunen själva inta en sådan position i frågan. Denna fråga hänvisas i huvudsak till kommande skogsbruksplan.

Avseende övriga förslag i de tematiska ställningstagandena föreslås inga övriga ändringar. Arbetet med kajmiljön i Ellös är ett exempel som bör tillgodose miljöpartiets synpunkter angående blå näringar. Avseende synpunkterna kring friluftsliv, fritid och turism menar vi att detta arbete redan sker i enlighet med miljöpartiets synpunkter. Vad gäller VA-frågan menar vi att ÖP inte alls ensidigt förespråkar centrala VA-tjänster. Däremot behöver mer omfattande etableringar av ny bebyggelse ha tillgång till kommunalt VA. Avseende energi och utbyggnad av solceller finns inga hinder för det miljöpartiet önskar i ÖP.

Slutligen pekar miljöpartiet på ett antal teman man menar saknas i ÖP.

Svar: Vad gäller önskemålet om en plan för självförsörjning, energi och mat, menar vi att den hanteras i andra dokument, som t ex kommunens risk och hållbarhetsplan, vilket kommunen enligt lag behöver ha, samt näringslivsstrategi.

Vidare önskar man en plan för att förbättra kommunens vägar och utöka hastighetsbegränsningarna i tätorterna. Här menar vi att arbetet redan sker i samverkan med Trafikverket, samt att utvecklingsavdelningen just nu arbetar fram en prioriteringslista på önskemål om förbättrad vägstandard som kommer att lyftas politiskt för beslut.

Frågan om hastighetsbegränsningar är inte en fråga för ÖP utan sker i det dagliga arbetet med Trafikverket eller de enskilda vägföreningarna. Då kommunen saknar egna vägar kräver alla förändringar samverkan med berörda aktörer.

Kommentar: Synpunkterna noteras inför kommande fysisk och strategisk planering.

Yttrande 2.140, Svanesunds Segelsällskap

Inledningsvis tackar yttrande för att samrådshandlingen på flera sätt beaktar sport och friluftsliv. Yttrande bedriver seglarskola i Svanesund och vill belysa att även idrott som inte bedrivs i idrottshallar och planer berörs i översiktsplanen.

Seglarskolan är den enda verksamma seglarskolan året runt och yttrande ser gärna att en bifogad skrivning kring jollesegling antingen får ett eget kapitel eller inkluderas under följande kapitel, *Kap 5.2 Blåstruktur, Kap 5.2 Fritid, Kap 8.5 Friluftsliv*. Föreningen ser ett behov av att peka ut strand och hav vid Warmarkska villan som ett viktigt närrekreationsområde.

Jollesegling är ett jämlikt, åldersblandat och populärt intresse som bidrar till kunskap inom maritima miljöfrågor.

Kommentar: Kommunen delar bilden att jollesegling bidrar på ett positivt sätt till ungas fritidsutbud och att detta är något som bör främjas. De fritids- och friluftaktiviteter som lyfts i Översiktsplanen bör ses som exempel på aktiviteter och inte som en fullständig lista. Segling och båtliv behandlas mer omfattande i Fördjupad översiktsplan för havet Tjörns och Orusts kommuner. Kommunen har därför inte justerat handlingen utifrån segelsällskapets förslag.

Vad gäller området kring Warmarkska villan konstateras i Översiktsplanen att "Området anses lämpligt för utveckling med fokus på rekreation, friluftsliv och båtliv." Vilket bedöms vara i linje med segelsällskapets synpunkter om platsen.

Yttrande 2.141 LRF kommungrupp på Orust

Inledningsvis betonas de gröna näringarnas roll i att stödja samhällets omställning mot hållbarhet. Dessa verksamheter är platsbundna och krävs att inkluderas i översiktsplanen för att möjliggöra hållbar livsmedelsproduktion, energiproduktion och skogshantering.

Översiktsplanens utformning tas upp och skrivande menar att dokumentet kan förkortas utan att förlora viktig information. De efterfrågar en mer användarvänlig interaktiv karta som visar olika kartskikt bland annat ett ortofoto, vilket skulle underlätta för allmänheten att orientera sig.

De skrivande pekar på behovet av att möjliggöra boende och företagsutveckling på landsbygden. De betonar att det är viktigt att inte begränsa möjligheterna för människor att bosätta sig och driva sina företag på landsbygden och föreslår att viss jordbruksmark kan sparas genom att tillåta bostadsutveckling

på landsbygden. De framhåller även behovet av att ta hänsyn till ekonomiska och praktiska aspekter i planeringen och undanröja restriktioner som kan hämma landsbygdens utveckling.

Utvecklingsinriktning: Här föreslås att en fjärde struktur som rör livsmedels- och energiproduktion inkluderas bland de grundläggande strukturerna. Skrivande lyfter vikten av att utveckla landsbygden med hänsyn till areella näringar men påpekar att det även finns potential för ökad bebyggelseutveckling på landsbygden. De föreslår en komplettering av texten för att säkerställa fortsatt produktion av trävaror och bioenergi som en viktig del av skogens ekosystemtjänster.

Mark- och vattenanvändning: Skrivande är kritisk till återhållsam bebyggelseutveckling på landsbygden och detaljregleringar som avstånd till kollektivtrafik. Skrivande motsätter sig förbud mot nya vägar och skrivning om påverkan på landskapets siluett som anses svårbedömd. Grönområden ägs av privata markägare, och författaren betonar vikten av frivilliga överenskommelser för utveckling av sådana områden. I avsnittet om grönstruktur påpekas att jord- och skogsbruk är grundlagsskyddat. Dessutom argumenterar författaren för att skydd av skog bör bygga på frivillighet. När det kommer till friluftsliv, efterlyser skrivande samråd och skriftliga avtal med berörda markägare för planering av aktiviteter på privat mark. Vid diskussionen om transportinfrastruktur poängteras vikten av att ta hänsyn till jordbrukets behov vid vägprojekt och att involvera LRFs kommungrupp som en resurs för lokalkännedom. Skrivande stödjer intentioner om att minska markanspråk för parkering genom att bygga på höjden men understryker att bilen fortfarande är viktig för landsbygden. Vid planering av tillkommande VA-projekt vill skrivande uppmana till tidig dialog med berörda markägare. De lyfter behovet av att se över möjligheter för att sluta kretsloppet av näringsämnen. Näringscirkulation av närsalter behandlas inte i översiktsplanen.

I avsnittet om **riksintressen och miljöbalken** ifrågasätts de stora opåverkade områden som föreslås och skrivande belyser möjliga negativa konsekvenser för utvecklingen inom dessa områden. Skrivande menar att skrivningar om skydd av jord- & skogsbruk innehåller politiska ställningstaganden om hur jord- respektive skogsbruk ska bedrivas i kommunen vilket inte anses höra hemma i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen anser att de huvudsakliga synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Vad gäller förslaget om en ny utvecklingsinriktning avseende livsmedels- och energiproduktion menar kommunen att det finns beskrivet och tillgodosett även utan egen rubrik. Det ska betonas att kommunen ser lokal energi och livsmedelsproduktion som en viktig del av en hållbar utveckling av kommunen. Avseende nya vägdragningar så har riktlinjerna justerats så att vägdragning möjliggörs för att stärka befintliga bebyggelsestrukturer på landsbygd. Jord och skogsbruk ska ges möjlighet att utvecklas, vilket även inbegriper vägdragning.

Yttrande 2:150, Vänsterpartiet

Vänsterpartiet vänder i första hand mot en, som de uppfattar, allt för negativ bild av landsbygden och koncentrationen av bebyggelseutvecklingen inom främst befintliga tätorter. Man pekar på behoven att kunna verka som företagare, bo och leva över hela ön och argumenterar för att den föreslagna utvecklingen riskerar att förvärpa befolkningsutvecklingen och viljan att bo kvar på Orust. Vänsterpartiet pekar också på behoven av utbyggda gång och cykelvägar, kollektivtrafik och företagens möjligheter att etablera sig och växa på hela ön.

Man menar i sitt yttrande att ÖP 2040 innehåller en ensidig styrning till kommunens tätorter, att analysen denna inriktning inte finns beskriven ur hela öns perspektiv. Man menar också att Orust Kommun behöver se landsbygdens hela potential för att skapa ett hållbart samhälle som gynnar folkhälsa och miljö. Man menar också att i en kommun av Orust geografiska storlek är närheten till kommunens tätorter sällan ett problem.

Kommentar: De allra flesta synpunkter finns besvarade bland allmänt förekommande synpunkter. Justeringar har gjorts av beskrivningen av landsbygden och möjligheter för skogs- och lantbrukets

företag. Självklart ska hela ön kunna leva och utvecklas, så länge lagkrav och hänsyn till omkringliggande miljöer tas. Förtydliganden har gjorts för att betona möjligheterna till boendeutveckling även utanför tätorterna, men huvudriktningen ligger fast. Denna strategi gynnar kollektivtrafiken, det möjliggör en samlad utbyggnad av gång och cykelvägar och det drar bästa möjliga nytta av utbyggnaden av nya VA-anlutningar. Vi menar därmed att Vänsterpartiets synpunkter i stora delar är tillgodosedda.

Yttrande 2.152 Föreningen Nösund

I föreningens yttrande till översiktsplanen betonas gemenskap, passion och ansvar för Nösund som en viktig drivkraft för platsens utveckling. Föreningen lyfter behovet av att ta hänsyn till Nösunds unika karaktär, kulturhistoria och ökande behov i översiktsplanen för att säkerställa en positiv utveckling av platsen. De betonar också vikten av samarbete med kommunen för att möta dessa behov. Föreningen lyfter att ideellt arbete genom olika föreningar har varit avgörande för Nösunds utveckling och att det finns en aktiv gemenskap med många aktiviteter året runt.

Nösunds historia tas upp. Bebyggelsen beskrivs som varierad och inte enbart bestående av fritidshus. Det påpekas också att Nösund har blivit en genomfartsort för trafiken till andra platser i området, vilket har skapat utmaningar med smala vägar och höga hastigheter.

När det gäller Nösunds framtid betonas att platsen växer, och fler boende kommer att komma till området. Det förväntas att befolkningen fördubblas, och det kommer att kräva ökad infrastruktur och service, inklusive parkeringsmöjligheter, badplatser och båtplatser. Föreningen ser en möjlighet att samarbeta med Orust kommun för att möta dessa behov. De understryker vikten av att behålla Nösunds unika karaktär och tillgänglighet för allmänheten.

Föreningen har initierat "Havskantsprojektet" med målet att utveckla Nösund, bevara kulturhistoriska miljön och öka tillgängligheten. Projektet involverar olika intressenter och föreningar på Nösund och syftar till att förbättra fysisk tillgänglighet till badplatser, skapa mötesplatser och öka kapaciteten för boende och besökare samtidigt som den unika miljön bevaras. Med Havskantsprojektet hoppas de kunna lösa några av de brister som har belysts tidigare inför ÖP2040.

Avslutningsvis påpekar föreningen att ökande trafik till Nösund kommer att kräva förbättringar av vägstandarden och ökad kollektivtrafik på sträckan Tegneby – Nösund.

Kommentar: Kommunen ser positivt på engagemanget från lokalsambället och noterar synpunkterna till kommande fysisk planering. Översiktsplan 2040 bedöms inte vara i konflikt med de synpunkter som tas upp av föreningen kring sambällets utveckling. Vad gäller kollektivtrafik, se vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.174, AB Arvid Eriksson

Yttrande är företagare på Orust och har lämnat synpunkter gällande översiktsplanen för Orust år 2040 med fem centrala synpunkter:

- **Utmärkning av Göksäter i planen:** Undertecknad påpekar att Göksäter, som är ett av Orusts största företag både i omsättning och antal anställda, inte är tydligt utmärkt som ett befintligt företags- och industriområde i den nuvarande översiktsplanen. Skrivande föreslår att Göksäter inkluderas i framtida versioner av planen eftersom de genererar arbetstillfällen och turister till kommunen.
- **Begränsning av landsbygden:** Undertecknad är oroad över att den föreslagna översiktsplanen klassar områden som landsbygd och föreslår en återhållsam bebyggelseutveckling där. de ifrågasätter hur detta kommer att påverka möjligheterna att bygga ut och utveckla företag på landsbygden, och särskilt i Göksäter. Undertecknad oroar sig också för att det kommer att begränsa utvecklingsmöjligheterna för framtida småföretagare.

- **Betydelse av Göksäter:** Skrivande understryker vikten av Göksäter som en betydande arbetsgivare, turistmål och en samlingsplats på Orust. Skrivande ger exempel på antalet besökare och betydelsen som företaget har för den lokala ekonomin. Undertecknad ser sig som en stötspelare för Orusts välmående.
- **Generationsskifte och utvecklingsmöjligheter:** Skrivande nämner att de står inför ett femte generationsskifte och är redo att ta över företaget. För att kunna driva företaget framåt måste det finnas möjligheter till utveckling, och de ser potential i att utveckla intilliggande rekreatiomsområden. De skrivande oroar sig dock för att den föreslagna översiktsplanen skulle hindra sådana utvecklingsmöjligheter.
- **Kritik mot delaktighet i processen:** Undertecknad känner sig inte inkluderad i arbetet som lett fram till översiktsplanen och anser att företagare på Orust borde haft större delaktighet i planeringsprocessen. Skrivande efterlyser en bredare näringslivsdialog och mer delaktighet från företagarnas sida i utformningen av översiktsplanen.

Slutligen uttrycker skrivande sitt yttrande hopp om att översiktsplanen kommer att revideras för att bättre främja landsbygdens utveckling och inkludera företagarnas intressen så att de kan fortsätta driva sina verksamheter och generera arbetstillfällen på Orust för kommande generationer.

Kommentar: Granskningshandlingen har justerats så att Göksäter utgörs av mångfunktionell bebyggelse. Detta förtydligas i kartmaterialet. Översiktsplanen bedöms inte utgöra ett hinder för vidare utveckling av Göksäter. Finns konkreta planer på utveckling i området är det möjligt att inkomma med mer konkreta beskrivningar av dessa. Syftet med samrådet är att i ett tidigt skede ge tillfälle att delta i processen, när finns goda möjligheter att göra sin röst hörd om förslaget innan det antas. Vad gäller synpunkter om hur Översiktsplanen hanterar landsbygden, se vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.180, 2.181, och 2.182

Yttrandet har skickats in av tre personer. En av dessa företräder även företaget Töllås entreprenad.

Yttrande anser att landsbygdens värden framhävas mer i översiktsplanen och ser vikten av att belysa hur landsbygden bidrar till kommunens ekonomi. Att se landsbygdens invånare som mer resurskrävande än tätortsbefolkningen är en missuppfattning som måste rättas till. Landsbygden och den variation av företag som finns där bidrar till kommunens gemensamma välfärd. Det är också på landsbygden många småföretag har möjligheten att starta och denna möjlighet bör finnas kvar.

Yttrande anser även att kommunens demografiska utmaning kan lösas genom att möjliggöra avstyckning av tomter på landsbygden för att behålla unga människor i kommunen.

Bönder i kommunen har redan idag en pressad ekonomisk situation och yttrande önskar mer stöd och utvecklingsmöjligheter för lantbruket. När vår självförsörjningsgrad och krisberedskap ska stärkas, är det just landsbygden som har denna potential. Yttrande påpekar även att det är boende på landsbygden som tar hand om naturen där så att igenväxta marker undviks.

Slutligen avslutar undertecknad med att en utveckling av tätorterna är positiv men att det inte ska ske på bekostnad av landsbygdens utvecklingsmöjligheter. Ett mer balanserat förslag med landsbygden i hänsyn önskas i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Yttrandet besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.190, Gilleby IF

Yttrandet tillhör idrottsföreningen Gilleby IF. I yttrandet framförs att Orust kommuns samrådsversion av Översiktsplan 2040 behöver omformuleras för att bättre beakta landsbygdens potential och dess betydelse

för kommunens utveckling. Det betonas att Orust främst är en landsbygdskommun med en levande lands- och kustbygd som historiskt har bidragit positivt till befolkningsutvecklingen.

Föreslagna ändringar inkluderar att uppmärksamma och främja boende, näringsliv, föreningsverksamhet och allmän utveckling på landsbygden. Idrottsföreningen menar att planen bör belysa styrkan och möjligheterna som finns bland invånarna, föreningar och verksamheter på landsbygden. En satsning på att göra Orust kommun till en attraktiv landsbygdskommun förespråkas. Vidare föreslås att byggande av enbostadshus och mindre flerbostadshus, etablering av olika verksamheter, inklusive jord- och skogsbruk, bör förenklas. Idrottsföreningen uppmanar att lyfta fram de positiva effekter på folkhälsan som boende på landsbygden sannolikt har. Undertecknad vill även att översiktsplanen ska lyfta en utveckling av idrottande och rörligt friluftsliv på landsbygden.

Det poängteras att planförslaget inte ska begränsa möjligheterna att utveckla kommunen genom att binda planförslaget till att utveckling endast får ske i direkt anslutning till nuvarande infrastruktur. Planförslaget måste innehålla tydliga mål med utvecklingen av infrastrukturen över hela ön. Orust måste våga satsa på landsbygden och det måste få kosta i perioder då det sannolikt lönar sig i längden att satsa på och öppna upp möjligheter på landsbygden. Orust uppmanas att våga satsa på landsbygden, och man argumenterar att det kan vara en långsiktig lönsamhet snarare än en ekonomisk börda. Avslutningsvis understryks att det finns andra sätt att spara och effektivisera inom kommunen än att minska attraktionskraften för landsbygden och dess möjligheter.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Yttrandet besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.195, Orust Kretsloppsakademi

Skrivande önskar en mer lättillgänglig sammanfattning av planen eftersom den anses svårläst och saknar tydlig struktur. Skrivande menar att det förekommer upprepningar och att kapitel fem och åtta verkar ha samma textinnehåll, vilket föreslås komprimeras för att göra planen mer lättförståelig. Visionen för ett hållbart Orust föreslås inkluderas på ett bättre sätt.

Skrivande tar upp aspekter som saknas i planen, såsom hänvisning till den nationella Livsmedelsstrategin och möjligheten att etablera lokala näringskretslopp och näringscirkulation. Kritik riktas också mot bristen på ett särskilt kapitel om beredskap, som inkluderar ökad självförsörjning av mat, näring och energi. Bristen på diskussion om energilagring och energieffektivisering, särskilt inom transport, bostäder och nybyggnation, tas också upp.

Vidare föreslås att planen måste behandla frågor om anslutning av en havsbaserad vindkraftspark och elnät. Skrivande är positiv till stöd för enkelt och lönsamt företagande på Orust, men menar att jord- och skogsbruk inte ges tillräcklig hänsyn. Samarbetet mellan kommunen och näringslivet för att stärka det lokala företagandet välkomnas. Skrivande menar att omställning till mer hållbara transportalternativ och infrastruktur behövs men betonar att Orust består till största delen av landsbygd vilket ska beaktas.

Kritik riktas mot kravet att kollektivtrafiken måste vara tillgänglig inom tio minuters gångavstånd, vilket anses vara en onödig begränsning. Påståendet om att spridd bostadsbebyggelse ökar samhällsservicekostnader och försvårar vardagslivet ifrågasätts, och det noteras att det saknas förståelse för samspelet mellan stad och land. Vidare ifrågasätts specifika mått för vattenkvalitet och kvantitet i planen, och det uttrycks oro över att dessa kan begränsa utvecklingen. Även kravet att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig karaktär och landskap ses som ett hinder för nödvändig utveckling.

Slutligen efterfrågas en översyn och omarbetning av planen för att ta hänsyn till de framförda synpunkterna.

Kommentar: Kommunen anser att flertalet delar av yttrandet besvaras inom ramen för vanligt förekommande synpunkter.

Utvecklingen av ett mer hållbart samhälle, med stärkt lokal livsmedels och energiproduktion, är mycket viktig och har goda förutsättningar att uppnås utifrån Orust unikt goda förutsättningar med både gröna och blå näringar. Utvecklingen av tex förnyelsebar energi och lokala näringskretslopp i samhället går alldeles utmärkt att genomföra utifrån riktlinjer och rekommendationer i ÖP 2040. Överiktsplanen är framför allt en fysisk plan som reglerar markanvändningen avseende bebyggelsestrukturer och inte ett dokument som ska beskriva riskberedskap, energilagring mm, detta hanteras inom andra kommunala styrdokument såsom klimat och energiplan, risk och sårbarhetsanalys etc.

Måtten för vattenkvantitet är borttagna. Anslutningspunkter för havsbaserad vindkraft har inte pekats ut då det är att betrakta som allt för svårbedömt. Utredningar pågår just nu där västra Orust kring Ellös skulle kunna vara aktuell.

Yttrande 2.216, Lyröföreningen

Föreningen menar att samrådsförslaget till Översiktsplan 2040 inte verkar vara baserad på objektiva analyser och bedömningar. De är kritiska till förslagets inriktning för landsbygden och menar att den man bör göra om översiktsplanen med hänvisning till opinionen mot förslaget.

Vidare framförs att Översiktsplanen innebär inskränkningar i medborgarnas fri- och rättigheter och att de saknar motivation i översiktsplanen. De anser även att samrådsförslaget inte har stöd i tidigare styrdokument.

Föreningen är också kritiska till hur samrådsmöten och den tidiga dialogen genomförts på en mängd punkter.

Yttrandet lyfter kommunens mål kring att få inflyttning som bidrar till en mer balanserad demografi och menar att det saknas stöd i översiktsplanen och dess underlag för att översiktsplanens inriktning bidrar till dessa mål. Föreningen själva påtalar att den ”gröna vågen” tillsammans med att det var lätt att på bygglov under 80-talet kan ses som drivkrafter bakom befolkningsstillväxten i kommunen 1970-1990. De skrivande hänvisar till en ny grön väg och att kommunen bör minska restriktionerna kring byggande på landsbygden för att attrahera dessa inflyttare. Skrivande menar att det är en ensidig styrning av boende till tätorterna som under de senaste 20 år skapat ojämn åldersstruktur i kommunen vilket förstärks i ÖP 2040. Landsbygdens potential måste nyttjas genom att möjliggöra inflyttning.

Föreningen menar att Orust kommun utmärker sig i att ha en restriktiv hållning kring bebyggelse på landsbygden och att kommunen kommer missgynnas av detta. Man jämför med grannkommunerna och tar upp Sotenäs som exempel på hur riktlinjerna skulle kunna utformas då dessa kommuner i viss mån har liknande förutsättningar.

Yttrande menar att Svanesunds utveckling hindras av kravet på en ny bro till fastlandet enligt ÖP 2040. Eftersom en eventuell bro skulle kunna stå klar långt efter ÖP 2040-tidsramen menar skrivande att kommunen bör visa på planer för Svanesund som inte baseras på förutsättningen om en ny bro.

Yttrandet tar även upp att friskare ålderdom, digitalisering och bättre ekonomi bidrar till att äldre personer stannar i sina hus, särskilt då nybyggda lägenheter ofta innebär höga omkostnader. De skrivande menar att detta gör att man inte ska överskatta viljan för äldre att flytta till lägenheter i tätorterna.

Kritik riktas mot riktlinjer om avstånd till kollektivtrafik på landsbygden som måste vara tillgänglig inom tio minuters gångavstånd, vilket anses vara en onödig begränsning. Skrivande menar att busstrafik bör etableras där människorna vill bo och inte det motsatta. Skrivande menar även att invånarna accepterar pendling och avstånd som en del av vardagen på Orust. Det finns fördelar med att utveckla kollektivtrafiken men framhäver att det är realistiskt med täta tidtabeller. Turtätheten föreslås gradvis förtätas och önskar att fler direktbussar införs. Skrivande framför dock att bilen fortfarande är det mest attraktiva alternativet.

Föreningen påpekar att de bifogade kartorna gällande markanvändning är vagt formulerade vilket skapar en oro för fastighetsägarna. De uppmanar kommunen att tillsammans med markägarna göra en noggrann översyn av olika marktyper, inklusive jordbruksmark, lämplig mark för nybyggnad av bostäder och områden för friluftsliv. De anser att det är lika fel att utesluta nybyggnation på lämpliga platser på landsbygden som att inräkna ängs- och hagmarker lämpliga för bete i områden avsedda för rekreation och friluftsliv.

Skrivande lyfter betydelsen av att bevara mark för livsmedelsproduktion. De menar dock att det starka skyddet inte får omöjliggöra för nybyggnation på landsbygden. Vidare belyser skrivande att landskapsbilden, som ÖPn lyfter som viktig att beakta, är något som skapas av mänskligt arbete på landsbygden. En förutsättning för att fortsätta bruka markerna och bevara landsbygden är att tillåta ny bebyggelse.

Kommentar: Synpunkterna besvaras bland vanligt förekommande synpunkter. Avseende Svanesund finns möjligheter för mindre förtätningsprojekt även utan en bro. En större detaljplan pågår också för området med drygt 100 nya bostäder.

Yttrande 2.83 TSM Smartstoring

Den skrivande menar att inställningen till landsbygden i samrådsförslaget är alltför negativ och att detta bör revideras.

Som företagsägare anser den skrivande att Orust ranking i Svenskt näringslivs kommunranking hänger ihop med svårigheterna att få bygglov på landsbygden och kommunens negativa inställning till etablering av bostäder. Man menar att detta är en viktig bidragande orsak till företagares negativa inställning till kommunens näringslivsklimat.

Yttrandet lyfter att det är viktigt att inte betrakta boende på landsbygden som mer resurskrävande än boende i tätorterna, när majoriteten av skattebetalare och en stor del av kommunens företag finns på landsbygden, i kustorter och på öar. Detta bedöms behövas för att klara kommunens demografiska utmaningar och säkerställa tillgången till arbetskraft.

Mer landsbygdsboende skapar större underlag för kollektivtrafik och samhällsservice. Den skrivande anser att samrådsförslagets riktlinje kring avstånd till kollektivtrafik på landsbygden bör strykas. Däremot ser man positivt på en utbyggd kollektivtrafik, moderna samåkningsmodeller och kreativa mobilitetslösningar i framtiden.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Yttrandet besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Allmänheten

Yttrande 2.12 (Henån/Lövås)

De skrivande motsätter sig exploatering inom ett område utpekad som *Naturområde på landsbygden* i anslutning till Lövåsområdet (SH1 och SH2). Exploateringen som avses består av ett beviljat förhandsbesked samt att det enligt yttrandet finns önskemål om att upprätta en ny gemensamhetsanläggning för väg.

Kritiken mot exploateringen baseras på att den går emot kommunens samrådsförslag för Översiktsplan 2040. Även tillgänglighet till grönområden, utsiktsplatser och fiskevatten samt hänsyn till dagvattenavrinning och naturvärden lyfts som viktiga aspekter att beakta.

Kommentar: Eftersom Översiktsplan 2040 vid tillfället för synpunkten är ett pågående arbete har denna ännu inte vunnit laga kraft. De åtgärder som kommunen prövar i förhandsbesked, lov och tillstånd behöver därför i stället prövas mot Översiktsplan 2009. Frågor kring dagvatten,

naturvärden med mera regleras även i plan- och bygglagen och miljöbalken och ska även därigenom beaktas vid prövningar. Synpunkten noteras och föranleder ingen ändring i förslaget till Översiktsplan 2040. Synpunkten inkom även till miljöenheten och byggenheten och eventuella ytterligare frågor kring deras ärenden såsom förhandsbesked hänvisas dit.

Yttrande 2.16 (Henån)

Yttrande framför följande synpunkter gällande Henån:

- Anlägg en strandpromenad längs västra stråket med skylt till badplats vid Karins hus.
- Möjliggör för pub eller bar likt i Skärhamn.

Även formuleringen ”Gästhamn i kommunal regi nedlagd” ingår i yttrandet.

Kommentar: Synpunkter kring strandpromenad och möjlighet för bar stämmer överens med planprogram för Henåns centrum, men bedöms vara för detaljerat för att ingå i Översiktsplan 2040. Kommunen planerar inte att lägga ner Henåns gästhamn.

Yttrande 2.86 (Henån)

Yttrande belyser att den stora mängd trafik som passerar Henån vidare mot Ellös enbart har en väg över ån vilket gör att en svår trafiksituation kan uppstå vid reparation eller om bron blockeras. Då trafiken i framtiden troligtvis inte kommer minska föreslår undertecknad följande åtgärder som kan avlasta trafiken över ån och genom samhället.

- En parallell vägförbindelse över ån.
- En förbifart från väg 160 som ansluter till Röravägen vid Lundens industriområde

Kommentar: Kommunen bedömer att trafikkapaciteten i första hand bör förbättras genom åtgärder på befintliga vägar. Vägreservat för förbifart, TH1, finns utpekade i översiktsplanen men bedöms inte behöva genomföras under översiktsplanens tidshorisont fram till 2040.

Yttrande 2.25 (Henån)

Yttrande är boende in till område SH6 (Ängsberget) och ifrågasätter sig starkt utvecklingen av bostäder inom området. Områdets typiska bohuslänska natur med kuperad terräng och att området flitigt nyttjas av boende i Henån uppmärksammas. Yttrande anser att Henån skulle mista ett av de främsta natur- och rekreationsområden om bebyggelsen i området SH6 genomförs vilket skulle försämra livskvaliteten för Henåns befolkning.

Vidare uttrycker undertecknad följande synpunkter och frågor kring bebyggelsen i område SH6

- Hur ska den nya bebyggelsen både bevara träden och bergsknallarna i området samtidigt som havsutsikten? Havsutsikt och bevarandet av träd och berg anses vara svårt att kombinera.
- Stora delar av området ligger i norrläge och skuggas av Ängsberget vilket inte blir så attraktivt för ny bebyggelse.
- Området är så pass kuperat att sprängning kommer behövas vilket ska undvikas enligt planen. Hur ska det gå till i praktiken?

Kommentar: Område SH6 har beslutats i eget ärende, Planprogram för Dalby, som finns att läsa på kommunens hemsida. Där beskrivs hur bebyggelsen är tänkt att utformas.

Yttrande 2.121, 2.165 (Henån)

Inledningsvis ställer sig undertecknad mycket positiv till att förslagen bebyggelse i områdena (SH8 och SH9, SH1 och SH2, SH6, SH5 och SH4, MH2 och MH3) då ingen av dessa områden tar någon värdefull jordbruksmark i anspråk. I frågor kring landsbygd anser yttrande att det inte får ske någon konflikt mellan

tätort och landsbygd samt att aktivt verka för att utveckla landsbygden genom att bland annat minska strandskyddets begränsning för markägare.

I yttrandet ges information och synpunkter kring bebyggelsen i Henån.

- För bebyggelsen vid SH8 och SH9 (Bua) föreslås en förbifart vid Buavägen 121 då trafiken på vägen ökat markant de senaste åren.
- Det ses positivt på utvecklingen vid SH1 och SH2 (Lövås-Björvattnet) och en ny vägenslutning vid Torpvägen skulle avlasta den nuvarande mot 160. Undertecknad ser även en möjlighet att anlägga en GC väg till Henån i samband med utvecklingen.
- Det poängteras att övrig jordbruksmark inom område MH2 (Nävrekärr) absolut inte får tas i anspråk för bebyggelse.
- I området för grönområde och park GF2 beskriver undertecknad att den privata marken brukas på ett hänsynsfullt och varsamt sätt i harmoni med friluftslivet. Yttrande vill försäkra sig om att översiktsplanen inte på något sätt begränsar möjligheten att bedriva ett aktivt skogsbruk inom området.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna kring infrastruktur och Nävrekärr är relevanta och tas med i kommande detaljplanearbete. Att anlägga en GC-väg från Torpvägens utfart som ansluter till GC-väg i Henån är något kommunen har som målsättning. Jordbruksmark ska inte tas i anspråk på MH2 förrän det eventuellt skulle uppstå ett behov långt in i framtiden då centrala servicefunktioner i Henån centrum i längre kan upprätthållas på grund av kraftigt stigande havsnivåer. Några begränsningar för att bedriva ett hänsynsfullt skogsbruk inom GF2 är inte aktuella.

Yttrande 2.163 (Slussen)

Yttrande som tagit del av samrådshandlingen blev besviken av att konkreta planer för livsmedels- och energiproduktion samt att planer för en levande landsbygd saknade. Yttrande önskar en bild av en ö med stark inflyttning av unga men entreprenörskap för att driva nya besöksmål inom kommunen.

Undertecknad anser att översiktsplanen är bakåtsträvande då bebyggelse enbart ska ske i anslutning till tätorterna av ekonomiska skäl. Den yngre befolkningen i kommunen efterfrågar eftersträvar troligtvis inte en villa i anslutning till tätorterna och värderar inte heller närhet till exempelvis busshållplats högst. Det är naturen och avskildhet som lockar.

Översiktsplanen upplevs uppmåna att inte flytta till Orust då bebyggelse begränsas utanför tätorterna och enbart viss äldre sommarstugebebyggelse godkänns för permanentboende. Yttrande ser blå och gröna näringar, lokal livsmedels- och energiproduktion med energieffektiva transporter som framtiden. Detta nämns i samrådshandlingen men en fördjupad redovisning för hur de ska gå till saknas.

För att Orust ska följa med i utvecklingen av besöksnäringen kan inte nya bebyggelseplaner stoppas på grund av översiktsplanens riktlinjer för landsbygden. Yttrande lyfter Tjörn som ett exempel där kommunen satsat på kulturen. Undertecknad vill se en djärv idé på Orust - en kultursatsning så stor och spektakulär att vi får internationell uppmärksamhet och att översiktsplanen diskuterar vart detta kan ske.

Det nämns kort att översiktsplanen är positiv till sociala boenden vilket yttrande inte anses levas upp till i verkligheten. Ett förslag på var hyreshus på landsbygden skulle kunna finnas önskas då alla som drömmer om landet inte har råd med eget boende.

Yttrande avslutar med att stora delar av översiktsplanen är utmärkta och heltäckande men att landsbygdsbornas önskemål och intressen har negligerats. Översiktsplanen anses inte ge en positiv syn på framtiden, vilket behövs för att locka unga familjer till ön och för att vara ett föredöme i omställningen på landsbygden.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna är till stor del besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Energi- och livsmedelsproduktion, inklusive blå näringar finns beskrivna som en viktig potential i ÖP. Däremot menar kommunen att detta inte bör beskrivas i detalj i ÖP utan lämpar sig bättre i t ex näringslivsstrategin. En kultursatsning av internationell standard och dess plats har inte diskuterats i ÖP men bedöms möjlig att placera på ett flertal platser om initiativ väcks.

Yttrande 2.166 (Slussen)

Yttrande anser att samrådshandlingen inte tagit de lokala förhållandena i åtanke och missat den huvudsakliga anledningen till att någon väljer att flytta till eller etablera sig på Orust.

Undertecknad anses att skrivningen om landsbygden är bristfällig och kommer leda till att folk flyttar ifrån eller väljer bort Orust som bostadsplats. Yttrande påpekar att kommunen redan idag har en åldrande befolkning med en relativt låg utbildningsnivå och ett ensidigt näringsliv vilket översiktsplanen inte föreslår någon lösning på.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna är besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.203 (Slussen)

Inledningsvis ställer sig undertecknad positiv till översiktsplanens vision och stora fokus på miljön, mat och klimat men ställer sig mindre positiv till att tätorternas utveckling sker på landsbygdens bekostnad.

Yttrande har vidare att antal frågor och synpunkter rörande följande ämnen

- Hur ska kommunen utveckla ett nätverk av cykelbanor? Kan befintliga vägar rustas upp eller kan mindre grusvägar användas för att koppla ihop cykelnätverket på Orust? Att nyttja befintliga vägar skulle kunna göra att stora insatser för separata cykelvägar kan undvikas.
- Hur kommer det sig att det är relativt få tomter i området som får bygglov och varför är många tomter bundna till konventionella byggheror?
- Den samla vägen i Slussen skapar en pressad trafiksituation speciellt under vintertid.
- Undertecknad efterfrågar även en taxiservice och tydligare skyltning på Orusts vägar.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om cykel är besvarad bland vanligt förekommande synpunkter. Enskilda bygglovsfrågor, taxiservice och marktilldelning är inte en fråga för ÖP utan styrs av andra processer i kommunen.

Yttrande 2.8 (Svanesund)

Den skrivande anser att det är viktigt att prioritera det övriga trafiksystemet kring Svanesund i väntan på en bro, om det ökar möjligheterna till utbyggnad även innan en bro finns. Vidare bör färjan avlastas genom ökad andel kollektivt resande. Detta föreslås ske genom att förbättrade kopplingar till Stenungsund och Göteborg via färjan, samt ett väl utrustat väntrum vid färjeläget.

I yttrandet föreslås att detaljplanarbete påbörjas inom MS3 (kring Svanesunds småbåtshamn och badplats) för att ge utrymme till utveckling med bland annat mer föreningsliv och fler båtplatser.

Kommentar: Kapacitetsbristen som begränsar Svanesunds utveckling är huvudsakligen i färjetrafiken och på Tjörnbröleden. Vägar kring Svanesund är inte den begränsande faktorn, men kapacitetsbristen på förbindelserna till fastlandet påverkar idag utbyggnadsmöjligheterna i Svanesund. Kommunen deltar i den regionala trafikplaneringen, med bland annat Västtrafik, och jobbar på flera områden för att förbättra kommunikationerna till och från Orust. Förbättringarna

behöver ske på fler områden än genom en framtida bro och kommunen delar bilden av att det är viktigt att arbeta för att öka kapaciteten för att möjliggöra större utveckling i Svanesund.

Förslagen för område MS3 som lyfts bedöms vara i linje med det som föreslås i planförslaget.

Yttrande 2.10 (Svanesund)

I yttrandet föreslås ett torg i Svanesund avskilt från Färjevägen med handel och mötesplatser.

I yttrandet finns även ett antal synpunkter på hur kommunen kan stärka turismen på Orust. Vidare föreslås att kommunen ska få ett större bolag att bygga en fabrik på ön, att infrastruktur för alternativa transporter ska utvecklas, att ön ska göras attraktiv för 18-30 åringar att bosätta sig samt att kommunen inte ska begränsa bebyggelse och därmed hindra innovation.

Kommentar: Planprogram för Svanesund innehåller förslag på utveckling av ett torg i centrala Svanesund. Synpunkter kring turism och näringsliv bedöms inte böra till översiktsplanenivån men förmedlas till berörda tjänstepersoner. Frågor om demografi finns besvarat bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.18 & tillägg 2.35 (Svanesund)

Yttranden belyser frågan att en ny väg (TS1) förbi Svanesund skulle påverka Svanesund centrum negativt då trafiken inte längre skulle passera mot färjan vilket minskar kundunderlaget.

Vidare föreslår undertecknad att kollektivtrafiken ska byggas ut för att främja en hållbar mobilitet.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om ny vägdragning i Svanesund är inte fastställd och därmed inte möjlig att bedöma avseende hur Svanesunds centrum kan komma att påverkas. Dock ska sägas att en broanslutning in i samhället också skulle få stora konsekvenser för området kring ett eventuellt brofäste. Kollektivtrafikfrågan är besvarad bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.50 (Svanesund)

Yttrande uttrycker en oro över att en förtätning av Svanesund ska ha en negativ påverkan på djur och natur. Undertecknad är markägare vid område SS3 och belyser att Svanesund är känt för sitt friluftsliv. Området som nu planeras att bebyggas används flitigt för rekreation och friluftsliv.

Vidare ges en redogörelse för en stor mängd arter så som paddor och salamandrar som skådats i området. Dessa kan komma att behöva tas hänsyn till vid en framtida byggnation i området. Yttrande har inget emot att Svanesund förtätas men anser att det kan göra på ett mindre ingripande sätt för djur och natur.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna är relevanta men i detaljplaneskedet.

Yttrande 2.77, kompletterat i yttrande 2.119 (Svanesund)

I yttrande 2.119 kompletteras yttrande 2.77 med att de inte är intresserade av att sälja sin fastighet.

Yttrandet tar upp att det är svårt att navigera på markanvändningskartan eftersom fastighetsgränser inte finns och vissa byggnader inte syns.

Vidare frågar man hur kommunen kommer att hantera bygglovsansökningar inom område SS4 som har ställningstagandet "Kan byggas ut under förutsättning att en ny bro till fastlandet byggs norr om Svanesund." Man undrar också hur det utpekade området för verksamheter och industri påverkas av val av sträckning för brovägen.

Yttrande ser en risk att samrådsförslaget påverkar deras fastighetsvärde avsevärt.

Man undrar också om kommunen kommer kontakta berörda fastighetsägare och förklara hur översiktsplanen påverkar deras fastigheter och när synpunkter hanteras, i översiktsplanen eller om/när det blir en bro.

De skrivande menar att resultat av ”broutrédningen” bör hänvisas till och sammanfattas i översiktsplanen. Man lyfter även att olika befolkningsprognoser används för ÖP och ”broutrédningen” samt att utredningens resultat att man inte bör anlägga cykelbana längs broleden och att detta innebär en konflikt med kommunens intentioner att främja cykling.

Yttrandet ställer frågan om det gjorts någon ”kulturell utredning” av marken där broleden föreslås.

I yttrandet beskrivs historiken kring Fagerhult och Wareviks hamn. Skrivande menar att Wareviks hamn är en kulturmiljö jämförbar med Kultehamn och Storehamn och att detta saknas i kulturmiljöstrategin. Bilagor om med text och kartor om Wareviks hamn och Fagerhult bifogas.

Slutligen uttrycks en stor oro för hur Översiktsplan 2040 kan komma att påverka de skrivandes hemmiljö.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om bron och hanteringen av den kommande processen beskrivs i vanligt förekommande synpunkter. Kommunen förstår att frågan skapar frågor och så länge Trafikverket inte studerat dess läge i detalj är det svårt att göra några verkliga bedömningar av effekterna för det enskilda hushållet. Förslaget i granskningshandlingen är nu förändrad åt en mer schematisk hållning och ett par av de tidigare utpekade utvecklingsområdena är borttagna.

Yttrande 2.112 (Långelanda)

Yttrande önskar att inför en sådan här stor förändring bör alla kommunens invånare bjudas in till diskussion. Information om vad som planeras bör komma till varje invånares brevlåda. Politikerna borde tydligt gå ut med vad de olika partierna har för åsikter kring en översiktsplan.

Vidare menar yttrande att då majoriteten av Orusts befolkning bor på landsbygden är det också där majoriteten vill bosätta sig, vilket inte reflekteras i samrådshandlingen.

Yttrande anser inte att kommunen ska ha egna regler för mark- och vattenanvändningen utöver gällande lagstiftning.

Möjligheten till bygglov och val av plats att bosätta sig ska vara lika för alla och inte beroende av kontakter eller resurser. Yttrande anser att det finns orättvisa i vilka som beviljas bygglov och efterfrågar en mer ömsesidig kommunikation mellan boenden och kommunen.

Landsbygdens invånare ska inte ses som mer resurskrävande. Nyttja befolkningens kunskap för att hålla landsbygden levande och utveckla den. Ett större fokus önskas lägga på möjligheten att bli självförsörjande och det är inte möjligt inom tätbebyggda områden.

Kommentar: Kommunen anser att större delen av synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter (ÖP-processen, landsbygden). Regler för mark- och vattenanvändning styrs av många olika lagstiftningar (PBL, Miljöbalken, Jordabalken m m) och förslaget till ny ÖP ställer inga definitiva krav därutöver. Enskilda bygglov är inte en fråga för ÖP.

Yttrande 2.6 (Ellös)

Yttrande bor granne med en tomt som kommunen köpt i Ellös (SE5) och har förstått att detta hus ska rivas. Yttrandes dotter 10 år som tycker mycket om skogen lämnar följande protest underskriven av cirka 70 personer:

Yttrande 10 år tycker det är bra med tomter i Ellös men det får inte innebära att djur och växter i området försvinner. Idag finns där en fin gammal och levande skog. I stället borde kommunen göra bättre stigar

med skyltar om vilka djur och växter som lever där så att fler kan uppleva den. Yttrande har själv sett ett flertal djur så som Älg, fladdermus och kattuggla.

Kommentar: Det uppstår ibland dilemman i samhällsplaneringen. Området hyser kvaliteter för närrekreation och har en rad naturvärden, dock inga utpekade högre naturvärden. Området SE5 utgör en liten del av ett större sammanhängande naturområde, en kulle som till stor del utgörs av hållmarker med hänförande utsikt över havet. Allt detta ska bevaras och tillgängligheten till och omkring berget ska utvecklas med tex stigar och utsiktsplatser i samband med en utveckling inom SE5. Ellös har de senaste decennierna framför allt utvecklats i mer perifera lägen som Husebybergen. Kommunen ser det som mycket angeläget att nu börja utveckla samhället med attraktiva naturnära bostäder mer centralt, nära skola, service och kollektivtrafik, något som uppfylls med en utveckling av bostäder inom SE5. Kommunen står därför fast vid att området ska kvarstå i ÖP2040. I kommande process med att upprätta detaljplan har gärna kommunen en dialog med närboende hur området kan utvecklas med så lite påverkan på naturen som möjligt och hur ett större omkringliggande rekreationsområde med stigar, utsiktsplatser mm skulle kunna se ut och fungera.

Yttrande 2.14 (Ellös)

Yttrandet har signerats av 20 boende i Ellös.

Yttrande anser att Översiktsplan 2040 är en mycket positiv och ambitiös handling som betonar vikten av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och tätortsnära rekreation.

Man ställer sig dock kritisk till utpekandet av område SE5 i Ellös för sammanhängande bostadsbebyggelse, med hänvisning till biologisk mångfald och tätortsnära rekreationsvärden. Yttrandet lyfter naturvärden i form av småvatten och död ved och menar att skyddsvärda arter finns i området. Yttrande anser att det skulle vara en katastrof för såväl naturen som boende i Ellös att exploatera området.

Den tidiga dialogens synpunkter om behovet av närrekreation och bevarad natur lyfts som argument mot utpekandet av området. Även samrådsförslagets ställningstagande att det finns en liten andel tätortsnära rekreation inom orten och att tillgängligheten behöver öka lyfts upp.

I stället för område för bostäder föreslås att området i översiktsplanen pekas ut som ett skyddat naturvårdsområde och att det tillgängliggörs som rekreationsområde. Man menar att detta kommer gynna Ellös mer än bostadsutvecklingen genom att det bidrar till en mer hållbar plan, och stärker ortens boendekvaliteter för att locka fler helårsboende.

Kommentar: Se yttrande 2.6 ovan.

Yttrande 2:20, 2.51, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.70, 2.71 2.72 (Ellös)

Yttrandet föreslår att samrådsförslaget redigeras och förkortas då man menar att upprepningar och motsägelser gör det långt och svåröverskådligt. Man är också kritisk till formen på samrådsmöten.

Trafik

Den skrivande undrar vem som ska betala en färja för gång- och cykeltrafik om bilfärjan mellan Svanesund och Kolhättan avvecklas och poängterar att gång- och cykelväg även behövs på bron.

Att sänka hastigheter i tätorterna till 30 km/h föreslås i kombination med hastighetsdämpande och trivselhöjande gröna lösningar för att främja gång och cykling samt öka den biologiska mångfalden. Vidare anser den skrivande att satsningar på cykling behöver prioriteras högre i kommunen. Frågan om hastighetssänkning och prioritering av gång och cykel lyfts särskilt gällande Ellös. Man anser även att kommunen bör överta huvudmannaskapet från vägföreningarna för att kunna satsa på cykelbanor.

Man anser att det behövs en väg till Ellös djuphamn genom Slätthults industriområde och inte genom samhällskärnan, för att ge mer plats åt gående och cyklist.

Yttrande föreslår att underlag för direktbussar till Göteborg från andra orter än Henån bör undersökas, och att direktbuss från Ellös via Varekil och Svanesund är lämpligt vid en framtida bro. Byten från Orust föreslås ske till tåg i Stenungsund istället för via buss från Varekil eller Myggenäs med hänvisning till snabbhet och bekvämlighet.

Man ställer sig positiv till en bro till fastlandet från Svanesund som skapar bättre förutsättningar för helårsboende och arbetspendling över hela ön.

Landsbygd

Yttrandet är kritiskt till samrådsförslagets ställningstagande kring avstånd till kollektivtrafik på landsbygden och menar att det ska vara upp till den enskilda att välja. Vidare anses att översiktsplanen presenterar för få planer för landsbygden där en stor del av befolkningen bor.

Klimatanpassning

Vidare lyfts att föreslagna åtgärder för klimatanpassning i Henån är kostsamma och man undrar hur dessa ska finansieras

Yttrande menar att om detta blir alltför kostsamt för skattekollektivet bör kommunen istället förlägga samhällsviktiga funktioner i Varekil eller Svanesund vid ny broförbindelse och att vissa funktioner även kan förläggas till Ellös. Därför föreslås att ett klimatanpassningsprogram tas fram för hela kommunen innan beslut tas om finansiering för åtgärder i Henån, att mindre kostsamma åtgärder ska utredas i Henån samt att kommunens samhällsviktiga funktioner ska spridas mellan kommunens tätorter.

Man undrar om det är Rosenlundsvägen som avses höjas eller om man menar Skandiavägen i klimatanpassningsstrategin.

Ellös

Den skrivande anser att den äldre bebyggelsen i Ellös bör pekas ut i kommunens kulturmiljöstrategi, och att den har ett särskilt kulturvärde då den fortfarande idag fungerar som ett levande helårssamhälle i jämförelse med andra kustorter.

Yttrande menar att satsningar på Ellös och trivsel saknas i samrådsförslaget och frågar sig varför Ellös är ”totalt ointressant” för kommunen.

Yttrandet lyfter också kritik mot lokaliseringen, funktionen och utformningen av Ellös reningsverk utifrån riksintresse för kustzonen och friluftslivet, natur- kultur- och rekreationsvärden. Man menar att det hade varit lämpligare att förlägga reningsverket i Tuvesvik. Vidare ifrågasätts hur Ellösfjordens vattenstatus kommer påverkas av utbyggnaden.

Vidare är man kritisk mot tidigare genomförda utbyggnader som Slätthults industriområde. Vidare ifrågasätts varför Sörbo inte bedöms passande för planändring för att möjliggöra helårsboende.

Naturområdet väster om Gullberg föreslås tillgängliggöras med trappor, stigar, rastplatser och strandpromenad. Vidare föreslås åtgärder för att underhålla och utveckla närnatur kring vattentornet samt kopplingar mot Morlanda. Man anser att bostadsetableringen SE5 som föreslås i samrådshandlingen är olämplig med hänsyn till grönområden.

Vidare föreslås en generationspark i Ellös likt satsningar i Svanesund och Henån, och värdet av Ellösparkens verksamheter lyfts upp. Man är kritisk till att kommunen inte medfinansierat investeringar i bergvärme för verksamheten.

Yttrandet innehåller även ett antal detaljerade åtgärdsförslag kring parkering och trafik i Ellös.

Övrigt

Föreningslivet föreslås lyftas upp mer i Översiktsplanen då de spelar en stor roll för trivseln i områden med enskilt huvudmannaskap.

Yttrande är kritisk till att inte medge mer än 1000 m² tomter inom tätortsnära landsbygd med hänvisning att det begränsar förutsättningar för odling och djurhållning.

Yttrandet innehåller synpunkter kring laddinfrastruktur, naturskyddsföreningens samåkningsplattform, efterfrågan av kommunal CO₂-budget, föreningsstöd till energieffektivisering.

Vidare är man kritisk till föreslagen hotellbyggnation i Tuvesvik och menar att det kommer leda till en överetablering och riskerar att sluta i fritidsboenden, vilket inte anses bidra till kommunens utveckling.

Man är också kritisk till kommunens upphävande av strandskydd och inverkan i terrängen för utveckling av Tuvesvik och Slätthults industriområde samt utformningen av bebyggelsen i Tuvesvik som helhet.

Kommentar: Vägen via Slätthult ner till Ellös djuphamn är smal, brant och går nära bebyggelse och lämpar sig inte som genomfartsväg till hamnen. Ett klimatanpassningsprogram ska tas fram för hela Orust, där mer specifika anpassningstrategier ska tas fram för respektive ort. En kostnads- och nyttoanalys finns för Henån där en klimatanpassning av centrum är beräknad som samhällsekonomiskt lönsam. Mer om klimatanpassning finns också att läsa i kommunens klimatriskstrategi som utgör en del av ÖP 2040. Angående höjning av Rosenlundsvägen och Skansvägen så skulle delar av båda dessa vägar behöva höjas i framtiden för att säkerställa tillgängligheten till bebyggelsen i området.

Kommunen menar att Ellös på intet sätt är ointressant och i ÖP finns flera förslag till satsningar på bostäder. Sörbo är utpekat för satsningar på året-runt-bebyggelse, inom SE1, SE2 och en omvandling av Sörbo fritidsområde – som är utpekat i en förstudie som aretruntområde med kommunalt VA och större byggrätter. Begränsningen av tomtstorlek inom tätortsnära landsbygd är borttagen. Frågan om Tuvesvik är inte en fråga för ÖP då beslut om detaljplan redan är fattat.

I övrigt hänvisas till svaren inom vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.34 (Ellös)

Den skrivande konstaterar att västra Orust befolkningstillväxt är beroende av en stärkt lokal arbetsmarknad medan östra Orust kan förlita sig mer på arbetspendling. Det anses därför viktigt att kommunen främjar näringslivet på västra Orust och prioriterar ekonomiskt tillgängliga bostäder för yngre. Ellös nämns som ett viktigt centrum för att kunna få en ökad befolkning i de västra delarna. F-9 skola i Ellös och ett gymnasium i Henån skulle uppskattas av familjer

Ett fungerande vardagsliv med tillgång till service, skola arbete och fritid lyfts som en nyckelfaktor för inflyttning. En framtida bro från Svanesund till fastlandet anses få en avgörande betydelse för var människor bosätter sig och ses som en stor fördel för sydöstra Orust. Den skrivande bedömer att Svanesund och Varekil i framtiden kommer utgöra Orust naturliga centrum.

Högre utbildning med inriktning på miljövard och hav föreslås etableras i kommunen. Satsningar på solenergi på västra Orust föreslås.

Kommunalskatt och kollektivtrafikavgifter lyfts som utgifter som är dyrare på Orust jämfört med på Tjörn.

Den skrivande menar att det är motsägelsefullt att inte tillåta bebyggelse med silhuettverkan eftersom utsikt är attraktivt för bostäder och en konkurrensfördel för Orust gentemot fastlandet.

Cykelvägar bör prioriteras och kommunen bör undersöka finansieringsformer. Yttrande tolkar det som att den tätortsnära landsbygden inom cirka 8 km från tätort ska förses med cykelbana.

Hälleviksstrands kyrka föreslås uppmärksammas i översiktsplanen.

Detaljplan för Sörbo fritidshusområde föreslås ändras för att möjliggöra helårsboende

Kommentar: Hälleviksstrands kyrka omnämns i planprogram för Hälleviksstrand och Edshultsbhall men kommunen går i Översiktsplanen inte in på den detaljnivån på enskilda byggnadsverk.

Kommunen har undersökt intresset inom Sörbo fritidshusområde att ansluta till kommunalt VA via avtal men intresset har inte varit tillräckligt stort. Kommunen kan ansluta området genom att utöka det kommunala verksamhetsområdet, men detta kräver en större investering. Prioritering av detta görs i relation till kommunens investeringsram och övriga VA-projekt. När VA kan byggas ut i området blir en planändring aktuell.

Yttrande 2.47 (Ellös)

Yttrandet har signerats av 10 boende i Ellös.

De skrivande anser att område SE3 som utpekats för bostadsbebyggelse i samrådshandlingen är olämpligt med hänvisning till landskapsbild och orörd natur. Den anses som olämplig med hänsyn till möjligheterna att ordna trafik och VA-infrastruktur.

Yttrande påpekar att exploateringar som genererar stora ingrepp i berg inte bara är ekonomiskt ofördelaktigt utan också innebär en stor klimatpåverkan, vilket kommunen bör beakta när nya områden pekas ut.

Kommentar: Kommunen anser att området kvarstår. Varsamhet om terräng och landskapsbild studeras vidare i kommande detaljplan.

Yttrande 2.56 (Ellös)

Undertecknande anser att Ellös borde kompenseras för reningsverkets utbyggnad samt att Henån har prioriterats före andra orter på Orust när det gäller klimatanpassningsåtgärder.

Yttrande uttrycker en stark oro kring Ellösfjordens ekologiska vattenstatus som påverkas av en ökad kapacitet vid reningsverket i Ellös.

Det påpekas även att Ellös som unikt samhälle med en mix av hel- och delårsboende och näringsliv inte behandlats tillräckligt i översiktsplanen och att Ellös är bortglömt.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om prioritering av tätorterna inte ska ses som en rangordning. Ellös är viktig och satsningar på t ex de blå näringarna är riktade hit. Samtidigt är Henån öns centralort och har stora behov av klimatåtgärder för att säkra samhällsviktig service. Dessa är dock varken beslutade eller finansierade.

Yttrande 2.66, 2.115, 2.78a, 2.79b, 2.68 (Ellös)

På grund av ett misstag i registreringen av yttranden finns två yttranden med nummer 2.79, som istället döpts till 2.79a och 2.79b.

Yttrande uttrycker en stark oro kring Ellösfjordens ekologiska vattenstatus som påverkas av en ökad kapacitet vid reningsverket i Ellös.

Vidare upplever yttrande att det finns en obalans i prioriteringar och satsningar på kommunens orter i översiktsplanen, Henån upplevs vara högst prioriterat. Undertecknad vill se att Ellös möjlighet till utveckling prioriteras för att bibehålla fastboende, främja industrin samtidigt som turister och sommargäster lockas.

Yttrande vill se en mer långsiktig satsning på cykelvägar och anpassning av befintliga vägar mellan Orusts huvudorter. En ökad cykelmöjlighet skulle kunna förlänga den relativt korta turistsäsongen genom att bredda turistmöjligheterna.

Undertecknad föreslår även en sänkt kommunalskatt för att öka kommunens attraktivitet och konkurrenskraft.

Kommentar: Kommunen anser att oron för Ellösfjordens ekologiska vattenstatus är obefogad. I övrigt hänvisas till vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.22 (Kårehogen)

Yttrande är fastighetsägare till Kårehogen 1:66, 1:91, 1:92 och 1:93. Ytan redovisas i översiktsplanen som jordbruksmark.

De skrivande önskar att området justeras till ”oklassad yta”, med hänvisning till att tomterna är avstyckade för bostadsbebyggelse och två av tomterna tidigare haft förhandsbesked. Som skäl till detta bör göras anges fastigheternas sammanhang i anslutning befintlig bebyggelse och gällande detaljplaner. Fastigheterna ligger i anslutning till en gällande detaljplan för bostadsändamål, Kårehogen 1:28 m.fl.

Kommentar: Inga ytor i Översiktsplanen är ”oklassade”, området har i samrådsförslaget markanvändningen landsbygd. Det är även redovisats som jordbruksmark i översiktsplan 2040.

I kartlagret jordbruksmark i översiktsplanen redovisas jordbruksmark från Jordbruksverkets blockdatabas, Länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering och Lantmäteriets fastighetskarta. I stort innefattar kartan all jordbruksmark men det kan finnas både åker- och betesmark som inte finns med i kartlagret. Kartan baseras på nuvarande markanvändning och inte planerad eller önskad.

Enligt 3 kapitel 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Prövningen av detta sker i detaljplan, förhandsbesked eller lov. Åtgärderna behöver prövas i ny en ansökan om tidigare förhandsbesked inte är giltiga fortfarande.

Även om åkermarken inte skulle redovisas i kartan skulle samma prövning utifrån gällande lagstiftning behöva ske, men kommunen har valt att redovisa jordbruksmarken för att underlätta handläggningen. Kommunen bedömer inte att det är lämpligt att justera kartan utifrån den inkomna synpunkten.

Yttrande 2.118 (Kårehogen)

Yttrande anser att en begränsning av nybyggnation på landsbygden kommer minska inflyttningen till Orust då familjer som väljer att flytta till ön gör det för att kunna bo nära djur och natur, inte i villaområden i tätorterna.

Undertecknad ger exempel på riktlinjer som anses vara negativa för utvecklingen, såsom begränsning av tomstorlekar och att det enbart får byggas i tätorterna.

Yttrande uttrycker även en oro för att den restriktiva inriktningen för landsbygden innebär att västra Orust blir ett område enbart för delårsboende och sommarstugor. Vidare uttrycks en oro för äldre generationer att överlåta sina större fastigheter till yngre generationer. Att stycka av tomter som vanligtvis är ett vanligt tillvägagångssätt anses inte vara möjlig i förlagen översiktsplan.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna är besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.108 (Flatön)

Skrivningen i samrådshandlingen som rör landsbygden är negativt formulerad och måste ändras.

Yttrande uttrycker följande synpunkter och information kring landsbygden:

- På landsbygden finns mycket mark som inte berörs av något skyddsområde. Denna mark ska kunna utvecklas genom att exempelvis stycka av en tomt. Ett sätt att få fler yngre att flytta hit.
- Företag som startats och drivs på landsbygden bidrar till den gemensamma välfärden
- Då livsmedels- och energiproduktionen ska på landsbygden behöver det också fungera att bo där.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvarats bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.110 (Flatön)

Yttrande anser att skrivningen om landsbygden är för negativt skriven och måste ändras.

Samrådshandlingen saknar också en direkt koppling till målen i Vision 2040.

I *Nationell Strategi för Hållbar Regional Utveckling* står det att "likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet". Yttrande påpekar att detta även borde gälla för Orust kommun. Nuvarande regering har också uttalat att hela landet ska utvecklas. Undertecknad anser att invånare värderas efter val av bostadsort. Kostnaderna hos landsbygdsboende hanteras men intäkter landsbygdsboende bidrar med missas.

Det finns redan en mängd hinder för byggnation (strandskydd, naturvårdsområden, Natura 2000 mm) så kommunen behöver inte skapa ytterligare hinder. Gör det i stället möjligt att lättare bebygga mark som exempelvis inte lämpar sig för skogs- eller jordbruk. Byggnation med stora ingrepp på naturen ska självklart utredas grundligt. För att få fler unga att flytta till Orust behöver landsbygden få utvecklas. Kommunens många detaljplanerade fritidshusområden kan kanske ändras för att möjliggöra utbyggnad och göras till åretruntboende.

Orust fantastiska kulturarvs förvaltning finns just för att människor fortsätter leva och verka i bygden. Låt inte landsbygden bli ett museum.

Skapa bättre kommunikationer med våra grannkommuner Lysekil, Uddevalla, Stenungsund och Tjörn för att ge fler möjligheten att åka kollektiv. Cykelturismen bör också stärkas då många redan idag turistar med cykel på bland annat vägen över Flatön.

Slutligen belyser yttrande vikten av att det måste finnas en uttalad framtidstro och en positiv attityd mot invånarna för att kommunen ska vara attraktiv.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvarats bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.111 (Flatön)

Yttrande ser med stort missnöje på samrådshandlingen för översiktsplanen. Synen på landsbygden anses allt för negativ och dess invånare ses som resurskrävande.

Yttrande redogör vidare för aspekter som helt saknas i samrådshandlingen:

- Det finns i planen inga visioner om utveckling av landsbygden genom att underlätta för unga att flytta hit.

- Ingen analys av landsbygdens betydelse för livsmedelsförsörjning, energiproduktion och krisberedskap.
- ingen konsekvensbeskrivning av vad som händer med en avfolkad landsbygd i form av igenväxta marker, eller vem som ska sköta turistnäringen på landsbygden.

Undertecknade ser att skrivningen om landsbygden omarbetas till en mer positiv bild. Skrivningen ska syfta till en hållbar utveckling som innebär att fler flyttar till Orust genom satsning på kommunikationer och enklare bygglovsförfarande för åretruntboende.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.125 (Flatön)

Yttrande uttrycker vikten av en levande landsbygd och en oro över framtida generationers möjlighet till att välja boendeplats. Undertecknade anser att översiktsplanen behöver bearbetas för att alla invånares intressen ska tas i beaktning.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.131 (Flatön)

Att bevara landsbygden är något som kommunen eftersträvas men yttrande anser att en väsentlig information kring hur landsbygden ska bevaras saknas i samrådshandlingen. För att attrahera fler att flytta till Orust behöver landsbygden förutsättningar för att utvecklas.

Undertecknad anser att kommunen förlitar sig på att privatpersoner håller sina marker attraktiva för besöksnäringen. Det behövs mer än det, så som kommunikationer till samhällsservice och nya generationers möjlighet att följa med i standardutvecklingen i samhället.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.75 (Ängön)

Yttrande belyser vikt av att ta hänsyn till de 60% av Orusts befolkning som bor på landsbygden genom att låta landsbygden **leva** och **utvecklas**. De trivs mycket bra på Orust men framför följande information och synpunkter för att bidra till kommunens utveckling:

- Att **leva** innebär att kommunal service och infrastruktur ska finnas tillgängligt till ett konkurrenskraftigt pris och fungera på ett enkelt sätt.
- Att **utvecklas** innebär att göra inflyttning till Orust enklare och det är därför viktigt att underlätta för barnfamiljer att flytta till landsbygden.
- Göra det lättare för fritidshusägare att bygga om och bosätta sig permanent
- Öka livskvalitén för de bofasta genom att möjliggöra om och tillbyggnad även där dispens för strandskydd behövs.
- Dialogen mellan kommunens och dess invånare är A och O.
- Satsa på landsbygdens ideella föreningar genom dialog och stöd.
- Väg 751 utgör en av fyra viktiga infarter till Orust speciellt under sommartid. Den innebär en betydligt kortare resväg till Uddevalla och Lysekil för boende på västra Orust.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.98, 2.99, 2.100 (Gullholmen Härmanö)

Skrivande argumenterar för att Gullholmens samhällsutveckling har blivit begränsad till följd av det naturreservat som omger ön. Det har funnits tidigare planer som inkluderade utvecklingsområden i utkanten av samhället och i reservatet. Tanken var att bearbeta länsstyrelsen för att tillåta viss nybyggnation i områden som gränsar direkt till befintlig bebyggelse. Detta initiativ stöttades dock inte av Orust kommun, delvis på grund av bristen på en egen tomtkö och motviljan att exproprieras privat mark.

Skrivande påpekar att politiker och länsstyrelsen har hänvisat till en utredning från Bohusläns museum som effektivt har hindrat markreservat för utveckling från att påverka området. Yttrande ifrågasätter specifika formuleringar i översiktsplanen som skulle resultera i en stillastående utveckling och som skulle hindra förtätning eller nybyggnation. Yttrande framför önskan om att översiktsplanen bör arbeta för att möjliggöra förtätning i samhället, särskilt i södra delen där många hus inte har stor kulturhistorisk betydelse. Skrivande föreslår att västra delen av samhället, som gränsar till fritidshus och inte är synlig från havet, borde kunna användas för utveckling. Yttrande argumenterar för att en sådan förtätning skulle utgöra en naturlig förlängning av befintlig bebyggelse från Gullholmsbaden till Höpallen, vilket inte skulle skada det omgivande naturreservatet.

Vidare påpekas att en strängare styrning mot traditionell byggnadsstil skulle möjliggöra förtätning utan att förstöra den kulturhistoriska miljön. Det ifrågasätts hur man ska påtvinga fastighetsägare att behålla och underhålla äldre byggnader när det gäller både bostäder och ladugårdar. Skrivande menar att bevarandet av äldre och kulturhistoriskt värdefulla byggnader bör fokusera på 100-åriga hus snarare än sommarstugor från 1960-70-talet.

Skrivande belyser en upplevd uppdelning mellan Gullholmen och Härmanö som inte speglas i verkligheten. Yttrande argumenterar för att begreppet Härmanö i största utsträckning gäller söder om Vadsbron, där gårdarna börjar, och påpekar att det alltid har varit Gullholmens samhälle. Yttrande uppmanar kommunen att ta särskilt ansvar för ö-samhällets utveckling och överlevnad samt att upprätta tydliga riktlinjer i ÖP för att säkerställa deras fortbestånd. Slutligen framhäver de yttrande vikten av god kommunikation och infrastruktur för att öarna ska överleva och utvecklas. De efterlyser också möjligheter till rimligt prissatta bostäder i form av hyresrätter eller bostadsrätter, då tomter saknas och huspriserna är höga. Skrivande understryker att kommunen och regionen behöver stödja öarna för att de ska fortsätta att leva och utvecklas, då samhällsfunktioner och service är avgörande för deras överlevnad och attraktivitet som besöksmål.

Kommentar: ÖP 2040 har som mål att skapa förutsättningar för livskraftiga kustsamhällen med en variation av boende, service, verksamheter och turism. Planeringen ska utgå från ett belärsperspektiv och en varsam förtätning kan vara möjlig. I fallet med Gullholmen och Härmanö så har Gullholmen en detaljplan med starkt bevarandefokus utifrån den unikt täta kulturhistoriska miljön där. Större delen av bebyggelsen på Härmanö regleras av detaljplan från början av 1980-talet. Denna möjliggjorde tex nybyggnationen av 80-tals villor norr om Gullholmsbaden samt stugbyn där. Utifrån den tidens ambition att stärka samhället med åretruntboende och turism. Kommunen har som ambition att ersätta denna detaljplan samt de kringliggande äldre byggnadsplanerna i söder och väster med en ny detaljplan. Dels för att bättre kunna bevara de värdefulla kulturmiljöerna på framför allt norra Härmanö som nuvarande planer delvis inte säkerställer. Dels för att kunna utveckla Härmanö med en mycket varsam bostadsförtätning, anpassad till natur och kulturmiljö, gärna hyresbostäder, samt stärka turism och marina näringar. Detta är precis som skrivande framför möjligt i de södra och västra delarna av Härmanö samhälle.

Kommunen har en aktiv dialog med Västtrafik om vikten av en välfungerande färjetrafik med anslutande bussar i Tuvesvik - för att möjliggöra ett åretruntboende på öarna.

Yttrande 2.53 (Hälleviksstrand)

De skrivande invänder mot att återvinningsstation i Hälleviksstrand föreslagits flyttas.

Kommentar: Samrådsförslaget för Översiktsplan 2040 behandlar över huvud taget inte frågan. Synpunkten hanteras inom ramen för planprogram för Hälleviksstrand och Edshultshall.

Yttrande 2.53 (Hälleviksstrand)

Yttrandet invänder mot att det byggs cykelväg längs med Sollidsvägen i Hälleviksstrand.

Kommentar: Samrådsförslaget för Översiktsplan 2040 behandlar över huvud taget inte cykelbanor i Hälleviksstrand. Synpunkten har förmedlats till ansvariga för cykelstrategi samt planprogram för Hälleviksstrand och Edshultshall.

Yttrande 2.55 (Hälleviksstrand)

Yttrande har nåtts av informationen att återvinningsstationen i Hälleviksstrand ska flyttas till dess direkta närområde och motsätter sig denna flytt. Inledningsvis upplevs tiden för inkommande synpunkter vara alldeles för kort samt att informationen kring förändringen är svår att hitta i ett så omfattande dokument.

En flytt av återvinningscentralen innebär att fler boende får oljud, lukt och annan påverkan närmre boendet. Borde inte utgångspunkten vara att färre boenden ska påverkas av en sådan anledning? Vidare upplyser yttrande om ytterligare faktorer som kan påverkas av lokaliseringen så som säkerheten för barn och en sämre upplevelse för turister.

Undertecknade ger exempel på alternativ lokalisering för anläggningen

- Hälleviksstrand yachtklubb
- Kyrkan
- Garagen vid grusparkeringen längs Solidsvägen

Kommentar: Frågan hanteras i detaljplan för Hälleviksstrand och Edshultshall. Synpunkten har förmedlats vidare till ansvarig tjänsteperson.

Yttrande 2.113 (Mollösund)

Yttrande har identifierat att ett nytt verksamhetsområde planeras i Mollösund vid området kring vindkraftverket. Yttrande anser att området kring vindkraftverket hade lämpats bättre för bostäder med förutsättningen att vindkraftverket tas bort, vilket är något många på orten önskar. Området får gärna innehålla både villor och hyres/bostadsrätter. För att få ungdomar uppväxta i Mollösund att stanna kvar behövs ett system där boenden i Mollösund får företräde eller lägre priser, en kommunal bostadskö.

Som alternativ lokalisering för verksamhetsområde föreslår yttrande området Gården i angränsning till Lervik, berget ovanför Scanfjords lokaler eller yrkesfiske på Mollön, Dessa områden ligger också högre och klarar en högre havsnivå bättre.

Vidare kommenterar yttrande delar ut samrådshandlingen efter följande teman:

Bo och leva på Orust

- Jobba aktivt för ett smidigt företagande, för exempelvis Scanfjord är hantering av ansökningsprocesser viktigt.
- Tillverkande och förädlade industrier bör få förtur till den verksamhetsmark som planeras i Mollösund i stället för exempelvis båthallar.

Miljöarbete på Orust

- Undersök möjligheten till solceller på tak i Mollösund

- Positivt med vindkraftsparken väster om Orust. Kan bidra med arbetstillfällen till ön och fossilfri energi.

Infrastruktur och kollektivtrafik

- Skötseln på vägen till Mollösund (skottning och saltning) bör bli bättre, då en försämring av skötseln upplevts under 2023.
- Turtätheten framför allt under helger behöver vara bättre under sommaren för att främja turismen. I övrig fungerar trafiken på Orust väl.
- Positivt att reningsverket i Mollösund avvecklas och kopplas samman med Ellös.

Bilden av Orust

- Bevara Mollösunds kulturhistoriska värde även i framtiden. Vissa byggnader i samhället passar inte in i den kulturhistoriska miljön. Det får dock inte bli omöjligt att bygga nytt eller renovera i Mollösund.

Kommentar: Kommunen anser att nedmonteringen av vindkraftverken inte är aktuell. I övrigt pekar den yttrande på flertalet detaljfrågor som inte hanteras i ÖP, men noteras och ombändertas av ansvarig tjänsteman.

Yttrande 2.149 (Varekil)

Ett flertal av översiktsplanens aspekter anser yttrande vara väldigt bra, där bland satsningen på kommunens fyra tätorter. En bättre och närmare service för kommuninvånarna gynnar även befolkningen på landsbygden.

Undertecknade anser dock att landsbygden prioriterats lågt i förslaget. Bevarandet av skogs- och grönområden anses viktigt men att begränsa nybyggnation på landsbygden ses som en nackdel för kommunens tillväxt. Landsbygden och ett lantligt boende är där många vill bosätta sig. Skogs-, natur- och jordbruksmark ska inte bebyggas men nybyggnation i anslutning till befintlig bebyggelse borde tillåtas, vilket kommunen kan styra genom byggloven.

Yttrande har vidare tankar kring samrådshandlingens planer för Varekil. Varekil anses som en av kommunens fulaste orter och samtidigt är det den första orten man passerar på väg ut till västra Orust. Undertecknade anser att verksamhetsområdet VV1 (Krabberöd) skulle göra intrycker av orten ännu sämre precis intill väg 178. Dessutom skulle det förstöra inramningen av skogsområdet Krabberöd som i planen är markerat som grönområde. Området fungerar som buller- och insynsskydd för boende i Krabberöd. Krabberöd är ett populärt och uppskattat utflyktsmål som många Varekilbor besöker dagligen.

Kommentar: I huvudsak hänvisas till vanligt förekommande synpunkter. I en eventuell utveckling av verksamhetsområdet i Krabberöd ska hänsyn till naturvärden tas.

Yttrande 2.69 (Varekilsnäs)

Yttrande har identifierat Varekilsnäs som en viktig knutpunkt nära hav och natur. Områdets pendlingsmöjligheter och förbindelser gör det lämpligt för arbetspendling till Stenungsund och Göteborg.

Undertecknade är markägare till fastigheten Säckebäck 1:14 och ser därför en möjlighet till att fastigheten utvecklas ihop med tidigare och planerad bostadsutveckling (pågående detaljplan för Säckebäck 1:2).

Yttrande ser därför gärna att även detta område tas med för utveckling i översiktsplanen.

Kommentar: Varekilsnäs utgör i översiktsplanens utvecklingsinriktning ett utbyggnadsstråk mellan Varekil och Skåpesund. Området ingår i markanvändningskategorin tätortsnära landsbygd utifrån VA-förutsättningar, närheten till kollektivtrafikstråk och gång- och cykelkopplingen till Varekil. Inom tätortsnära landsbygd, kan större utbyggnader via detaljplan prövas. Detaljplanen för Säckebäck 1:2 är justerad för att möjliggöra vidare detaljplanering inom Säckebäck 1:14

södra del. Vidare har kommunen för avsikt att ändra befintlig detaljplan för Säckebäcks fritidsområde med större byggrätter så att området kan utvecklas till ett mer renodlat åretruntboende, i samband med att det finns förutsättningar för utbyggnad av kommunalt VA i det området. Detta skulle även gynna en utveckling av Säckebäck 1:14 norra del. Kommunen har valt att inom den tätortsnära landsbygden inte särskilt peka ut markområden, utan i stället jobba med kriterier för bebyggelsens lämplighet, såsom beskrivits ovan. Därför föranleder synpunkten inga ändringar i förslag till Översiktsplan 2040.

Yttrande 2.19, 2.31 (Tegneby)

Yttrandet har inkommit två gånger från samma person

Yttrande planerar att i framtiden bygga hus och skaffa familj i Tegneby och uttrycker en oro över att samrådshandlingen för översiktsplanen hindrar detta genom att bland annat yngre förlorar möjligheten att bygga på föräldrars mark.

Förslagna riktlinjer för landsbygden förfaras få yngre att välja bort Orust vilket i sin tur skulle innebära en minskade skatteintäkter och missgynna föreningslivet på landsbygden.

Undertecknad påpekar att Moderaterna inför valet meddelade att det inte skulle göras svårare att bygga på Orust landsbygd. Samrådshandlingen för översiktsplanen anses tvärt om försvåra bebyggelse på landsbygden och yttrande hoppas på att detta revideras.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.65 (Tegneby)

Yttrande som bor utanför detaljplanerat område känner sig diskriminerad av samrådshandlingen då den upplevs hindra dem att driva och utveckla sitt lantbruk. De ställer sig därför starkt kritiska till planen.

Vidare uttrycker undertecknad följande synpunkter:

- Unga som vill flytta tillbaka kan hindras av att de inte får bygglov vilket leder till minskade skatteintäkter.
- Hur ska lantbruket utvecklas och bidra till biologisk mångfald om egen mark inte får bebyggas eller utvecklas som man vill?

Yttrande anser att det bli en klassfråga då enbart människor med pengar kommer kunna driva processer för att få bygglov. Vilket ytterligare kommer bidra till att Orust kommer bli en ö för sommarboenden.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.179 (Tegneby)

Yttrande påpekar att det är människor med en uppväxt och lokal anknytning till landsbygden som kommer driva utvecklingen av näringsliv, gröna näringar och friluftsliv på landsbygden. En restriktiv hållning för byggnation på landsbygden motverkar det som kommunen vill uppnå med översiktsplanen. Mindre möjligheter till attraktiva boenden på landsbygden innebär färre verksamheter som kan driva landsbygdsutvecklingen. Kommunen behöver se på landsbygden som en framtida resurs.

Undertecknad som är markägare oroar sig över att översiktsplanen ska leda till en minskad frihet över egen egendom. Att äga och bruka mark är kostsamt men anses vara värt det då landsbygdens frihet, ro och närhet till natur finns.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.209 (Tegneby)

Yttrande upplever att det under en längre tid lagts ett större fokus på tätorternas utveckling än på landsbygden, exempelvis när småskolor lades ner för att samlas i Henån. Det upplevs negativt att landsbygden i översiktsplanen beskrivs som kostsam och resurskrävande.

Den återhållsamma hållningen kring bebyggelse på landsbygden upplev inte bidra till att attrahera yngre att flytta till Orust vilket beskrivs i samrådshandlingen för översiktsplanen. Undertecknad upplever att översiktsplanen hindrar landsbygden till utveckling då utveckling främst ska ske i kommunens tätorter. Yttrande menar att om folk vill bo i tätorter söker man sig hellre till regionens storstäder och att det är möjligheten till enskild bebyggelse på landsbygden som lockar en yngre befolkning.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.117 (Myckleby)

Yttrande har tagit del av större delar av samrådshandlingen har några synpunkter angående att planen begränsar bebyggelse på landsbygden. Inledningsvis ser undertecknad viss fördel med att lokalisera boenden nära tätorterna för att förenkla resande, skolskjuts och hemtjänst. Samtidigt är det landsbygden fina miljö som lockar många nya till Orust.

Vidare tar uttrande upp följande synpunkter kring riktlinjer för landsbygden:

- Den enda ekonomiska möjligheten för återvändande unga kan ibland vara att köpa en tomt av familjen.
- En levande landsbygd kräver att människor bor där och att det inte enbart är ett besöksmål.
- Kommunen kan begränsa negativ påverkan på naturvärden genom att inte ge bygglov som innebär stora ingrepp på naturen. Stimulera i stället etablering som harmoniserar med naturen.
- Om kommunen önskar att unga familjer flyttar till Orust så är det för många landsbygden som är aktuell och inte utkanten av tätorter. Yttrande är medveten om att det även i tätorterna saknas olika typer av boendeformer.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.9

Yttrande är starkt emot att dess jordbruksfastighet hanteras som ett museum. De vill kunna bruka och utveckla gården yrkesmässigt för att följa med i samtid och framtid. Yttrande vill även att dess barn och barnbarn ska kunna utveckla gården i sin framtid.

Det ska vara möjligt att utveckla gårdar genom nybyggnation på egen fastighet efter de behov ett företagande kräver. Detta bidrar i sin tur till intäkter till kommunen. Görs det svårt att utveckla landsbygden kommer utvecklingen inom jordbruket stanna av och nya generationer kommer välja bort Orust.

Yttrande vill kunna leva av sitt företagande och att även unga ska kunna göra det. Inflyttning till Orust är viktigt även på landsbygden.

Kommentar: Kommunen anser att yttrandet besvaras bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.11

Yttrande meddelar följande synpunkter:

- Bygg en bastu vid Svanesunds badplats.

- Gör Svanesunds centrum mer inbjudande.
- Ge Orusts pensionärer fria resor med kollektivtrafik klockan 9 – 15, som i grannkommunerna
- Kommer det byggas fler flervåningshus för personer över 60 år i Svanesund?

Kommentar: Översiktsplanen går inte in i detaljer såsom byggande av bastu men förslaget går i linje med ställningstaganden för området. Föreslagna åtgärder för ökad trivsel i Svanesund finns beskrivna i planprogram för Svanesund centrum samt efterföljande detaljplaner. Synpunkt om kollektivtrafik förmedlas till berörda tjänstepersoner. Trygghetsboende planeras just nu i Ellös.

Yttrande 2.13

Yttrandet lyfter sårbarheten i att södra Orust saknar fast förbindelse mot Stenungsund och vidare mot Tjörn och Kungälv, och de ekonomiska konsekvenserna som blir vid större stopp eller olycka på Tjörnbroleden. Vidare lyfts betydelsen av väg 160 för bebyggelseutvecklingen på södra Orust, särskilt fram till dess att en ny bro från Orust kommer till stånd. Även västra delen av Orust är beroende av mer helårsboende för att näringslivet ska kunna utvecklas.

Den skrivande menar att Orust kommun bör göra mer för att främja båtbyggerinäringen i kommunen och vilket anses kunna bidra till att stärka Sveriges export. Vidare uppmuntras att blå näringar utvecklas inom kommunen.

Kommentar: Kommunen bedömer att dessa synpunkter till stor del är i linje med planförslagets inriktning. Synpunkter om båtbyggeri förmedlas till utvecklingsenheten.

Yttrande 2.15

Hur säkerställer kommunen att de mindre orterna på västra Orust inte bara blir sommarboende?

Kommentar: Kommunen anser att frågan besvaras av ÖP.

Yttrande 2.17

Yttrande uttrycker att det generellt inte är cykelvänligt på Orust och önskar en cykelväg mellan Henån och Ellös.

Kommentar: Kommunen anser att frågan inte berör ÖP. Se vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.21

Yttrande vill protestera synen som samrådshandlingen har på landsbygden. Undertecknad upplever att det i praktiken kommer innebära att det blir omöjligt att få bygglov utanför tätorterna och undrar om det är så kommunen vill ha det?

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.26

Undertecknad anser att Orust kommun bör satsa på framtidens mobilitet för att värna livsmiljöer och bidra till tid- och kostnadsbesparingar.

Yttrande tipsar om Landwagon, som är ett innovativt kollektivtrafikkoncept för samåkning.

Vidare tas ett flertal förslag upp på funktionalitet och utformning av en framtida bro mellan Svanesund och fastlandet.

Förslagen syftar till att visa hur Orust kan bibehålla landsbygden och kustsamhällenas attraktion, utan att öka antalet p-platser bredda vägar för mer trafik, buller, olyckor och utsläpp. Istället föreslås att kunna hålla antalet bilar lågt och minska bilberoendet med nya beteenden för mobiliteten.

Kommentar: Kommunen bedömer att intentionen att satsa på innovativ och hållbar mobilitet beskrivs i Översiktsplan 2040. Förslagen bedöms vara för detaljerade för Översiktsplanens nivå men förmedlas till berörda tjänstepersoner.

Yttrande 2.28

Yttrande motsätter sig riktlinjerna för landsbygden i samrådshandlingen som kan medföra hinder för att driva och utveckla yttrandes gård och jordbruk. Undertecknad planerar för ett utökat djurantal och nya ekonomibyggnader för att följa med i tiden och utveckla jordbruket. Yttrande vill inte heller att det ligger några hinder för dess barn att fortsätta verksamheten i framtiden.

Jordbruksbygden måste få utvecklas och förändras med tiden i stället för att arkiveras som den är idag. Slutligen vill yttrande se företagande på hela Orust inte bara i tätorterna.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.33

Yttrande som är sommarboende på Orust föreslår ett cykelfält på befintlig väg (738) mellan Härlycke och Lysesund som en snabb och kostnadseffektiv metod för en ny cykelförbindelse.

Kommentar: Trafikverket är väghållare för vägen i fråga. Detta innebär att alla åtgärder på vägen behöver följa Trafikverkets regelverk, vägar och gators utformning (VGU). I VGU (2020) kallas lösningen som förelås bygdeväg. Åtgärden behöver uppfylla ett antal kriterier för att bedömas som lämplig, varav ett är att hastigheten ska vara max 60 km/h. Då hastigheten överskrider detta på den föreslagna vägsträckan bedöms det inte vara en möjlig åtgärd.

Yttrande 2.36

Yttrande börjar med att understryka vikten av att ha en plan som bygger på fakta, analys och som tar hänsyn till hela Orusts befolkning, inklusive olika samhällen och landsbygden. Yttrande ser positivt på initiativet att informera invånarna om förslaget men påpekar att det ändå kräver flera genomläsningar för att förstå målen och konsekvenserna. Skrivande menar att målen i dokumentet inte framgår tydligt.

Skrivande ifrågasätter informationsmötenas transparens, och påpekar att inriktningen av ÖP upplevs vara mer politisk än baserad på fakta. Skrivande påpekar också att endast ett möte var avsatt för landsbygden, vilket visar bristande respekt för dess invånare.

Skrivande efterlyser mer fakta, analys och konsekvensbedömningar i planen och påpekar att det saknas tillräckligt statistiskt underlag. De ifrågasätter även bristen på definition av begreppet "landsbygdsutveckling." Vidare betonar skrivande behovet av att förstå var folk vill flytta på Orust och varför vissa grupper minskar medan andra ökar. Det påpekas att ÖP verkar ha en stark stadsinriktning och att landsbygdens behov förbises. Yttrande kritiserar ÖP för att vara svårläst, bristfällig i konsekvensanalys, och sakna mätbara mål. Den skrivande hävdar att planen inte tar tillräcklig hänsyn till hela Orusts befolkning och demografiska behov.

Slutligen tar den skrivande upp ett specifikt exempel angående Storehamn, där ÖP föreslår att området blir ett kommunalt naturreservat. Författaren menar att detta kan frånta markägarna deras fri- och rättigheter och kan vara ekonomiskt kostsamt för kommunen. De uppmanar till dialog och samarbete istället för tvång.

Sammanfattningsvis, författaren uttrycker oro över att ÖP inte tar tillräcklig hänsyn till landsbygden och dess invånare, att planen saknar fakta och analys, och brister i transparens och kommunikation med markägare. De efterlyser en mer balanserad och inkluderande strategi för Orusts framtid.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna i huvudsak besvaras i vanligt förekommande synpunkter. Storehamn föreslås inte bli ett kommunalt naturreservat. Däremot föreslås att frågan ska utredas.

Yttrande 2.37

Yttrande påpekar att en anledning till att många bosätter sig på Orust är för att komma undan större samhällen och tätorter. Att då begränsa möjligheten till att bygga nytt på landsbygden genom återhållsamma riktlinjer för landsbygden anses negativt och kommer leda till att fler väljer bort Orust.

En satsning på tätorterna ses inte som negativt men de får inte begränsa möjligheten att välja var man ska bosätta sig.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.38

Yttrande har tagit del av samrådshandlingen för översiktsplanen och tolkar den som att det kommer bli svårare att få bygga på landsbygden. Är så fallet ställer sig undertecknad mycket kritisk till detta och lämnar en protest mot förslaget.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.39

Yttrande lämnar en protest mot samrådshandlingens riktlinjer för bebyggelse utanför planlagt område och belyser vikten av en levande landsbygd.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.41

Yttrande ställer sig frågande till hur område SH4 och SH5 (Dalby) som har rika kultur och jordbruksmarker kan bebyggas när det på landsbygden enbart får byggas i anslutning till befintlig bebyggelse.

För att hålla landsbygden levande anser yttrande att möjligheten att bo där utvecklas, inte begränsas. Yttrande undrar hur de som vill utveckla kommunens landsbygd ska bo och påpekar att de troligtvis inte vill bosätta sig i tätorterna. Samrådshandlingen anses negativt påverka ungas vilja att bosätta sig inom kommunen. Det är landsbygdens frihet och möjligheten att utveckla den som lockar.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.42

Yttrande tipsar om Kungälv's kommuns guide "Bygga på landet" som inspiration för översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen tackar för tipset.

Yttrande 2.43

Yttrande lämnar en protest mot den del i samrådshandlingen för översiktsplanen där möjligheten att bygga och bo på Orusts landsbygd begränsas. Undertecknad anser att denna del helt bör tas bort.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.44

Efter att länge letat bostad tittar yttrande med familj på möjligheterna att bygga nytt. Ett alternativ är att stycka av en bit mark från en familjegård men detta upplevs göras svårt av översiktsplanen. Yttrande anser att en mer återhållsam riktlinje för bebyggelse på landsvägen är fel om kommunen ska utvecklas.

När kommunen har brist på både bostäder och arbetsmöjligheter önskas det att kommunen underlättar för dess invånare att bo kvar här. Något som yttrande med flera tycker.

Yttrande önska att känna sig mer välkommen i kommunen och ser en risk att samrådshandlingen leder till att Orust blir till för sommargäster.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.45, 2.46

Yttrande vill lägga en protest mot samrådshandlingen för översiktsplanen då den anses frånta möjligheten att bestämma över egen mark och sätta stopp för all byggnation på landsbygden. Undertecknad vill i framtiden ha möjlighet att bygga hus till barn eller barnbarn då de uppskattar att bo på landsbygden och tätorterna är inte ett alternativ.

Yttrande ser negativt på de områden som vigts åt grön- och naturområden och anser att markägare redan är begränsade i hur marken används. Dessutom anses redan markerna vara i gott skick och omfattas av en stark allemansrätt så ytterligare skydd behövs inte.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.48

Yttrande önskar inledningsvis bättre information gällande översiktsplaner då undertecknad först fick höra om den nya översiktsplanen genom en bekant. Samrådshandlingen upplevs utgå ifrån att tätorterna är hela Orust vilket anses vara starkt diskriminerande mot majoriteten av kommunens invånare som bor på landsbygden.

Yttrande menar att samrådsförslaget kommer påverka dem som boende på landsbygden på följande sätt:

- Krav på närhet till kollektivtrafik gör det svårare för dem att få bygglov
- Kollektivtrafiken kommer enbart utgå ifrån tätorterna vilket gör det svårare att resa kollektivt på landsbygden.
- Ett stort fokus på tätorterna leder till att landsbygden inte har samma förutsättningar för utveckling.
- En begränsning av komplementverksamhet på landsbygden och nyföretagande på landsbygden kommer begränsas.
- Hinder för utveckling av gårdar i stället för stöd.

Yttrande upplever att det saknas fakta bakom resonemang och analys för varför det är tätorterna som prioriteras. Avslutningsvis upplever yttrande att landsbygdsbefolkningen värderas lägre och att översiktsplanen leder till att människor söker sig till andra kommuner med bättre förutsättningar.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.49

Yttrandes uppfattning är att översiktsplanen behöver arbetas om från grunden. Särskilt i de delar som rör landsbygden så att landsbygden och de som bor där får samma förutsättningar som övriga kommuninvånare.

För att unga ska flytta till Orust behöver de kunna välja vart de vill bo, både i tätort och på landsbygd. Samrådshandlingen innebär inskränkningar för fastighetsägares brukanderätt för sina egendomar.

Det ska vara möjligt med en levande landsbygd med möjlighet till självförsörjning och generationsboende. Yttrande ser hela kommunen som en plats för boende och företagande och unga behöver få möjligheten att bosätta sig driva företag där de vill för att motverka en åldrande befolkning.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.54

I yttrandet uttrycks oro över vad skrivande ser som allvarliga brister i samrådet gällande den föreslagna Översiktsplanen (ÖP) för Orust kommun år 2040. Följande är en sammanfattning av de viktigaste punkterna i yttrandet:

Skrivande är kritisk till samrådet kring ÖP 2040.

- Ett av de problemen som lyfts är platsbrist i möteslokalen under kommunens informationsmöte om ÖP 2040. Skrivande framhåller att kommunen inte kan utesluta medborgare från möten av detta slag.
- Skrivande menar att majoriteten av kommunens invånare är dåligt informerade om ÖP 2040. Skrivande föreslår att ett informationsbrev borde skickas till varje hushåll för att säkerställa att alla medborgare får korrekt information om planen och dess påverkan.
- Vidare har författaren rapporterat problem med att skriva ut ÖP 2040 från kommunens webbplats. Det hävdas att detta problem verkar vara en medveten åtgärd för att försvåra för kommuninvånarna att få tillgång till planen, trots principen om offentlighet.

Yttrande kopplat till innehåll:

- Yttrandet uttrycker även oro över att ÖP 2040 verkar ha en stadsinriktning som inte ser till landsbygdens behov. Skrivande menar att målet i planen förespråkar tvångsflytt till de fyra större tätorterna.
- Den skrivande lyfter att ÖPn innebär allvarliga intrång i äganderätten, inklusive inskränkningar i möjligheten att bygga på den egna marken. Detta ifrågasätts som en kränkning av grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Skrivande menar att planen verkar bortse från gällande lagar, inklusive Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och regeringsformens egendomsskydd.
- Yttrandet ifrågasätter också användningen av klimathotet i ÖP 2040. Det framhålls att klimathotet har varit en långvarig varning. Vidare betonas koldioxidens positiva påverkan på fotosyntes och jordbruk, och det argumenteras för att klimatvarningar är överdrivna.
- Kritik riktas också mot att planen framhåller cykling och kollektivtrafik som huvudtransportmedel, och detta anses vara orealistiskt och inte i takt med dagens samhällsstruktur.
- Slutligen menar författaren att ÖP 2040 är skadlig för befintliga företag på landsbygden, inklusive jordbruk och skogsbruk, som spelar en viktig roll i Orusts ekonomi och arbetsmarknad. Skrivande menar att ÖP 2040 inte ser till regeringens riktlinjer gällande skogsprogram och äganderätt. Yttrandet avslutas med krav på en omfattande omarbetning av ÖP 2040, särskilt de

delar som påverkar landsbygdsområden, för att undvika att Orust kommun blir en ogästvänlig plats för invånare och företag.

Synpunkter som framförs i bifogade bilagor har redan besvarats. Se yttrande 2.29.

Kommentar: Kommunen anser att frågorna besvaras bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.58

Samrådshandlingen för översiktsplanen har fått undertecknad att sluta leta efter hus på Orust då den anses göra det omöjligt med en god framtid på Orust.

Kommentar: Yttrandet bedöms inte innehålla några sakfrågor som är möjliga för kommunen att besvara

Yttrande 2.63

Yttrande ställer sig inledningsvis frågande till vilket underlag som använt vid framtagandet av samrådshandlingen främst då man i beskrivning av begreppet *förtätning* använder sig av ordet *stad*.

Vidare anser yttrande att den stora mängd begränsningar så som strandskydd, kulturmiljöer med mera gör att kommunen enbart kan växa i tätorterna. I frågan kring översvämning hanteras främst åtgärder i Henån. Yttrande påpekar även att kommunens övriga tätorter har problem med översvämningar och att även de bör prioriteras i översiktsplanen. Det saknas även en uppskattning av vad ett skydd mot översvämning i Henån skulle kosta.

Vidare uttrycks i yttrandet följande synpunkter:

- I beskrivning av de mindre kustorterna återkommer en begränsning av möjligheten att bygga nytt på olika sätt samtidigt som kommunen vill utveckla samhället genom kontinuerligt arbete för natur och kulturens bevarande.
- Yttrande tror inte att kommunens plan för landsbygden är genomförbar då den bygger på att gamla flyttar in till tätorterna och lämnar plats åt yngre, vilket kanske inte blir fallet
- Kommunen vill begränsa bebyggelse på landsbygden med hänvisning till att kollektivtrafiken är begränsad. Hur ska skolskjuts hanteras? Detta tas inte upp i samrådshandlingen.
- Yttrande ser att översiktsplanen skapar en riktning för kommunen som främst riktar sig åt turister.

Kommentar: Kommunen anser att de flesta synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Skolskjutsfrågan styrs inte av ÖP utan av det faktiska elevantalet på Orust.

Yttrande 2.64

Yttrande lyfter att Orust kust med höga bergssidor som idag är fri från bebyggelse skulle kunna vara en lokalisering för bebyggelse. Det skulle skapa intressanta boendemiljöer samtidigt som de inte påverkas av en framtida havsnivåhöjning. Detta skulle kunna tillgängliggöra nya naturmiljöer som idag inte besöks.

Vidare belyser yttrande följande ämnen:

- En sjöbod är många dröm och fler projekt som Lervikshamnen i Mollösund efterfrågas. Strandskyddet borde i dessa fall ifrågasättas.
- Ellös har en stor utvecklingspotential då det ligger i ett unikt läge med en unik naturmiljö. Ta vara på Ellös som nod för produktion av marina råvaror.
- Satsa ytterligare på att öka fiskbeståndet inom 8 fjordar (*Byfjorden, Havstensfjorden, Haselfjorden, Askeröfjorden, Stigfjorden, Kalvöfjorden, Hakefjorde och Älgöfjorden*).

Kommentar: Hela Orust kust från havet och några kilometer in mot land ligger inom riksintresse för kustzon enligt 4 kap miljöbalken och strandskyddet enligt 7 kap miljöbalken sträcker sig oftast 100-300 m från havet. Inom riksintresset kustzon råder stor restriktivitet för nytillkommande bebyggelse, den får inte skada kustzonens natur- och kulturvärden, ny fritidsbebyggelse får inte tillkomma, utan ny bebyggelse ska vara en del av befintliga samhällen och stärka redan befintliga byggelsestrukturer. Inom strandskyddade områden har inte ny bostadsbebyggelse dispensskäl. De sammanhängande naturområden längs havet som idag är obebyggda har därmed i de flesta fall inte lagstöd för att bebyggas. Kommunen har i ÖP 2040 som ambition att utveckla befintliga kustsamhällen samt inom områden som definieras som tätortsnära kust i utvecklingsstrategikartan. Det innebär en mer utvecklingsinriktad kuststräcka kring tätorterna där bebyggelseutveckling prioriteras längs väg och VA infrastruktur. De större obebyggda naturområdena längs havet har däremot stor potential för utveckling av vandrings och cykelturism. Strategier för hur detta ska kunna ske beskrivs i kommunens kommande friluftspan.

Både större och mindre utbyggnationer av sjöbodrar kräver dispens från strandskyddet, vilket styrs av lagstiftning som i sista hand prövas av länsstyrelsen. Dispensskäl kan vara att en sjöbod behövs för en marin verksamhet, däremot är fritidsboende inte ett dispensskäl. Kommunen ser ett behov av att i vissa fall få till fler små sjönära förråd och bodar för marina verksamheter i befintliga hamnområden. Dessa prövas då i detaljplan eller bygglov om dispensskäl föreligger.

Förutsättningar för att utveckla Ellös som nod för produktion av marina råvaror säkerställs i ÖP. 2040. Vikten av att bevara djuphamnen och området runt i kring denna beskrivs samt utvecklingen av ett nytt större verksamhetsområde i Månsemyr lämpligt för tex verksamheter som vidareförädlar havsråvaror. Kommunen deltar aktivt i arbetet med 8 fjordar och stödjer intentionerna, bla med att minska belastningen av näringsämnen till fjordarna genom att sanera enskilda avlopp och flytta all avloppsrening i kommunen till Ellös.

Yttrande 2.67

Inledningsvis framför skrivande att översiktsplanen till stor del inte är underbyggd och kräver en genomgripande omarbetning. Särskild kritik riktas mot dess påverkan på landsbygden, och det framhålls att planen riskerar att skada både invånare i tätorter och på landsbygden. Skrivande menar att en revidering är nödvändig. Det understryks att översiktsplanen brister i fakta och saklighet. Skrivande menar att översiktsplanen verkar bygga på personliga åsikter. Skrivande önskar att en ny översiktsplan utformas för att ena kommunens medborgare mot viktiga gemensamma mål.

Skrivande menar vidare att planförslaget innebär oskäligen inskränkningar i medborgarnas fri- och rättigheter samt fastighetsägarna ägande- och brukanderätt. Skrivande överväger att JO-anmäla kommunen för bristande efterlevnad av lagar och förordningar.

Planen kritiserar för sitt bristande demografiska underlag. Skrivande oroar sig för ökning av äldre invånare och en minskning av yngre, vilket skulle skada kommunens ekonomi.

Landsbygdens betydelse som en resurs för utveckling och balans i åldersstrukturen lyfts fram. De yttrande betonar att landsbygden bör betraktas som en tillgång snarare än en belastning, och att planen bör uppmuntra inflyttning och företagsamhet på landsbygden. Skrivande menar att Orust genom sin landsbygd har goda förutsättningar att uppfylla uppsatta klimat- och miljömål, men att planen istället verkar motverka dessa möjligheter och hindra landsbygdsutveckling.

Skrivande menar att översiktsplanen inte överensstämmer med målen i Agenda 2030 och att den inte främjar hållbar utveckling enligt dessa mål. Det påpekas att det är av största vikt att inte motverka landsbygdens utveckling eftersom skrivande menar landsbygden och jordbruket är bidragande till måluppfyllelse.

Företagsklimatet på Orust tas upp, där kommunen rankas lågt i Svenskt Näringslivs kommunranking. Skrivande lyfter att Orust har ett rikt och varierat småföretagande. De menar att planen bör stödja företagsamhet och arbete hemifrån, särskilt för unga och nyanlända på landsbygden.

Slutligen, uppmärksammas skillnader i skolan där vissa skolor anses ha fler resurser än andra. De skrivande anser att det bör finnas likvärdiga förutsättningar för samtliga skolor och elever.

Sammanfattningsvis uppmanar de skrivande till att göra om översiktsplanen och efterlyser en översiktsplan som inkluderar både tätorter och landsbygd, främjar en hållbar och sammanhållen utveckling av Orust som helhet och tar hänsyn till de olika aspekter som har framhållits i yttrandet.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras bland vanligt förekommande synpunkter. Tildelningen till enskilda skolor är inte en fråga för ÖP.

Yttrande 2.76, 2.78b, 2.82, 2.106, 2.129, 2.160, 2.161, 2.162

Yttrande anser att beskrivningen av landsbygden i samrådshandlingen är alltför negativ och bör revideras. Där är viktigt att inte betrakta boenden på landsbygden som mer resurskrävande, faktum är att de utgör en majoritet av kommunens befolkning skatteintäkter.

Vidare uttrycker yttrande följande synpunkter på samrådshandlingen:

- Företag på landsbygden och vid kusten bidrar stort till kommunens gemensamma välfärd.
- Landsbygden behöver kunna utvecklas, exempelvis genom att skapa nya tomter för husbyggnation. Unga personer som flyttar till Orust behöver få möjlighet att bygga nytt i stället för att renovera befintliga sommarstugor.
- Landsbygdens utveckling är central om vi i framtiden ska öka självständigheten och livsmedelsproduktionen. En levande landsbygd är också förutsättningen för en biologisk mångfald med öppna landskap.
- För att hantera en åldrande befolkning behöver unga ha möjlighet att stanna kvar på och flytta till landsbygden. Fler boende på landsbygden ger ett bättre underlag för samhällsservice och kollektivtrafik.
- Varför finns särskilda grönområden i samrådshandlingen när vi redan har en stark allemansrätt.
- Samrådshandlingen för översiktsplanen harmonierar inte med Orust kommuns Vision 2040.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.79a

På grund av ett misstag i registreringen av yttranden finns två yttranden med nummer 2.79, som istället döpts till 2.79a och 2.79b.

Yttrande anser att samrådsförslaget för Översiktsplan 2040 bör revideras utifrån ett landsbygdsperspektiv, att den stora andelen av befolkningen som bor på landsbygden inte ses som en belastning. Den skrivande menar att mångfalden i kommunen ska ses som en styrka för dess långsiktiga fortlevnad. Följande synpunkter förs fram i yttrandet

- Kommunen behöver vara attraktiv för åldrarna 25-45, arbetskraft i form av entreprenörer och jordbrukare
- Mer tillåtande för om och nybyggnation inom befintliga detaljplaner för fritidshus på landsbygden. Att köpa ett fritidshus och renovera till helårsstandard anses vara ett ekonomiskt tillgängligt alternativ som kan bidra till inflyttning och ökat skatteunderlag.
- Översiktsplanens intention att bevara behöver balanseras genom att utveckling uppmuntras för att uppnå en levande landsbygd.
- Kollektivtrafiken behöver förbättras för att boende på landsbygd ska fungera.

- Lyft fram och förvalta lantbrukets resurser för hållbarhet, beredskap och biologisk mångfald.
- Inspireras av närliggande kommuners skrivelser om landsbygden.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.81

Den skrivande menar att samrådsförslaget är svår för den enskilde att läsa, både text och kartor.

Den skrivande tolkar det som att kommunen stulit dennes tomt för att göra ett parkområde då området är grönmärkat på kartan. Man anser att detta ska ändras.

Vidare lyfts att kommunen ska förbli levande landsbygd och locka barnfamiljer från städerna i en ny ”grön våg”. Yttrandet tar även upp att det finns många småföretag på Orust och att dessa inte ska ses som en belastning för kommunen utan är inkomstbringande. Den skrivande menar att det är viktigt att kunna välja att på landsbygden på grund bland annat av allergier, gifter och strålning.

Vidare påtalas att enskilda avlopp inte är en kostnad för kommunen. Slutligen anser den skrivande att ställningstagandet kring avstånd till kollektivtrafik för boende på landsbygden bör ändras.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Befintlig bebyggelse berörs inte av att markanvändningen grönmärkas.

Den omnämnda fastigheten utgör landsbygd i översiktsplanen och att det utpekats som parkområde stämmer inte. Däremot är delar redovisat som jordbruksmark i samrådsförslaget.

I kartlagret jordbruksmark i översiktsplanen redovisas jordbruksmark från Jordbruksverkets blockdatabas, Länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering och Lantmäteriets fastighetskarta.

Enligt 3 kapitel 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Prövningen av detta sker i detaljplan, förhandsbesked eller lov.

Även om åkermarken inte skulle redovisas i kartan skulle samma prövning utifrån gällande lagstiftning behöva ske, men kommunen har valt att redovisa jordbruksmarken för att underlätta handläggningen. Kommunen bedömer inte att det är lämpligt att justera kartan utifrån den inkomna synpunkten.

Yttrande 2.84

Yttrande anser att beskrivningen av landsbygden i samrådshandlingen är alltför negativ och bör revideras. Där är viktigt att inte betrakta boenden på landsbygden som mer resurskrävande, faktum är att de utgör en majoritet av kommunens befolkning skatteintäkter.

Vidare uttrycker yttrande följande synpunkter på samrådshandlingen:

- Företag på landsbygden och vid kusten bidrar stort till kommunens gemensamma välfärd.
- Landsbygden behöver kunna utvecklas, exempelvis genom att skapa nya tomter för husbyggnation. Unga personer som flyttar till Orust behöver få möjlighet att bygga nytt i stället för att renovera befintliga sommarstugor.
- Landsbygdens utveckling är central om vi i framtiden ska öka självständigheten och livsmedelsproduktionen. En levande landsbygd är också förutsättning för en biologisk mångfald med öppna landskap.
- Yttrande påpekar att färre boende på landsbygden ger ett sämre underlag för kollektivtrafik och andra samhällstjänster. Riktlinjen att kollektivtrafik ska finnas inom en kilometer till ny bebyggelse

anses minska inflyttning av yngre och anser att kommunen inte ska bestämma hur långt ifrån kollektivtrafiken en ska bo.

- Varför finns särskilda grönområden i samrådshandlingen när vi redan har en stark allemansrätt.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.88, 2.89

Yttrande ser det som positivt att begreppen självförsörjningsgrad, krisberedskap, livsmedelsproduktion, energiproduktion och den biologiska mångfalden tas upp men sakar detaljer. Detta önskas adderas. Planens sammantagna inriktning anses medföra stora svårigheter för att bygga, bo och verka. Landsbygden önskas inte bli något museum som ingen längre förvaltar.

- Yttrande tolkar det som att landsbygden ska bevaras och utvecklas med betoning på bevaras och inte på utveckling.
- Det anses negativt att enbart kostnader för landsbygden nämns. Ingenting om landsbygdens inkomster från dess invånare eller de intäkter som besöksnäringen genererar nämns i samrådshandlingen.
- Riktlinjen att ny bebyggelse ska ligga inom en kilometer från kollektivtrafik anses minska inflyttningen av unga till kommunen. Det leder i sin tur till en åldrande befolkning och bidrar inte med en ökad kompetens till vården och andra företag.
- Yttrande anser att planen missar konsekvenserna av att begränsa bostadsbebyggelse på landsbygden. Är inte Orust attraktivt att bo på söker man sig till en annan kommun.
- Det är genom att hålla bygder livskraftiga, bo och verka där som landsbygden och Orusts fantastiska kulturarv förvaltas på bästa sätt.

Kommentar: Kommunen anser att yttrandet finns besvarat bland allmänt inkomna synpunkter.

Yttrande 2.90, 2.91

Yttrandena är en sammanslagning av yttrande 2.89 och 2.76. Se dessa rubriker för sammanfattning och svar.

Yttrande 2.92

Yttrande har tagit del av samrådshandlingen för översiktsplanen och blir bekymrad över riktlinjerna för landsbygden. Undertecknad är inte emot en förtätning av samhället men det får inte innebära en begränsning av möjligheten att bosätta sig på landsbygden.

Ska ungdomar och barnfamiljer välja sig att bosätta sig på Orust måste det vara möjligt att bo och bygga vart man vill. Kommunen måst underlätta för unga att bosätta sig på Orust för att undvika att de bosätter sig i en grannkommun där landsbygden är mer fördelaktig.

Kommentar: Kommunen anser att yttrandet är besvarat i allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.93

Den skrivande anser att samrådsförslaget inte beaktat landsbygden utan lagt för stort fokus på tätorter och turism. Man menar att det saknas konkreta planer på hur Orust kommun ska främja verksamheter och landsbygden.

Vidare framförs att jord- och skogsbruk är viktiga näringar för Orust och att dessa inte ska motarbetas utan främjas. Den skrivande menar även att ÖP påverkar jord- och skogsbruksföretags förutsättningar att få lån negativt.

Yttrande tar även upp politiska styrdokument och utredningar som pekar på att det är viktigt att landsbygdens möjligheter tas tillvara och att senaste decenniernas urbaniseringstrend har påverkat möjligheterna att leva och bo på landsbygden.

Yttrandet efterfrågar en konkret plan för nybyggnation i samhället och anser att det är oroväckande att byggnation på landsbygden begränsas. Vidare efterfrågas konkreta planer för kollektivtrafik på landsbygden och laddinfrastruktur. Skrivande lyfter behovet av att utveckla dessa områden på landsbygden utan att kompromissa med existerande verksamheter.

Yttrande ifrågasätter hur ÖP 2040 för Orust Kommun påverkar kostnaderna för avlopp och vattenhantering på landsbygden. Yttrande saknar en konkret plan för att effektivt hantera avlopp utan att kompromissa om kvalitet. Vidare kritiserar kommunens krav på att minska en verksamhet vid Rödsvatten med 10% utan att utföra en noggrann riskbedömning.

Avslutningsvis noteras även positiva aspekter i ÖP2040, såsom ökade cykelbanor, friluftslivsmöjligheter och initiativ för jämställdhet. Samtidigt betonar författaren att dessa positiva åtgärder inte bör genomföras på bekostnad av landsbygdens utveckling och verksamheter.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna huvudsakligen besvaras av vanligt förekommande synpunkter. Vad gäller Rödsvattnet så är det kommunens dricksvattentäkt vilket enligt gällande lagstiftning innebär vissa krav på omkringliggande fastigheter för att säkerställa kvaliteten på vattnet. Vatten- och avloppskostnaderna blir enligt kommunens syn mer kostnadseffektiva med fokus på utbyggnad av tätorter.

Yttrande 2.94

Inledande upplever undertecknad att kommunen vill göra det svårare för människor att bygga utanför tätorterna. De faktum att kommunen vill bestämma över dess invånare anses vara fel väg att gå då det är upp till kommunen att se till att den fungerar för dess invånare, inte tvärt om.

Yttrande anser att Riktlinjerna för landsbygden innebär en inskränkning mot äganderätten och att det borde vara självklart för markägare att bygga en bostad på egen mark. De faktum att kommunen reglerar var bostadsbyggande får ske påverkar också markägares ekonomiska möjligheter negativt.

Det påpekas att Orust likt många andra landsbygdskommuner står inför en demografisk utmaning och behöver locka till sig yngre invånare. Yttrande anser att kommunen inte kan konkurrera med städer som Göteborg och Uddevalla men har en natur som kan locka många stadsbor när möjligheten till att jobba hemifrån finns. Då måste möjligheten att bygga en bostad på landet finnas.

Yttrande tar upp följande faktorer som är avgörande för att själv flytta tillbaka till Orust:

- Möjligheten att bygga nytt.
- Närhet till skola och korta sträckor med skolskjuts för barn.
- Direktbussar till Göteborg.
- Bra kommunikationer och att alla kommunens vägar underhålls.

Genom att begränsa landsbygdens utveckling driver man på en ond cirkel där det blir mindre attraktivt att bosätta sig på Orust, vilket leder till att kommunen får sämre ekonomi. Gör det i stället attraktivt för nästa generation att flytta till kommunen.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras inom ramen för vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.95

Inledningsvis uppskattar undertecknad översiktsplanens strategi för att koncentrera service till utpekade tätorter där en hållbar mobilitet utan bilberoende är möjligt. Utifrån denna strategi anses även utpekning av mark för ny bebyggelse vara logisk.

Yttrande ställer sig dock frågande till om det är en strategi med fokus på tätorterna som är rätt för Orust. Finns det ett underlag som motsvarar den expansion som föreslås över att det är till tätorterna som folk vill bosätta sig?

Det anses sakna en strategi för en hållbar landsbygdsutveckling som motsvara den för tätorterna, det finns en mängd platsspecifika förutsättningar på Orust som skulle kunna forma landsbygdsutvecklingen.

Vidare har yttrande några frågor och synpunkter:

- Varför pekas inte Sillingsön ut som ett Kustsamhälle?
- För att ytterligare möjliggöra samrådet för översiktsplanen borde någon form av samrådsmöte skett på dagtid, förslagsvis vid förskola eller lekpark för att småbarnsföräldrar ska kunna delta.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade i vanligt förekommande synpunkter. Stillingsön definieras som tätortsnära kust i utvecklingsstrategikartan. Det innebär en mer utvecklingsinriktad kuststräcka där bebyggelseutveckling prioriteras längs befintlig och ny infrastruktur. Stillingsöns placering vid väg och kollektivtrafik med livsmedelsbutik och där kommunalt VA planeras till 2035 innebär att området har potential att utvecklas.

Yttrande 2.97

Enligt Svenskt Näringsliv kom Orust kommun på sista plats i landet när det gäller service och bemötande från kommunen mm. Yttrande anser att detta inte beror på planbestämmelser utan på grund av förhållandet mellan politiker, tjänstemän och invånarna på Orust landsbygd.

Detta tas inte alls upp i samrådshandlingen och bör därför granskas så att alla lagparagrafer efterlevs.

Kommentar: Kommunen anser att relationen mellan politik, tjänstemän och invånarna inte är en fråga för ÖP.

Yttrande 2.101

Yttrande är ägare till en gårdsfastighet på norra Orust och menar att översiktsplanen inte lyfter fram landsbygdens potential för kommunens fortsatta utveckling och att översiktsplanens riktning kommer att innebära mycket stora utmaningar för de som lever och verkar på landsbygden.

Inledningsvis ställer sig de skrivande positiva till att förtäta och/eller bygga ut tätorterna som viktiga befolkningsnoder med en potential att växa. Däremot anser de skrivande att översiktsplanen inte möjliggör för etablering eller utveckling av näringsverksamheter på landsbygden eller ger förutsättningar att bygga bostäder som har en potential att bidra till befolkningsökning på landsbygden. Näringsliv och att många företag ligger utanför tätorterna nämns i översiktsplanen men ingenting om hur kommunen vill att de ska utvecklas.

Yttrande lyfter att möjligheten att bo i ett eget hus på landet är något som lockar människor vilket lyfts som Orust styrka. Vidare poängteras att de som vill bo i städer inte kommer att söka sig till Orust och att kommunen inte bör konkurrera med de platserna utan istället försöka erbjuda goda livsmöjligheter för människor som vill jobba i staden och bo utanför.

Yttrandet lyfter motsägelsefulla termer om landsbygden som står skrivet i översiktsplanen. Yttrande ifrågasätter skrivningar om att goda förutsättningar för jord- och skogsbruk ska främjas när det enligt skrivandets bedömning inte framgår av förslaget att ett enda bygglov kommer kunna beviljas och riktlinjerna för ny bebyggelse tolkas som begränsande för utveckling av landsbygden. Yttrandet lyfter vikten av att människorna som driver verksamheter inom jord- och skogsbruk på landsbygden måste ha förutsättningar att kunna bosätta sig här. Skrivande uppmärksammar kommunen om formuleringar som sänder missvisande signaler, exempelvis att utveckling av landsbygden ska ske i anslutning till tätorterna

för att stärka samhället, vilket kan uppfattas som att övriga delar av kommunens territorium ska vara svaga.

I den regionala kontexten beskrivs exempelvis kommunikationer där ambitionen är att stråken ska stärkas. Skrivande ifrågasätter om geografin emellan målpunkter bara ska ses som en transportsträcka och saknar konkreta beskrivningar av hur förstärkningen av stråken sker. Här menar skrivande att det är viktigt att utveckla noder och inte bara målpunkterna.

De skrivande delar inte bilden av beskrivningen att markanvändningskategorin "Natur/friluftsliv" inte hindrar aktiva jord- och skogsbruk och att jordbruksfastigheter ges förutsättningar att fortsätta utvecklas. Skrivande ser att markanvändningen begränsar aktiva jord- och skogsbruk och ställer sig frågande till hur befintliga verksamheter på ett konkret sätt ska ha möjlighet att utvecklas.

Som slutsats till de trender som redovisas gällande boende menar skrivande att alternativ till att möta efterfrågan i kommunen görs genom att underlätta för tillkomsten av nya småhus på andra platser i kommunen än i kustorterna eller de större tätorterna.

De skrivande ser det som en positiv utveckling att sträva efter att koppla på VA med Uddevalla kommun vid ytterligare en förbindelsepunkt vilket skapar mindre sårbarhet i VA-försörjningen. Konkret handlar det om en ledning som korsar Nötesund och ger möjlighet till påkoppling för fastigheter vid Vindön och möjligen ytterligare områden söderut. Detta ser skrivande som mycket positivt men anmärker att översiktsplanen saknar beskrivning och ambitioner kring utveckling av Vindöområdet. Om det i framtiden blir aktuellt med kommunalt VA borde förutsättningarna för en utveckling vara mycket goda. Att inte beskriva en sådan ambition med reservation för dagens bristande VA-kapacitet menar skrivande är oförståeligt. Svanesund men även Varekil beskrivs däremot på flera ställen ha utvecklingspotential just med reservation för om en ny broförbindelse mot Kolhättan kommer till stånd trots att denna bro inte kommer att vara aktuell inom tidshorisonten som ÖP sträcker sig mot.

Vidare ifrågasätter de yttrande varför kommunen inte försöker dra fördel av de trender som beskrivs finnas i samhället och refererar till resonemang kring följderna av pandemin som förändrat synen på arbetslivet och gett en utveckling med mer distansarbete och ökade möjligheter till delårsboende.

Den skrivande är starkt kritisk till samrådsförslaget och upplever att kopplingen mellan dialogresultatet och förslaget är svagt. Man efterfrågar större lyhörighet inför medborgarnas åsikter.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.102

Se yttrande 2.20 m.fl där följande synpunkter redan har besvarats:

- Uppprepningar i dokumentet
- Kostnadskrävande åtgärder i Henån som inte gynnar hela kommunen
- Klimatanpassningsprogram som bör omfatta hela kommunen (inte bara Henån). Finansiering ska vara klar innan beslut om åtgärder fattas.
- Trafik och kollektivtrafik med förslag om åtgärder
- Synpunkter kring laddinfrastruktur och naturskyddsföreningens samåkningsplattform
- Efterfrågan av kommunal CO₂-budget
- Föreningsstöd till energieffektivisering
- Kritik till att inte medge mer än 1000 m² tomter inom tätortsnära landsbygd
- Kritik till formen på samrådsmöten
- Angående kommunens upphävande av strandskydd och inverkan i terrängen för utveckling av Tuvesvik och Slätthult samt utformning av denna bebyggelse och dess omgivning. Vegetation i området önskas.

- Angående Ellös samhälle, avsaknad av satsningar på orten, möjlighet att pekats ut som värdefull kulturmiljö av kommunen, förslag om väg till Ellös djuphamn
- Anspråkstagande av skogs- och bergsområdet mellan nedre Ellös och Gullberg

Skrivande menar att möjligheten för ett framtida fantastiskt naturområde försvinner i och med kommunledningens beslut om att det nya reningsverket som ska ta hand hela Orust om avloppsvatten ska förläggas till inloppet till Malö strömmar. Skrivande ifrågasätter val av plats i strandnära läge. Platsen är av riksintresse för friluftslivet och har unik, vackra natur och fylld av sociala värden. Skrivande föreslår parkeringsplatsen längst in på Lavön i Tuvesvik som lämplig placering av detta reningsverk. Skrivande lyfter även synpunkter om att nya reningsverkets yttre fasad bör gestaltas så att det framträder som en byggnation som på ett bättre sätt smälter in i sin omgivning. Det bör se ut som en byggnad som hör hemma i Bohuslän.

Synpunkter och förslag som rör översiktsplanen

- Skrivande lyfter Ellös landningshamn (Hallgrens kaj) som anses vara av riksintresse. Den behöver en tillfartsväg som gör att den kan utvecklas i samklang med att Ellös blir ett modernt samhälle trafikmässigt med en lugn och säker trafik med plats för gående och cyklande.
- Skrivande påpekar att Ellösparken inte nämns över huvud taget i översiktsplanen trots sin betydelse för livet i orten.
- Yttrandet framför förslag om område för bostäder bakom Orustbostäderna nybyggda hyresfastighet på Ravinvägen. Den skrivande ser även möjligheter i att utveckla Sörbo från fritidshusområde till helårsområde vilket föreslås tas med i översiktsplanens förslag.
- När det gäller inskränkningar i strandskyddet i exempelvis Tuvesvik anser skrivande att det av formuleringen bör framgå att exploatering inom strandskydd sker förutsatt att det inte är möjligt att exploatera område som ligger utanför strandskyddet.
- Skrivande ställer sig frågande till hur Ellösfjorden som har lägre status ska uppnå god status senast 2027 med den extra belastning som kommunens förslag till utsläppspunkt kan förväntas medföra. Skrivande undrar om kommunen ska göra undantag för Ellösfjorden jämfört med andra områden i kommunen.

Övriga synpunkter och detaljfrågor

- Skrivande anser att Orust kommun tillsammans med andra fritidshustunga kommuner bör se på möjligheter för att öka antalet helårsboende och arbeta för att fler skattemedel tillförs kommunen från de fritidsboende. En lagstiftningsmässig möjlighet för att en del av kommunalskatten (baserat på skatteunderlaget) ska gå till fritidshuskommunen.
- För att skapa ett mer varierat utbud av arbetsplatser föreslår den skrivande en spridning av kommunal förvaltning och andra samhällsviktiga funktioner till kommunens fyra tätorter baserat på var dessa tjänster är lättast tillgängliga för kommuninvånarna. Det är inte nödvändigt med dagens teknik att samla allt på samma ställe.
- Högre utbildningsmöjligheter. Med tanke på Orust närhet till natur, hav, skog och lantbruket skulle en miljörelaterad högskola passa in och kunna bli attraktiv för kommunen. Lämplig placering borde vara vid djuphamnen i Ellös. Samarbete kan ske med havsverksamheten i Kristineberg Center utanför Fiskebäckskil.
- Önskemål om att stigen upp till Utsiktspunkten vid vattentornet i Ellös bör förbättras för att öka tillgängligheten
- Tillåt inte parkering av husbilar/husvagnar och båtkärror i hamnområdet
- Cykelskjulet vid Hamntorget används inte och kan användas någon annan stans. Platsen kan istället användas till uteservering eller rastplats.

- I översiktsplanen uppges att Rosenlundsvägen ska höjas. Skrivande undrar om det är Rosenlundsvägen som menas och/eller Skandiavägen.

Kommentar: Kommunen anser att flertalet synpunkter finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Flera synpunkter är också på en sådan detaljeringsnivå att det inte är en fråga för ÖP men framförs till berörda tjänstemän. Vad gäller fritidshusområden som omvandlas till året-runt-bostäder pågår detta arbete på vissa håll på Orust genom detaljplanering. Det kan även bli aktuellt för Sörbo. Frågan om reningsverket besvaras också bland vanligt förekommande synpunkter. Både delar av Rosenlundsvägen och Skansvägen kan bli aktuella att höja i framtiden för att säkerställa tillgänglighet vid höjda havsnivåer.

Yttrande 2.103

Inledningsvis betonar den skrivande vikten av att upprätthålla en balans mellan stad och land för att säkerställa att alla medborgare har likvärdiga möjligheter oavsett var de bor. Det påpekas att dagens norm ofta gynnar stadslivet framför landsbygden. Den skrivande nämner vidare att urbaniseringen ökar i Sverige, och att färre ungdomar återvänder till landsbygden när de får egna familjer. För att vända denna trend menar den skrivande att det ska finnas friare möjlighet för unga att bygga där de vill.

Yttrande beskriver Orust som en plats med närhet till en större arbetsmarknad, vilket öppnar möjligheter för arbete och utbildning. Det poängteras att det är viktigt att bevara dessa möjligheter. Samtidigt som yttrande betonar att distansarbete blir allt vanligare.

Den skrivandes argument är att många som flyttar från staden till landsbygden gör det för att förverkliga drömmen om ett naturnära och fritt boende. De vill inte bo i byar som liknar städer, och det antyds att försök att skapa stadsliknande miljöer på landsbygden kan vara missriktade. Skrivande föreslår att kommunen bör ge människor frihet att forma sina egna liv i Orust, särskilt om kommunen vill locka kreativa entreprenörer och företagare till landsbygden. Om människor inte får välja var de vill bo, kan det resultera i befolkningsminskning i kommunen, och detta bör undvikas.

Yttrande framhåller att mjölkproduktionen som bransch står i omvandling och minskar på Orust. Då markerna inte används som de en gång gjort kommer de att så småningom växa igen. Markerna föreslås kunna användas för andra ändamål som exempelvis egnahem med mindre yta för odling eller för nya bostäder.

Skrivande ifrågasätter relevansen av vissa delar av översiktsplanen, särskilt de delar som berör parker och offentliga rum i tätorterna, då tätorterna på Orust redan omges av naturen med dess skog, berg, fält och hav. Slutligen betonar den skrivande vikten av att kommunen bör fokusera på att stödja människors fria val när de försöker förverkliga sina drömmar, istället för att styra bosättning baserat på infrastruktur, avloppsnät och kollektivtrafik.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.104, 2.114

Yttrande anser att samrådshandling för översiktsplanen leder till en åldrande befolkning på landsbygden och en risk för att yngre väljer att bosätta sig i en mer landsbygdsvänlig grannkommun.

Undertecknad uttrycker vidare följande synpunkter:

- Genom en centralisering kring tätorterna kommer kollektivtrafiken på ön minska då trafikutövarna drar in hållplatser och turer på grund av sämre täckning på landsbygden.
- Att jordbruksmarken ska bevaras är rätt men då måste nybyggnation få ske för vem ska annars bruka och sköta om landskapet.
- Landsbygdens invånare är inte mer resurskrävande då en stor del av landsbygdens vägar och andra installationer sköts av samfälligheter som kommunen inte har någon kostnad i.

- Arbetstillfällena och småföretag på landsbygden är avgörande för att locka turister till ön. En begränsning av möjligheten att utveckla verksamheter på landsbygden skulle även innebära att turister uteblir.
- Yttrande ser en risk att ny bebyggelse i tätorten till stor del kommer bli sommarbostäder och att priserna kommer bli för dyra för unga. Det är på landsbygden som unga kan bosätta sig till ett rimligt pris.
- Yttrande belyser att kommunalt vatten och avlopp inte är krav för att få beviljat avlopp och att det kan skötas i egen regi.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade i vanligt förekommande synpunkter. Det finns text i ÖP som beskriver enskilda avlopp och hur de hanteras av kommunen.

Yttrande 2.105

Merparten av yttrandet är identiskt med Centerpartiets yttrande, för svar i dessa frågor, se yttrande 2.120. Det som är tillagt besvaras under denna rubrik.

Den skrivande framför flera synpunkter som känns igen från många andra yttranden, dvs att ÖP 2040 motverkar gröna näringar, minskar möjligheterna till utveckling och finansiering av verksamheterna på nya och befintliga gårdar. I detta avseende hänvisar vi till det svar som getts på Centerpartiets inkomna yttrande

I övrigt framförs ett antal specifika önskemål i yttrandet som besvaras här:

1. Möjligheten till avstyckning av tomter på landsbygd ska finnas kvar.
2. Storhamn ska inte utvecklas till ett naturskyddsområde.
3. Pendlingsstråk mellan Nösund-Tegneby och Henån önskas förstärkt.
4. Möjligheterna att bedriva företag på gårdar parallellt med en grön näring betonas.
5. Skrivande önskar att helt släppa begränsningarna för jordbruket i relation till t ex kulturmiljö
6. Skrivande önskar en ökad företagsvänligheten är inte avhängigt enbart en ÖP.

Kommentar: Kommunen anser att de stora delarna av synpunkterna finns besvarade bland allmänt förekommande synpunkter. Storehamn är inte föreslaget som naturskyddsområde, däremot föreslås att frågan utreds. En mycket liberal inställning till synen på utvecklingsmöjligheterna för den gröna näringen är svår att tolka. Det finns dock en omfattande lagstiftning som inte styrs av ÖP över möjligheterna att utveckla landsbygden (t ex Miljöbalken, Jordabalken, olika typer av riksintressen) och kommunens intentioner är inte att utmana dessa. Det gäller även synen på kulturmiljöerna som är värda att vara aktsam till. Kommunen delar önskemålet om ett positivt företagsklimat. Viktigast är att säga att vi delar synpunkten att landsbygden är viktig för Orust kommun ur många aspekter; företagsamhet men också som naturresurs.

Yttrande 2.107

Yttrande anser att beskrivningen av landsbygden i samrådshandlingen är alltför negativ och bör revideras. Där är viktigt att inte betrakta boenden på landsbygden som mer resurskrävande, faktum är att de utgör en majoritet av kommunens befolkning skatteintäkter.

Vidare uttrycker yttrande följande synpunkter på samrådshandlingen:

- Företag på landsbygden och vid kusten bidrar stort till kommunens gemensamma välfärd.
- Landsbygden behöver kunna utvecklas, exempelvis genom att skapa nya tomter för husbyggnation. Unga personer som flyttar till Orust behöver få möjlighet att bygga nytt i stället för att renovera befintliga sommarstugor.

- Landsbygdens utveckling är central om vi i framtiden ska öka självständigheten och livsmedelsproduktionen. En levande landsbygd är också förutsättningen för en biologisk mångfald med öppna landskap.
- För att hantera en åldrande befolkning behöver unga ha möjlighet att stanna kvar på och flytta till landsbygden. Fler boende på landsbygden ger ett bättre underlag för samhällsservice och kollektivtrafik.
- Varför finns särskilda grönområden i samrådshandlingen när vi redan har en stark allemansrätt.
- Samrådshandlingen för översiktsplanen harmonierar inte med Orust kommuns Vision 2040.
- Unga barnfamiljer har möjlighet att söka sig till landsbygden då det finns nya möjligheter till arbetspendling genom arbete hemifrån och på distans.
- Yttrande tipsar om Uddevalla och Trollhättan som exempel på hur man kan underlätta för utveckling på landsbygden. Orust miljö är skapad av en levande landsbygd och bör fortsätta göra så i enlighet med rimliga miljömål.
- Utöka kollektivtrafiken till Göteborg och till Uddevalla.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.116, 2.171, 2.172

Inledningsvis påpekar yttrande att samrådshandlingen för översiktsplanen är mycket omfattande och blir svår för småbarnsföräldrar med heltidsjobb att hinna läsa under denna korta tid. Vidare uttrycker yttrande följande frågor och synpunkter kring samrådshandlingens riktlinjer för landsbygden

- Hur ska landsbygden fortsatt vara levande om lokalisering av bebyggelse begränsas av närhet till kollektivtrafik eller tillgång till grundvatten.
- Kommer våra barn kunna bygga på vår mark för att driva gården vidare eller ska de i stället hänvisas till tätorterna?
- Kommer minder företag så som massör kunna drivas i anslutning till egen gård eller ska det också hänvisas till tätorterna?

Kommentar: Kommunen anser att frågorna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.123

Yttrande ifrågasätter flera aspekter av kommunens översiktsplan med följande huvudpunkter:

- **Kritik av tidpunkten för medborgardialogen:** Författaren ifrågasätter att kommunen genomförde dialogen under den intensiva pandemiperioden och menar att det är svårt att dra slutsatser från en sådan tidpunkt. Den skrivande påpekar att kommunen beskriver dialogen som omfattande, men ifrågasätter detta på grund av pandemins påverkan på möten och samråd.
- **Begränsningar i nybyggnation på landsbygden:** Den skrivande uttrycker starka invändningar mot planen att begränsa var och hur mycket man får bygga på landsbygden, särskilt med avseende på tomtstorlek och plats för nybyggnation.
- **Delårsboende och möjlighet till helårsboende:** Kritik riktas mot kommunens idé att delårsboende kan omvandlas till helårsboende, med oro för höjda kostnader för sådana bostäder på marknaden.
- **Centralisering av bebyggelse:** Den skrivande menar att det är fel att centralisera bebyggelsen till tätorter och att unga människor bör få möjlighet att bo på landsbygden utanför tätorterna.

- **Cykelvägar och deras fördelar:** Yttrande förespråkar utbyggnad av cykelvägar över hela ön och betonar de positiva effekterna det skulle ha för turismen, folkhälsan, naturen, företagen och föreningslivet.
- **Vård- och omsorgsboenden:** Kritik riktas mot bristfällig planering av boenden för personer med demens och palliativ vårdbehov utanför hemmet samt mot kommunens påstående om ett ökat behov av vård och omsorg.
- **Sim- och ishallar:** Det efterfrågas planering för en simhall och ishall som en del av fritidsutbudet.
- **Utbyggnadsriktning:** Den skrivande påpekar att utbyggnadsriktningen måste inkludera kommunikationsvägarna från Ellös och Henån och inte bara vara begränsad till Svanesund.

Sammanfattningsvis ger yttrande en detaljerad och kritisk bedömning av olika aspekter av kommunens översiktsplan och uppmanar till en omarbetning och ett mer omfattande samråd.

Kommentar: Kommunen anser att de huvudsakliga synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Frågan om simhall och ishall framförs till fritidsförvaltningen. ÖP kan tillgodose ett sådant beslut, men är inte en fråga för ÖP.

Yttrande 2.126

De skrivande bedriver jord- och skogsbruk i Rom, Tegneby. Författaren betonar vikten av att beakta det småskaliga jord- och skogsbruket, som utgör en ekonomisk och miljömässig grundval för verksamheten i Rom. Skrivande påpekar att skyddet av jord och skog redan regleras av nationella lagar och att översiktsplanen överdriver tolkningen av dessa, vilket kan avskräcka markägare.

Författaren ifrågasätter varför översiktsplanen är mer restriktiv än nationella riktlinjer och föreslår att de strikta kraven i översiktsplanen tas bort då de redan regleras på nationell nivå. De kritiserar felaktig klassificering av ängs-hagmarker i planen och ifrågasätter dess användbarhet som grund för kommunala beslut.

De skrivande uttrycker osäkerhet kring förslaget att bilda ett naturreservat i Storehamn och föreslår att denna del av översiktsplanen bör strykas. De skrivande uttrycker brist på delaktighet och förtroende för processen. Skrivande menar att markägare inte har varit involverade i diskussionen om Storehamn, och att kommunens agerande minskar förtroendet för dess omsorg om markägarna och kan minska engagemanget i planerade projekt.

Kritik riktas mot bristen på nämnande av service för landsbygdsboende i översiktsplanen, vilket kan skapa en uppdelning mellan stad och landsbygd. De yttrande motsätter sig regler som begränsar nybyggnation, särskilt kravet på närhet till bussar, som inte tar hänsyn till den ökade möjligheten till distansarbete. Skrivande understryker även betydelsen av enklare möjligheter för generationsväxling på landsbygden för fortsatt företagsutveckling och bedrivande av skogs- och jordbruk på landsbygden.

De yttrande lyfter att flertalet av de företag som finns på Orust har startat i liten skala för att sedan växa och idag generera flertalet arbetstillfällen. Skrivande menar att översiktsplanen försvårar för de som önskar starta, modernisera och utveckla samt bygga ut sin verksamhet.

De avslutar med att uppmana kommunen att radikalt omarbete översiktsplanen, särskilt när det gäller landsbygden, jord- och skogsbruk, samt pekar på att nuvarande regelverk är alltför omfattande och skadligt.

Avslutningsvis förväntar sig de yttrande att kommunen tar redovisade synpunkter på allvar och reviderar planen.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna till stora delar besvaras av vanligt förekommande synpunkter. Vad gäller Storehamn sägs att området föreslås utredas som naturreservat. I denna utredning kommer berörda markägare att kontaktas.

Yttrande 2.128

I yttrandet framhålls behovet av att öka befolkningen på Orust för att öka skatteintäkterna. Skrivande betonar vikten av att förenkla bygglovsprocessen i kommunens landsbygdsområden och pekar på exempel där barnfamiljer har haft svårigheter att få bygglov och istället byggt i grannkommuner. Skrivande menar också att man bör få bukt på problemet med utflyttningar och äldre sommargäster som har skrivit sig i andra kommuner på grund av besvikelse med Orusts kommun. Skrivande anser att det befintliga planförslaget bör omarbetas med hänsyn till de punkter som framkom i en bifogad rapport från en föreningsträff på Ellösparken.

Synpunkter som framförs i bilagan har redan besvarats. Se yttrande 2.29.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras inom ramen för allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.130

Yttrande påpekar att det i översiktsplanens vision står att ”tanken är fri” och att ”näringslivet ska ha goda förutsättningar att utvecklas genom möjligheter till etablering”. Yttrande har svårt att se hur detta ska efterlevas när etablering av verksamheter eller val av bostadsplats inte får väljas själv.

Vill kommunen locka yngre till Orust är det genom att bebyggelse på landsbygden då de finns andra kommuner som erbjuder bättre service än den i Orusts tätorter.

Kommentar: Kommunen anser att frågorna besvaras bland allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.132

Inledningsvis betonar den skrivande kommunens åtagande att vårda och skydda den unika miljön på Orust, med särskilt fokus på Mollösund som ett attraktivt besöksmål. Skrivande kritiserar beslutet att placera ett stort industriområde på Tången, vilket anses förstöra landskapsbilden och förhindra positiv samhällsutveckling i Mollösund. Skrivande uppmanar till att i ÖP 2040 arbeta för varsam förtätning i kustsamhällen med hänsyn till kulturarvet.

Skrivande nämner kommunens intentioner att bevara natur- och kulturmiljöer genom en omsorgsfull översiktsplan. Här betonar yttrande vikten av att kommunen efterföljer detta och att kommande detaljplaner stämmer överens med ÖP 2040s intentioner. Skrivande hänvisar till tidigare rådgivningsbroschyrer och rekommendationer som fokuserar på att bevara befintlig bebyggelse och traditioner.

Avslutningsvis föreslår yttrande att hela industriområdet tas bort från ÖP 2040 och att nya industriområden istället placeras närmare centralorterna, där infrastruktur redan är etablerad. Skrivande menar att efterfrågan på nytt industriområde är låg i Mollösund och att det är viktigare att bevara de genuina kustsamhällena som turister besöker för att uppleva den unika miljön och naturen. Slutligen tar skrivande upp behovet av att möjliggöra nya tomter, särskilt för ungdomar, för att främja bosättning i Mollösund och hela Orust kommun. Slutligen uppmanar skrivande kommunen att lyssna på och ta hänsyn till synpunkterna från invånarna för att skapa en genomtänkt översiktsplan som minimerar överklaganden i framtida detaljplaner.

Kommentar: Mollösund har en stor potential för utveckling av både marina och turistiska näringar, vilka skapar fler arbetstillfällen och större möjligheter till helårsboende. För att möjliggöra företagsetableringar behövs mark och Tången är det enda lämpliga området för nya verksamhetsetableringar i Mollösund. En detaljplan för området har redan tagits fram och varit på samråd tidigare, men pausats. Kommunen kommer återuppta planarbetet efter dialog med näringslivet utifrån hur behovet ser ut. Området ska anpassas så långt det går till landskapsbild och naturen.

Kommunen kommer ta fram en detaljplan för området Gården, mellan Tången och Mollösund, där det idag finns en mindre parkeringsplats men i övrigt sly. Tanken är att skapa förutsättningar för hyresbostäder, handel och en större parkeringsplats för sommarturismen. Hyresbostäder innebär att spekulering undviks och att tex yngre får bättre förutsättningar att bo i Mollösund året runt.

Övriga frågor hänvisas till allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.133

Yttrande ser en brist på kunskap vid framtagandet av landsbygdens riktlinjer i samrådshandlingen. Det upplevs tyvärr som att landsbygden är en belastning för kommunen och det blir därför svårt att utöva verksamheter och bo på landsbygden med samrådshandlingen riktlinjer för landsbygden.

Den landskapsbild som värnas för i samrådshandlingen är skapad av landsbygdens befolkning. Möjligheten att bo och verka där behövs för att landskapet fortsatt ska värnas om.

Vidare presenterar undertecknade följande synpunkter på samrådshandlingen:

- Synen på landsbygden behöver omarbetas till en mer positiv.
- Landsbygden har mycket ”independentmark” som lämpar sig för bebyggelse utan att negativt påverka jord- och skogsbruk.
- Möjligheten att bo och bygga på landsbygden är en förutsättning för att en inflyttning av yngre ska ske.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras inom ramen för vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.134

Yttrandet innehåller inledningsvis synpunkter om brister i arbetsprocessen för Orusts översiktsplan 2040. Den skrivande hävdar att politiska intressen har tagits före faktabaserade analyser och att projektgruppen har följt politikernas instruktioner istället för att utgå från relevant fakta. Detta har påverkat planens utformning negativt och skadat dess trovärdighet. Skrivande föreslår att ett nytt samrådsförslag behöver tas fram, där tjänstemännen först kan arbeta fram en stark kunskapsbas och analys för att sedan föreslå inriktningar och åtgärder. Först efter detta steg är det rimligt för politiken att besluta om inriktningen.

Yttrandet framhäver även att översiktsplanen inte tar tillräcklig hänsyn till vad verklig landsbygdsutveckling innebär, nämligen en levande landsbygd med en aktiv befolkning. Skrivande motsätter sig planens likställning av landsbygdsutveckling med gröna näringar och förespråkar istället att målet är att utveckla befolkningen oavsett om de bor i tätort eller på landsbygden.

Vidare påpekar den skrivande att planen inte beaktar kommunens demografiska utveckling med många äldre och få i arbetsför ålder. Det anses vara ett hot mot kommunen som inte hanteras i samrådsförslaget. Författaren efterlyser ett nytt samrådsförslag som direkt fokuserar på hur kommunen kan förbättra sin demografi och uppmuntra yngre människor att flytta till kommunen. Detta kräver en starkare kunskapsbas och analys för att bedöma effekterna av olika inriktningar.

Den skrivande ifrågasätter samrådsförslaget syn på klimatavtryck i samband med boende på landsbygden. Yttrande anser att planen bygger på föråldrade uppfattningar om höga klimatavtryck på landsbygden och att den inte tar hänsyn till moderna faktorer som minskad reseaktivitet och användning av förnybar energi. Ett nytt samrådsförslag föreslås baserat på korrekta fakta och rimliga bedömningar av klimatavtryck.

Slutligen ifrågasätter den skrivande kommunens strävan efter kraftig befolkningstillväxt och föreslår istället en mer måttlig tillväxt med fokus på att förbättra den demografiska balansen i kommunen. Sammanfattningsvis kräver författaren en ny arbetsprocess och ett reviderat samrådsförslag som är mer faktabaserat, främjar en levande landsbygd, och tar hänsyn till de demografiska och klimatmässiga utmaningarna i Orust kommun.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna i huvudsak besvaras i vanligt förekommande synpunkter och att delarna om en positiv syn på landsbygden därmed anses tillgodosedd. Det nya förslaget, granskningshandlingarna, har justerats åt det håll yttrandet önskar.

Yttrande 2.135

Yttrandet över det föreslagna förslaget till Orust Översiktsplan 2040 understryker vikten av att planen respekterar landsbygdsbefolkningen, som utgör en betydande majoritet av Orusts invånare (55%). Skrivande har anknytning till Lyrön och framhåller följande punkter rörande planens innehåll:

Kulturvärden: I yttrandet lyfts utmaningar kopplade till den restriktiva synen på nybyggnation. Det noteras att detta kan påverka fastighetsvärden och möjligheterna till försäljning, särskilt inom områden som redan klassificerats som naturskyddsområden.

Naturvärden: Den höga uppskattningen av naturvärden, särskilt på Lyrön, framhålls som en orsak till att människor väljer att bo på landsbygden. Det understryks att dessa värden inte uppstår av sig själva, utan är resultatet av generationers arbete med att bruka marken genom exempelvis betande djur, även om detta sker i liten skala.

För yngning: Yttrandet påpekar att det finns en önskan bland yngre generationer att kunna skapa sina egna framtidsperspektiv och boenden på landsbygden. Möjligheter att bo på landsbygden och arbeta på distans bör främjas för att attrahera och behålla unga invånare.

Familjesammanhållning: Den skrivande noterar att de boende på landsbygden trots långa avstånd till service och bristfällig kollektivtrafik ofta stannar kvar på grund av starka familjeband och en vilja att hjälpa varandra.

Yttrandet avslutas med en hänvisning till andra skrivna uttalanden från boende på Lyrön och Orust Föreningsnätverk. Det är tydligt att författaren vill se en översiktsplan som är mer inkluderande och stödjande för landsbygden och dess invånare.

Synpunkter som framförs i bifogad bilaga har redan besvarats. Se yttrande 2.29.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna om landsbygden finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Just Lyr har en speciell situation sett till att det är en ö med färjeanknytning och landskapets mångfacetterade karaktär med myckethöga natur- och kulturvärden. Riktlinjer och rekommendationerna i ÖP innebär att det finns utbyggingsmöjligheter på större delen av Lyr, genom förtätning av befintliga bebyggelsestrukturer där det finns möjligheter att lösa väg, vatten och avlopp.

Yttrande 2.137

Yttrande är fastighetsägare kring Bråten i Svanesund/Stillingsön och har gemensamt fördjupat sig i samrådshandlingen för Översiktsplan 2040 Orust.

De skrivande framför att den digitala kartan i Översiktsplanen är ofullständig och svårtolkad för området där de skrivande bor. Det framkommer att fastigheter, gränser och naturliga riktmärken saknas eller blir svåra att identifiera när man zoomar in på kartan. Dessutom är området i fråga osäkert på grund av en planerad bro till fastlandet och alternativa vänganslutningar. Författaren har svårt att relatera till Översiktsplanens kartbild, särskilt avseende vägförslagen, och undrar om det har kommit uppdaterade versioner. Detta orsakar förvirring och oro bland de boende i området, som känner sig dåligt förberedda på vad de bör och vill ge synpunkter på.

De skrivande påpekar även att fliken "Jordbruksmark" i den digitala kartan inte korrekt speglar hur åkermarken används i området. Därigenom försämrar kartan den skrivande förståelse av markanvändningen i området.

Vidare uttrycker yttrande sitt ogillande av att ett större "verksamhets- och industriområde" planeras intill deras fastigheter. Det är en överraskande upptäckt och förändrar deras omgivning från en lugn, naturnära landsbygd till ett industriområde, vilket inte överensstämmer med varför de valde att bo där. Detta oroar de skrivande och grannarna omkring som känner en stark koppling till sin bygd och naturen i området.

Yttrande påpekar också att en framtida bro till fastlandet kan skapa en barriär som påverkar fastigheterna och det grönområde som nu finns. De föreslår att området söder om den planerade broanpassningen istället används som ett nytt grönområde med våtmarker, vattendrag och vacker natur. De uttrycker särskilt oro över påverkan på den biologiska mångfalden och naturen i området.

Skrivandet betonar vikten av att bevara det gröna och kulturella arvet i området, inklusive Wareviks Hamn och de gamla torpen. De vill att kommunen utför en snar kulturell utredning av området och bevakar dess kulturarv noggrant.

Slutligen efterlyser de yttrande mer detaljerad information och ett informationsmöte om hur Översiktsplanen påverkar de boende i området så att de kan förstå och vara delaktiga i planens utveckling. De uttrycker sin oro över det som har presenterats i planen och hoppas att kommunen kommer att kontakta dem för vidare dialog. De understryker att de inte är villiga att sälja sina fastigheter och att de värnar om naturen i sitt område. De motsätter sig även skapandet av ett industriområde i området.

Kommentar: Kommunen anser att frågor om bron och i samrådsbehandlingen redovisad markanvändning kring broväg samt frågor kring översiktsplanens form finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter,

Yttrande 2.138

De skrivande inleder yttrandet med att rikta sin oro mot planen att använda en del av deras fastighet, för verksamhet och industri. Detta har yttrande upptäckt i den digitala kartan i Översiktsplan 2040 som yttrande anser svårtolkad. De påpekar att de är engagerade i att stödja en levande landsbygd och skulle ha velat engagera sig mer i frågan om Översiktsplanen om det inte vore för den energi yttrande har behövt lägga på Hasslebacken för oron att ett kulturarv kan gå förlorat.

Hasslebacken, ett torp i Mölneby, beskrivs med en rik historia som sträcker sig över tre generationer. Det har varit bebott i århundraden och spelar en viktig roll i Orusts historia. Fastighetens ägare har sedan 1975 ägnat stor omsorg åt att vårda och bruka detta kulturarv. De har bevarat en gammal torpmiljö och brukar jorden omsorgsfullt. Fåren på platsen används för naturvård, och bina ansvarar för pollinering och hjälper till att bevara och berika den naturliga miljön. Svalorna och fladdermössen beskriver yttrande som tecken på det unika och välbevarade ekosystemet som Hasslebacken utgör. Miljön beskrivs vidare som lugn och rofylld, bortom stadens störande ljud. Skrivande tillägger att de självständigt stått för att hållbart värna om platsen och restaurerat våtmark, installerat rovdjursavvisande stängsel och solpaneler på ladugårdstaket.

Yttrande lyfter argument till varför den föreslagna verksamhet och industri-platsen i Mölneby är olämlig:

- Platsen inkluderar en anlagd våtmark på omkring 1500 kvadratmeter. Våtmarken har tillstånd från länsstyrelsen för åtkomst och inplantering av utrotningshotade flodkräftor. Även gräskarp har inplanterats. Skrivande menar att det är en naturlig livsmiljö för ett brett utbud av djur, inklusive grodor, salamandrar, snokar, och fåglar som gräsänder och grågäss. Våtmarken är beroende av tillflödet från myrarna strax ovanför grannfastigheten och avrinningen slutar i Mölnebyån.
- Fastigheten är ett uppskattat skogsområde. Här löper en gammal väg med historiska referenser som tidigare användes för att hämta torv och beta utmarker. Området omgärdas av gamla stengärdesgårdar.

Vidare menar skrivande att de digitala kartorna i översiktsplanen är svåra att använda och saknar nödvändig information. Enlig skrivande har dennes fastighet oavsiktligt markerats som "Verksamhet och industri" utan deras vetskap, vilket äventyrar deras tidigare sätt att leva i enlighet med kommunens vision. Detta har skapat oro. De är också oroad över hur förändringar i översiktsplanen kommer att påverka grannfastigheten med dess värdefulla natur och ekosystem. De skrivande efterlyser mer transparens och konsekvensanalyser planeringsprocessen och undrar om kommunen har besökt området för att förstå dess värden.

Yttrande menar att närliggande torp, inklusive Hasslebacken, hotas av att förlora sin karaktär om den planerade bron byggs. Torpen utgör en del av "Wareviks Hamn" och har stor historisk betydelse. De uppmanar kommunen att utforska området mer ingående för att förstå dess kulturarv. Kommunen bjuds in att besöka området för att bättre förstå områdets värde och överväga alternativa lösningar som är mer i linje med kommunens vision.

Frågor från skrivande:

- Har dragningen av vägen till bron i översiktsplanen förändrats av Trafikverket sedan 2019?
- Vilken typ av verksamhet och industri planeras över halva vår Mölneby 1:16?
- Kan kommunen motivera valet att placera "verksamhet och industri" på våra fastigheter och delge en konsekvensbeskrivning och miljöbedömning?
- Är det planerat att kommunen ska lösa in vår fastighet, och om så är fallet, när?
- Vad innebär begreppet "utredningsområde"?
- Hur ser kommunen på det markerade området med svart skraffering som omfattar berg, våtmark och vattenavrinning i Mölnebyån?
- Planerar kommunen att fylla igen vår våtmark eftersom den är markerad med svart skraffering?
- Hur bedömer kommunen vårt torp ur ett kulturhistoriskt perspektiv? Kan det planerade verksamhetsområdet bevara det kulturhistoriska värdet i torpet Hasslebacken?
- Vem representerar vår fastighet i detta ärende?
- Hur har kommunen behandlat den information om Wareviks Hamn som delgavs kommunens tjänstemän i slutet av 2022?
- Har kommunen några planer på att dokumentera de torp som finns eller har funnits i Wareviks Hamn, särskilt med tanke på Trafikverkets förslag till sträckning?

Sammanfattningsvis vill de skrivande skydda sin fastighet i Mölneby från påverkan av planerna i översiktsplanen och bevara dess kulturhistoriska värde som en representant för torpen i Wareviks Hamn. Det föreslås en torpinventering med dokumentation och bevarandeåtgärder för Wareviks Hamn. Skrivande anser att översiktsplanen bör visa hänsyn genom att redovisa alternativa platser på naturområden som fåglar och andra vilda djur kan söka sig till när exempelvis ett grönområde för friluftsliv planeras. Skrivande betonar särskilt vikten av att bevara och skydda den markerade våtmarken med svart skraffering och dess vattentillflöde från grannfastigheten. Avslutningsvis tydliggör skrivande att de inte är villiga att sälja sin fastighet till kommunen.

Yttrandet följs av sju bilagor med information om tillstånd som givits av länsstyrelsen, bygdens historia, levnadsberättelse från torpet samt fårens historia.

Kommentar: Kommunen anser att frågor om bron och i samrådshandlingen redovisad markanvändning kring broväg samt frågor kring översiktsplanens form finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.142

Vägen 751 mellan Morlanda och Bokenäset bör enligt yttrande ingå i beskrivningen av viktiga vägar på Orust både i text och i karta.

Följande skäl presenteras i yttrandet:

- Närmaste väg till Uddevalla från Malö och Flatön.
- Närmaste väg mellan Orust och Lysekil och genomfartsled för pendling mellan Orust och Lysekil.
- Viktigt stråk till pendelparkering vid Bokenäs där tät kollektivtrafik finns mot Uddevalla och Göteborg.
- Viktig turistled.

Yttrande ser även att kommunen i planförslaget verkar för en ny kollektivtrafiklinje mellan Ellös och Bokenäs via väg 751. Undertecknat anser att väg 751 ska illustreras på markanvändningskartan och inte enbart markera Flatön som landsbygd.

Undertecknad vill även se att texten om landsbygd ska ändras så det finns möjligheter till utveckling på landsbygden.

Kommentar: Kommunen håller med skrivande om synpunkten, väg 751 tas med som transportinfrastruktur på markanvändningskartan. Vad gäller synpunkten om landsbygden så hänvisas till vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.148

Yttrande anser att samrådshandlingen är mycket omfattande där vissa delar upprepas på flera ställen.

Vidare ställer sig yttrande negativ till skrivningen kring landsbygden och uttrycker att hela Orust borde få leva och varsamt bebyggas. Yttrande anser att tätorternas utveckling är viktig men även utanför tätorterna bör människor få bo och bygga utan att bli motarbetade. Alla på landsbygden är inte i behov av hemtjänst eller andra samhällstjänster.

Undertecknad påpekar att den lantliga miljön är en stor faktor till valet att bosätta sig på Orust.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras av vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.151

Yttrande ser det som en nödvändighet att små företag har möjligheten att utvecklas småskaligt inom den egna fastigheten. På Orust finns många företag som växt sig stor av just denna anledning. Att begränsa byggandet av bostäder och verksamhetslokaler är förödande för processen att kunna utveckla det lokala näringslivet.

Yttrande anser att en centralisering av bostadsbebyggelse till tätorterna omöjliggör generationsskifte och att unga flyttar till eller tillbaka till kommunen. Det anses inte gå att värna om en levande landsbygd samtidigt som man begränsar möjligheten att bedriva verksamheter där.

Orust kommun kommer i framtiden ha ett behov av fler i arbetsför ålder och att begränsa näringslivsutvecklingen anses inte bidra till att lösa detta problem. Yttrande anser att den ”gröna ön” borde verka för att fler ska kunna utveckla en levande landsbygd i stället för att fokusera på ett antal tätorter. Det skapar en ojämlikhet mellan kommunens invånare beroende på var man är bosatt.

Yttrande vill se att översiktsplanen betonar samsyn och gemenskap för att kunna bidra till en positiv framtidssyn och utvecklingskraft. Att landsbygden begränsas och att tätorterna utvecklas anses ytterligare bidra till en splittring och missnöje hos kommuninvånarna.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras i vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.153

Yttrande anser att skrivelsen som begränsar byggnation på landsbygden ska tas bort och ersättas med en uppmuntring till bebyggelse på landsbygden. Vidare anser yttrande att kravet på närhet till kollektivtrafik och tillgång till vatten och avlopp ska tas bort och hänvisar till ny avloppsrening med hög verkningsgrad.

Undertecknade vill heller inte se några begränsningar för uppförandet av ekonomibyggnader på jordbruksfastigheter och inga förbud mot att bedriva näringsverksamhet på landsbygden.

Vidare uttrycker yttrande följande synpunkter på samrådshandlingen för översiktsplanen:

- En begränsad möjlighet för att sälja tomter minskar värdet på fastigheten och kan göra det svårare att få kredit hos banken.
- Yttrande påpekar att ingen jordbruksmark får tas i anspråk på landsbygden men att cirka 130 hektar jordbruksmark tas i anspråk för tätortsnära bebyggelse.
- Unga som vill bo på Orust fråntas möjligheten att bosätta sig på ön och då minskar antalet unga som flyttar till Kommunen.
- Utpekandet av naturreservat och kulturhistoriska miljöer anses inskränka på äganderätten. Yttrande anser att dessa ska tas bort och hänvisar till att allemansrätten är tillräckligt.
- Översiktsplanen anses hämma Orust utveckling och leda till en negativ befolkningsutveckling.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras i vanligt förekommande synpunkter. Det finns inget utpekade nytt naturreservat i ÖP, däremot förslag om att Storehamn ska utredas.

Yttrande 2.155

För det första lyfter den skrivande vikten av att översiktsplanen tar hänsyn till Orusts landsbygd och dess betydelse. Skrivande lyfter att Orust är en landsbygdskommun med stora avstånd men understryker att det inte är av några större dimensioner. Det konstateras att det finns ett levande odlingslandskap och en aktiv landsbygdsnäring som är en tillgång för kommunen.

Det tas upp synpunkter om att en betydande del av Orust invånare bor utanför tätorterna och att intresset för att bo på landsbygden generellt faktiskt ökar. Den skrivande menar att människor vill leva nära naturen, odla i en mindre skala och den utbyggda bredbandskapaciteten har gjort det möjligt att arbeta hemifrån, vilket minskar behovet av lång pendling. Yttrandet framhåller att kommunen har en hög andel invånare som är verksamma inom landsbygdsnärings, vilket är en viktig tillgång, särskilt för att kunna öka livsmedelsproduktionen. Yttrandet pekar även på den växande besöksnäringen som drar nytta av det levande odlings- och kulturlandskapet samt den lokala matproduktionen.

Den skrivande riktar kritik till översiktsplanen som anses fokusera ensidigt på förtätning och utveckling i tätorter, med restriktioner för landsbygden. Skrivande menar att detta förhindrar möjligheten till ny inflyttning utanför tätorterna, vilket skrivande uttrycker som ologiskt och oskäligt.

Avslutningsvis menar skrivande att översiktsplanen behöver revideras för att ta bort restriktioner mot landsbygdens utveckling och i stället uppmuntra och marknadsföra de unika resurser som landsbygden har att erbjuda, inklusive miljön, småföretagande och den gröna omställningen. Yttrande uppmanar kommunen att tillsammans med invånarna främja landsbygdens potential och bidra till en positiv framtid för hela Orust.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.156

I detta yttrande till översiktsplanen för Orust kommun uttrycker skrivande en stark anknytning till ön och en önskan att flytta tillbaka efter studier. Skrivande framhåller dock oro över den pågående avvecklingen av Orust, särskilt när det gäller skolor på småorter och bostäder som nu huvudsakligen används av sommargäster. Den skrivande betonar vikten av hur tidig skolgång och koppling till naturen, kultur och historia har påverkat personens liv och värderingar. Initiativ som Återbruket, Honunggården och andra lokala företag lyfts och anses sprida glädje och liv till ön samt främjar hållbarhet och ekonomisk utveckling.

Skrivande framhåller att många unga människor, likt personen själv, söker sig till naturen och landsbygden för dess lugn och trygghet. Det anses viktigt att inte försämra möjligheterna att bygga och bo på landsbygden och skrivande uppmanar kommunen att inkludera kollektivtrafik och service i de här områdena. Utveckling av bebyggelse på landsbygden förespråkas framför avveckling och skrivande betonar att det är möjligt att bygga nya bostäder utan att skada naturen. Den yttrande vill att landsbygden uppmuntras och stöds i sin utveckling och efterlyser kopplingar mellan stad och landsbygd för att främja positiv social och ekonomisk tillväxt.

Avslutningsvis framhåller den skrivande att denna vill bo på Orust och påpekar att många unga delar samma önskan. Den skrivande ställer sig främst oroad över att förslaget till översiktsplan 2040 anses försämra möjligheterna för unga att bo på Orust på grund av minskad kollektivtrafik, skolor och landsbygdsutveckling. Om dessa förutsättningar försvinner, menar skrivande att unga kan tvingas lämna ön.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras bland vanligt förekommande synpunkter. Kommunens ÖP hanterar inte enskilda kollektivtrafiklinjer eller skolor, men kommunen delar den yttrandes syn på vikten av frågorna.

Yttrande 2.164

Den skrivande menar att det behövs en översiktsplan för Orust som tar hänsyn till landsbygdsbefolkningen och kan skapa möjligheter för boende och verksamhet utanför tätorterna.

Yttrande har koppling till ön, särskilt Lyr. Yttrande delar sina egna erfarenheter med att få ett bygglov för sitt drömhus men är oroad över den restriktiva inställningen till nybyggnation av enskilda småhus på delar av Lyr. Den skrivande menar att ingen på Lyr önskar villaområden eller tätortsbebyggelse men anser att det finns platser där ny bebyggelse kan komplettera befintliga hus på ett bra sätt och berika variationen i byggstil. Skrivande önskar en levande bygd med året-runt-boende och barnfamiljer.

Vidare lyfter yttrande fram att bevarandet av naturvärden och lantbruk kräver en året-runt-befolkning, inklusive barn och lantbruk. Yttrande är medveten om det arbete som krävs för att bevara dessa värden. Skrivande lyfter synpunkter kring logistik och infrastruktur, där det påpekas att boende på Lyr i dagsläget är beroende av bil. Däremot betonar skrivande att det finns fler aspekter att beakta än enbart närhet till busshållplatser när det handlar om att utveckla hållbart boende.

Skrivande framhåller de upplevda problemen med bygglovsprocessen, där yttrande har upplevt godtycklighet och efterlyser tydligare regler. Yttrandet riktar kritik mot vad denna tolkar som ett planerat byggstopp på grund av bristande kollektivtrafik och föreslår istället att kollektivtrafiken bör anpassas efter var folk bor. Slutligen ifrågasätts kommunens bristande uppskattning av landsbygdens värde och påminner om det ovärderliga i starka känslomässiga band till platser, som inte kan ersättas. Den skrivande stödjer även åsikterna som andra boende på Lyr och Orust Föreningsnätverk har framfört.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna till stor del finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Synpunkterna på bygglovshandlingen har framförts till bygglovsavdelningen. Se vidare svar på yttrande 2.135.

Yttrande 2.167

Yttrandet inleder med att beskriva Orust som en del av en kraftfull arbetsmarknadsregion där Orust har anpassat sig framgångsrikt från en tidigare betydande fritidsbåtsvarvsindustri till andra typer av företagsverksamhet. Anpassningen anses ha tagits tillvara för att nå nya växande marknader med ett konkurrenskraftigt företagande. Det konstateras att en majoritet av bebyggelsen på Orust har växt fram på landsbygden, vilket indikerar att de här områdena är attraktiva och spelar en betydande roll i Orusts utveckling. Detta kräver dock särskild uppmärksamhet gällande infrastruktur och service, som är avgörande för att upprätthålla en levande landsbygd. Fritidsboende och turism är också framträdande på Orust, vilket skapar både möjligheter och utmaningar.

Yttrandet framhåller tre huvudsakliga utmaningar som översiktsplanen bör svara upp mot:

- att attrahera och behålla befolkning
- bidra till en mer hållbar framtid i linje med nationella och EU-mål
- att utveckla livsmiljön för de som bor på Orust.

För att hantera dessa utmaningar betonar den skrivande att Orusts landsbygdsmiljöer är lockande och att kommunen bör utveckla planer för att öka bebyggelsen i dessa områden. Det pekas på att landsbygden har gott om utrymme och potential för ny bebyggelse, och detta bör framhållas tydligare i översiktsplanen. Vidare understryks vikten av att anpassa miljölagstiftning och definitioner av marktyper till lokala förhållanden och att involvera intressenter inom jordbruksnäringen. En översiktsplan bör enligt den yttrande inkludera planering för en utvecklad landsbygdsbebyggelse samt flergenerationsboende, för att utnyttja landsbygdens ekonomiska potential och främja företagande.

Slutligen, betonar den skrivande att översiktsplanen bör möjliggöra anpassning till nya resandemönster och en fordonspark som bygger på förnybara bränslen. Skrivande förespråkar också utveckling av nybyggnation i attraktiva landsbygdsområden, inklusive allmännyttiga hyresrätter, för att bemöta nutida och framtida utmaningar på ett effektivt sätt. Sammantaget önskar den skrivande en mångsidig och hållbar utveckling av Orust med särskild vikt vid landsbygden och dess möjligheter samt en anpassning till pågående samhällsförändringar.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna i stora drag besvaras bland allmänt förekommande synpunkter. Det finns många möjligheter till utveckling av landsbygden.

Yttrande 2.168

Yttrande är ung och nyinflyttad till Tegneby på Orust med en familjegård som yttrande vill generationsskifta. Den yttrande är medveten om de utmaningar som den gröna näringen står inför och är kritisk till flera punkter i Översiktsplanen 2040.

Inledningsvis ifrågasätts hur översiktsplanen ska stödja målet om självförsörjning på livsmedel och energi när den, enligt den yttrande, mer eller mindre verkar avveckla landsbygden på Orust. Yttrande påpekar att öppna landskap och biologisk mångfald är resultatet av människors aktiviteter på landsbygden och att kommunen borde underlätta detta, inte försvåra det.

Skrivande betonar att urbanisering av hela ön skulle leda till förstörelse av kulturlandskapet och förlust av den naturliga skötseln av markerna. Den skrivande argumenterar för att en levande landsbygd med möjlighet för alla att bo och sköta om sina marker skulle göra det enklare att bedriva jordbruk på ett rationellt sätt. Vidare beskrivs klimat- och jordbruksmässiga begränsningarna på ön och skrivande menar att det måste satsas för att kunna producera de livsmedel som passar Orust klimat och jordmån. Skrivande ser hinder med att utveckla livsmedelsproduktionen om kulturmiljöområde för Haga upprättas, vilket kan leda till att den skrivande med flera tvingas lägga ner produktioner trots att skrivande framhäver att böndernas arbete bidrar till att bevara de kulturella minnena i området.

Yttrande nämner de ekonomiska konsekvenser som kan drabba kommunen om människor väljer att flytta utanför ön till följd av ett försvårat liv på landsbygden. Yttrande betonar att det inte är sommargästerna i kommunen som betalar skatten till kommunen. Skrivande upplever att översiktsplanen beskriver att landskapsbilden ska bevaras som ett friluftsmuseum där allt ska byggas i kulturell arkitektur så att sommargästerna ska trivas. Den skrivande menar exempelvis att det inskränker på äganderätten att lägga om Storhamn mellan Morlanda och Tegneby till ett Natura 2000-område och att allemansrätten räcker gott och väl för att främja friluftslivet.

Avslutningsvis önskar den yttrande att Översiktsplanen 2040 tar hänsyn till och stödjer Orusts landsbygd för de som verkar där och poängterar vikten av att locka unga att flytta till ön och skapa en framtid där regleringar inte utgör hinder.

Kommentar: Kommunen anser att de stora dragen av synpunkter finns beskrivna bland allmänt förekommande synpunkter. Nämnas ska att kommunen delar bilden av det bland annat är jordbruket som bidrar till att bevara Orust kulturella särart. Vi är också övertygade om att där Orust befolkning trivs, trivs också besökarna. Storehamn är enbart utpekat som ett område som föreslås utredas som naturreservat, några beslut finns inte. Något kulturmiljöområde som skulle förhindra jordbruksproduktion känner kommunen inte till.

Yttrande 2.169

Den skrivande betonar att Orusts landsbygd och dess kulturarv har utvecklats över tusentals år genom jordbruk och lantbruk. Skrivande anser att de som bor på landsbygden är de mest engagerade i att bevara detta kulturarv, och att de ofta fungerar som guider för besökare och forskare. Däremot menar skrivande att kommunen sedan länge verkar glömt bort dessa kulturminnen.

Skrivande uttrycker oro över Översiktsplanen 2040 och dess påverkan på landsbygden. Särskilt oro gäller för de som bedriver mjölkproduktion inom områden som nu föreslås som skyddsvärda. Skrivande anser att detaljregler och krav kan försvåra verksamheten och ställa orimliga hinder på landsbygdens företagande. Skrivande menar att översiktsplanen tycks syfta till att omvandla hela Orust till ett friluftsmuseum. Vidare ifrågasätter den skrivande att byggnader måste anpassas till att passa in i en förutbestämd kulturmiljö.

Skrivande fortsätter med att peka på behovet av att locka unga generationer till landsbygden för att kunna fortsätta med lantbruk och mjölkproduktion. Behovet av att detaljplanera och reglera landsbygden nu ifrågasätts. Skrivande argumenterar för att det är människors aktiviteter på landsbygden under årens lopp som har format den kulturmiljö som nu sägs behöva skyddas. Vidare tar yttrande upp det minskande antalet mjölkproducenter på ön och hur detta hotar både kulturlandskapet och beredskapen för att hantera kriser. Författaren påpekar att om mjölkproduktionen upphör, försvinner även de nuvarande landskapen. Bönder måste de bo nära sina gårdar och ha möjlighet att utveckla sina verksamheter för att hålla jordbruket levande.

Slutligen tar yttrande upp frågor om äganderätt och maktmissbruk från myndigheterna, särskilt kommunen. Skrivande ifrågasätter om det är rimligt att landsbygden måste följa stränga regler och detaljplaner, och föreslår att kommunen bör stå för merkostnader som uppstår på grund av kraven. Yttrande betonar också att det är viktigt att locka unga människor till landsbygden och att kommunens ekonomiska utmaningar inte bör försämra livskvaliteten där.

Avslutningsvis riktas kritik mot översiktsplanen och uppmanar politikerna att ompröva sina beslut och följa sina partiers ideologier och väljarnas önskemål. Sammantaget argumenterar texten för att Översiktsplanen har negativa konsekvenser för Orusts landsbygd och befolkning, och uppmanar till en mer hänsynsfull och balanserad strategi för att bevara kulturarvet och samtidigt tillåta utveckling och frihet.

Kommentar: Kommunen anser att det inte finns något i ÖP som säger att betesmark för kor ska avvecklas för att området betraktas som skyddsvärt. Tvärtom är boskapens betande en del av områdets karaktär och en fortsatt drift ett sätt att säkerställa att så fortsätter vara fallet. Att samtidigt utveckla sitt lantbruk med tillkommande ekonomibyggnader är fortsatt möjligt. Kraven på detaljplaneläggning är sällsynt på landsbygd men kan bli fallet om större nybyggnationer föreslås. I övrigt hänvisas till vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.177

Yttrande uppmärksammar att det är till landsbygden som nyinflyttade vill och inte till kommunens tätorter. Det påpekas även att det för äldre inte heller är ett alternativ att flytta till tätorterna om man vill vara kulturellt aktiv.

När människor vill bo på Orusts landsbygd borde den också få leva och inte begränsas.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.170

Undertecknad är senior med tidigare erfarenhet som projektledare och konsult inom verksamhetsutveckling. Personen är boende i Hårleby och har en passion för hållbarhet och mångfald.

Skrivande kategoriserar Orust i tre huvudområden: tätorter, kustorter och landsbygd, och ger en översikt av var och en av dessa områden.

Den demografiska utvecklingen på Orust diskuteras, och skrivande noterar behovet av att skapa möjligheter för unga familjer att bosätta sig på ön. Skrivande betonar vikten av småskalig verksamhet som ett medel för att skapa fler lokala arbetstillfällen och minska pendlingen.

Skrivande anser att översiktsplanen framställer landsbygden som en kostnad för kommunen med skolskjuts och hemtjänst snarare än en tillgång. Skrivandes bedömning är att det är felaktigt tänkt. Åretruntboende på landsbygden står för en viktig del av skatteintäkterna. De boende på landsbygden står också helt för kostnaden av eget VA samt underhåll och snöröjning av enskilda vägar. I tätorterna bekostas detta av kommunen. Skrivande framhäver att fler unga ska kunna ges möjlighet att flytta till Orust och bygga sig ett eget hus. I denna process behöver kommunen vara välkomnade och rådgivande för den som vill kunna etablera sig på Orust.

Skrivande framhåller behovet av småskalig och kreativ verksamhet som ett alternativ till globalisering. Orust anses ha goda förutsättningar för småskalighet, särskilt på landsbygden, med outnyttjade byggnader som potential. Författaren betonar att nya små, hållbara företag bör uppmuntras för att minska pendlingsbehovet, och kritiserar översiktsplanen för att inte prioritera lokala jobb över pendlingsarbete.

Yttrandet berör även synpunkter för olika typ av infrastruktur och teknisk försörjning.

- Elektrifiering diskuteras inklusive behovet av laddningsinfrastruktur för elfordon och elfordon, samt elektrifiering av busstrafiken. Författaren nämner även behovet av elektrifierade småbåtar.
- Skrivande tar upp turism och besöksnäring, där bättre samordning och information om cykelsemester och småskalig turism på ön efterlyses.
- Vatten och avloppssystem diskuteras och skrivande föreslår att alla fastighetsägare som inte är anslutna till kommunalt avlopp bör vara skyldiga att regelbundet visa att deras avloppsvatten är rent.
- Angående energi och elnät anser skrivande att kommunen bör förtydliga riktlinjer för placering av solpaneler på privata byggnader och på mark samt de särskilda regler som gäller i detaljplanerade områden.
- Skrivande vill lyfta att kraftförsörjning till västra Orust är viktigt genom den planerade kraftledningen från Hårleby och västerut.
- Digital infrastruktur nämns, och skrivande betonar behovet av kompetensutveckling för att använda ny teknik och digital infrastruktur.

Slutligen efterfrågar författaren ett mer inkluderande och transparent samarbete mellan invånare och politiker samt tydlig och transparent kommunikation för Orusts framtid. Författaren betonar vikten av en tydlig och brett förankrad vision för Orust. Skrivande anser att visionen bör vara mer lättförståelig och inkluderande för samtliga invånare. Skrivande uttrycker missnöje med den nuvarande visionen eftersom den saknar ord som "Hållbar" och "Mångfald," vilket anses vara viktiga aspekter för kommunens framtid. Skrivande uppmanar till en omarbetning av visionen för att bättre spegla Orusts identitet och värderingar. Skrivande delge värdeord som anses vara centrala för att uppnå framgångsrik kommunikation och samarbete: kunskap, kommunikation, tydlighet, och förankring.

Kommentar: Kommunen anser att stora delar av yttrandet besvaras bland vanligt förekommande synpunkter. Kommunen ser positivt på såväl inflyttning som småföretagande i enlighet med yttrande. Laddinfrastruktur, detaljerade regler för solpaneler, kompetensutveckling inom digital infrastruktur och cykelturism är inget som ÖP hanterar, men är viktiga frågor som förmedlas vidare. Enskilda avlopp kontrolleras av kommunen.

Yttrande 2.173

Yttrande från boende och fastighetsägare i Mulltorpsområdet gällande dragning av vägled för kommande bro mellan fastlandet och Svanesund.

Ett stort antal boende i Mulltorpsområdet har gått samman i ett gemensamt samrådsyttrande avseende dragningen av vägled för ny bro mellan Svanesund och Stenungsunds kommun. I gruppen finns en stor oro över hur dragningen av ny väg genom Lyckhemsområdet, samt en breddning av Varekilsvägen kan komma att påverka unika naturvärden, säkerheten för barn, ökat buller och föroreningar av omgivningen.

Utöver oron ställs också två konkreta frågor. Först och främst om bron är rätt placerad och därefter om någon form av personfärja kommer att finnas kvar och hur den i så fall ska finansieras.

Kommentar: Orust kommun förstår oron och frågeställningarna. Det första som kan sägas är att bron och anslutningsvägarnas placering inte är beslutad. Det vägreservat som redovisats i samrådshandlingen från Varekilsvägen ut mot fjorden är det som funnits med sedan ÖP 2009, alltså ingenting nytt. Däremot är den alternativa sträckningen närmre Svanesund, genom Lyckhemsområdet och Varekilsvägen via Ängås, ett förslag från den samhällsekonomiska analysen av en ny bro från 2018. Kommunen valde att ta med båda i översiktsplanen för att visa på alternativ.

Sedan ett år tillbaka arbetar Trafikverket tillsammans med Orust, Tjörn och Stenungsunds kommuner med en s.k åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för en ny fast förbindelse till Orust. Denna analyserar nyttan av en bro i förhållande till andra alternativ för att lösa den ansträngda trafiksituationen på Tjörnbröleden. Resultatet hittills av åtgärdsvalstudien visar att en bro är mycket samhällsekonomiskt lönsam. Åtgärdsvalsstudien föreslår inte någon exakt vägdragning, utan ett stråke. Detta stråke föreslås gå i ett nordligare läge och mer på befintlig väg än vad som redovisats i ÖP 2009 och i samrådshandlingen. Kommunen har därför i dialog med Trafikverket kommit fram till att vägreservaten och de närliggande utbyggnadsområdena i samrådshandlingen tas bort. De ersätts istället med ett större utredningsområde för framtida broväg och samhällsutveckling i granskningshandlingen.

Den nordligare dragningen som föreslås i ÅVS fast förbindelse Orust skulle innebära att Lyckhemsområdet inte berörs, medan ingreppen på Varekilsvägen däremot kvarstår. Valet av exakt placering av bron och dess anslutningsvägar fastställs i en s.k Vägplan. Den utförs av Trafikverket och beslutas inte av Orust kommun, som däremot är remissinstans. Naturligtvis har även de som berörs av vägplanen möjligheter att tycka till. Innan en vägplan upprättas så behöver en finansieringslösning komma på plats tillsammans med ett regionalt eller statligt beslut om att genomföra broprojektet, detta är en process på flera år. Det ska också understrykas att det är först när en vägplan är framme som vidare planering för utveckling i denna del av Svanesund kan ske, tex genom en fördjupad översiktsplan.

Frågeställningarna kring en personfärja är tyvärr svåra att besvara idag. Det är som de yttrande konstaterar en ekonomisk fråga. Bron syftar till att avlasta Tjörnbröleden och ersätta dagens färjetrafik mellan Svanesund och Kolhättan, så någon personbilsfärja kommer inte finnas vid en bro till fastlandet. En personfärja för framförallt cykeltrafikanter som pendlar mellan Svanesund och Stenungsund kommer dock att behövas. Hur den i så fall ska finansieras får framtida diskussioner besvara, kan tex vara ett företag med eller utan offentligt stöd.

Slutligen påtalas i yttrandet att breddning av vägar (Varekilsvägen m fl) kommer att påverka trafiken negativt och behöver lösas smidigt under tiden för byggnation. Orust kommun delar denna uppfattning och bevakar frågan då Trafikverket i så fall står i begrepp att genomföra åtgärderna.

Yttrande 2.178

I detta yttrande betonar de skrivande vikten av att förenkla översiktsplanen genom att undvika upprepningar och efterlyser en kortare sammanfattning för ökad tillgänglighet.

Skrivande framhåller hur kommunens översiktsplan påverkar möjligheterna för hållbar produktion av livsmedel, energi och skogsråvara. Yttrande är oroliga över hur vissa kartsikt i planen kan utgöra hinder för företagens expansion och diversifiering.

De skrivande understryker behovet av att främja mångfald och utveckling på landsbygden i stället för enbart bevarande. De poängterar att möjligheten för människor att bosätta sig och utveckla sina verksamheter på landsbygden är avgörande för att bevara dess unika miljöer och attrahera unga familjer och människor som eftersträvar en närmare koppling till naturen.

Skrivande har detaljerade synpunkter på olika avsnitt i översiktsplanen.

Utvecklingsinriktning: I yttrandet framhävs behovet att inkludera en fjärde struktur för livsmedel- och energiproduktion i utvecklingsinriktningen. De stöder tanken att landsbygdens utveckling bör beakta areella näringar men anser att det finns potential för ökad bebyggelse på landsbygden. Dessutom betonas vikten av skogens ekosystemtjänster för välfärden och föreslår att översiktsplanen bör kompletteras för att säkerställa träråvarans och bioenergis produktion.

Mark- och vattenanvändning

- Landsbygd – Yttrande förespråkar utveckling av landsbygden och menar att det finns attraktiva platser att utveckla som inte står i konflikt med samhällsmål. De betonar vikten av att människor ska tillåts bo på landsbygden för att stödja jord- och skogsbruk samt en livfull landsbygd. Vidare opponerar de sig mot att avstånd till kollektivtrafik används som avgörande faktor för bygglov, och de förespråkar att detaljregleringar om avstånd och vattenflöde tas bort. Slutligen motsätter de skrivande sig förbud mot nya vägar och en formulering om påverkan på siluetten, och föreslår att dessa skrivningar helt tas bort från dokumentet.
- Grönområden och parker – Yttrande understryker att flera utpekade grönområden ägs av privata markägare och att kommunen måste uppnå frivilliga avtal med markägarna om de avser att utveckla dessa områden. Samma principer gäller för de utpekade friluftsområdena. Skrivande menar att de åtgärder som nämns för friluftsområdena endast kan utföras på mark som kommunen äger.
- Natur- och friluftsliv - Skrivande ifrågasätter de stora utpekade områdena i kommunen och menar att allemansrätten redan ger fri tillgång till skog och mark. Yttrande är kritisk till utpekandet av stora områden på privat mark. Nya områden för natur och friluftsliv bör begränsas till kommunens egen mark eller områden med formellt skydd och skrivande är oroad över att riktlinjer som exempelvis förbud mot exploatering kan hindra andra verksamheters utveckling.

Tematiska ställningstaganden

- Befolkning och bebyggelse – Skrivande betonar behovet av att utveckla hela Orust och möjliggöra byggande och boende på landsbygden för att locka unga barnfamiljer. De föreslår att fokus bör utvidgas från de fyra tätorterna till att inkludera hela kommunen.
- Grönstruktur – Skrivande framhäver att jord- och skogsbruk grundlagsskyddat och att utveckling av grönstruktur ska ske genom överenskommelser med markägare. Ytterligare naturreservat i Storehamnsområdet behöver inte utredas eftersom området redan är skyddat av myrskyddsplan och tillgängligt för friluftsliv genom allemansrätten.
- Friluftsliv – Tidigare synpunkter lyfts igen.
- Transportinfrastruktur - Behovet av att ta hänsyn till jord- och skogsbrukets vid vägprojekt och vägsatsningar lyfts.
- Bil och parkering – Skrivande stöder förtätning och minskat markanspråk för parkering samtidigt som de påpekar att bilen fortfarande är viktig för landsbygden.
- Teknisk försörjning – Skrivande uppmanar till tidig dialog med markägare vid VA-projekt och betonar behovet av att sluta näringsämneskretsen. De kritiserar att planen inte diskuterar närsalter utan fokuserar på att leda allt avlopp till Ellös.

Riksintressen och skydd enligt miljöbalken

- Stora opåverkade områden och Skydd av jord- & skogsbruk – Skrivande ifrågasätter varför sju stora landområden har inkluderats i planen som opåverkade områden och oroar sig för att dessa områden kan användas för att hindra utveckling. De kritiserar även detaljerade riktlinjer för jord- och skogsbruk i planen och anser att politiska ställningstaganden om näringsverksamhet inte hör hemma i en översiktsplan och bör tas bort.

Förutsättningar

- Näringsliv och areella näringar – Skrivande kritiserar att de areella näringarna beskrivs som förvaltare av landskapets natur- och kulturvärden och framför att näringar även producerar livsmedel, energi och träråvara som måste framgå i förutsättningarna.

Kommentar: Kommunen anser att delar av yttrandet besvaras inom ramen för vanligt förekommande synpunkter. Dit hör livsmedelsproduktion och till viss del energiproduktion där solceller, utveckling av Månsemyr och vindkraft på land hör. Även landsbygdsutvecklingens förutsättningar och reningsverket i Ellös besvaras bland vanligt förekommande synpunkter. Alla fysiska åtgärder på privat mark behöver naturligtvis förankras med ägaren, däremot står kommunen fast vid att utvecklingen inom områden som pekats ut som viktiga grönområden ska vara hållbar. Samtidigt är det viktigt att understryka att det även inom de områden som pekats ut för natur och friluftsliv finns möjlighet att utveckla befintliga jord och skogsbruk, och därtill hörande behov av ekonomibygnader och bostadshus så länge hänsyn tas till områdets förutsättningar.

Yttrande 2.181, 2.182

Yttrande anser att landsbygdens värden framhävas mer i översiktsplanen och ser vikten av att belysa hur landsbygden bidrar till kommunens ekonomi. Att se landsbygdens invånare som mer resurskrävande än tätortsbefolkningen är en missuppfattning som måste rättas till. Landsbygden och den variation av företag som finns där bidrar till kommunens gemensamma välfärd. Det är också på landsbygden många småföretag har möjligheten att starta och denna möjlighet bör finnas kvar.

Yttrande anser även att kommunens demografiska utmaning kan lösas genom att möjliggöra avstyckning av tomter på landsbygden för att behålla unga människor i kommunen.

Bönder i kommunen har redan idag en pressad ekonomisk situation och yttrande önskar mer stöd och utvecklingsmöjligheter för lantbruket. När vår självförsörjningsgrad och krisberedskap ska stärkas, är det just landsbygden som har denna potential. Yttrande påpekar även att det är boende på landsbygden som tar hand om naturen där så att igenväxta marker undviks.

Slutligen avslutar undertecknad med att en utveckling av tätorterna är positiv men att det inte ska ske på bekostnad av landsbygdens utvecklingsmöjligheter. Ett mer balanserat förslag med landsbygden i hänsyn önskas i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.183

Yttrande påpekar att Orust kommun haft en relativt liten befolkningsökning i jämförelse med våra grannkommuner Tjörn och Stenungsund. Undertecknad uppmanar till att fundera över vad som gjort kommunen mindre attraktiv att bo i och fundera över vad kommunen kan göra åt problemet. Lyft det som är unikt med Orust.

Yttrandes uppfattning är att det inte är genom ny bebyggelse i tätorterna som människor lockas till kommunen utan det är på landsbygden Orust unika förutsättningar finns. Där finns möjlighet till lugn och

ett driv för att skapa förutsättningar till att kunna bo och verka där. Saknas kommunalt VA kan det lösas med en avloppsförening och andra installationer så som fibernätverk finns redan över större delar av landsbygden.

Yttrande uttrycker en oro över att kortsiktiga politiska beslut får styra över vad som är den rätta vägen för kommunen. En begränsning av byggandet på landsbygden ses som ett kortsiktigt beslut då det på landsbygden redan finns en överkapacitet av fibernätverk som i framtiden nu kanske inte kommer utnyttjas. En långsiktigare planering önskas av yttrande.

Slutligen påpekar undertecknad att det finns ideella föreningar med driv som vill göra landsbygden attraktiv där ett stort ideellt arbete lagts ner.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.186

Att de fyra tätorterna utvecklas och förtätas har yttrande ingenting emot men det får inte ska på bekostnad av en levande och livskraftig landsbygd. Undertecknad påminner om att Orust har utnämnts till en av Sveriges mest tätbefolkade landsbygd, vilket kommunen ska vara stolta över.

Att ny bebyggelse ska förläggas maximalt 1km från en busshållplats upplevs som konstigt då skolbarn i årskurs 4–6 kan få gå upp mot tre kilometer till trafikerad väg för att nå skolskjuts. Att bebyggelse ska förläggas intill befintlig infrastruktur anses dock rimligt.

För påståendet att en spridd bostadsbebyggelse ger ökade kostnader påpekar yttrande att då det redan finns en spridd bebyggelse borde fler invånare på landsbygden kunna bidra till att exempelvis fylla de skolbussar som redan går.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.188

Yttrande anser att samrådshandlingen ger en dystert bild över framtiden på landsbygden och ställer sig frågande till att boende ska koncentreras till tätorterna som dessutom har stora problem med översvämning. Ungdomar kommer då hellre söka sig till större städer för jobb och boende.

Det upplevs att mark på landsbygden kommer bli oanvänd på grund av begränsningar i riktlinjerna för landsbygden så som krav på närhet till kollektivtrafik. Yttrande ser en mer individanpassad kollektivtrafik som hämtar vid behov som framtiden och anser att kravet därför är förlegat.

Landsbygden beskrivs i samrådshandlingen enligt yttrande som en bygd som behandlas likt ett fornminne som enbart ska bevaras. Vem är det då som ska utveckla och underhålla landsbygden? Yttrande ställer frågan vem som ska betala kommunalskatten när landsbygden inte får utvecklas? Vem vill investera i företag när arbetskraft och framtidshopp saknas i kommunen?

Vidare ställer sig yttrande kritisk till planens syn på landsbygden som inte anses stämma överens med yttrandes bild över Orust som landsbygdskommun. Är kostsamma cykelbanor verkligen rätt för landsbygden? Dessa passar bättre i tätorter och storstäder.

Undertecknad ser en risk att planen leder till en avbefolkad landsbygd där sommarboende utgör den större delen av boende och hoppas på en utveckling av hela Orust och inte bara dess tätorter.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.189

Yttrande önskan är att bo och verka på landsbygden hela livet och blev orolig över samrådshandlingens plan för landsbygden där boende på landsbygden ses som ett ekonomiskt problem. Hur länge kommer människor kunna själva bestämma var de vill bo och verka?

Undertecknad vill även vet mer kring följande citat. ” *Kollektivtrafik ska finnas inom tio minuters gångavstånd från tillkommande bebyggelse, vilket motsvarar cirka 1 km. Turtätheten ska vara tillräcklig för arbetspendling under normal arbetstid och befintliga skolskjutsrutter ska kunna nyttjas.*”

- Vilken turtrafik är det som räknas? Är det så att det är Västtrafiks kollektivtrafik från 12/5-2023 så önskas denna turtrafik finnas med som bilaga.
- Vad innebär normal arbetstid och vad innebär att turtätheten är tillräcklig?
- Vilka hållplatser är det som räknas till det ovanstående påståendet?
- Till var ska kollektivtrafiken vara tillräcklig för arbetspendling? Öns tätorter, Stenungsund, Uddevalla, Göteborg eller Mollösund?

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna kring kollektivtrafiken och närheten till denna för tillkommande bebyggelse finns besvarad bland allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.191

Yttrande påpekar inledningsvis att språket i samrådshandlingen är komplicerat och svårt att förstå bitvis. En förenklad version önskas för att fler invånare ska kunna ta till sig och yttra sig kring planen.

Undertecknad bor på landsbygden och hoppas även att dess barn i framtiden kommer ha möjlighet att bo och verka där. Översiktsplanen ska inte vara något hinder för detta.

Yttrande ser en risk för att man som markägare blir överkörd i hur ens mark ska användas och ställer sig kritisk till att kommunen överhuvudtaget ska bestämma hur privat mark ska användas.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.192

Undertecknad tycker att samrådshandlingen i sin helhet är ett väl genomarbetat dokument som tagit klimatarbete i hänsyn. Det anses klokt att utveckla befintliga samhällen men de behöver också vara möjligt att utveckla och leva på landsbygden.

Vidare yttra undertecknad följande åsikter kring Svanesund med omnejd:

- Undertecknad ser få fördelar med en kommande bro då det inte går i linje med ett effektivt klimatarbete med ett resurskrävande byggprojekt som enbart gynnar biltrafiken. Att bygga hela planen kring en eventuell bro anses märkligt.
- Bron anses leda till längre avstånd för bland annat cyklister till Stenungsund och även till Henån är det långt på trafikerade vägar. Summan blir ett större bilberoende.
- En färja för gång- och cykeltrafik anses orealistiskt då de kräver en hög turtäthet. Hur sak det bekostas när nuvarande färjans pengar ska gå till bron.
- Samrådshandlingen planerar för ett utökat centrum i Svanesund. Yttrande tror inte nuvarande lokaliseringen kommer kunna vara kvar då butiker och verksamheter kommer vilja flytta närmre den nya ledan mot en eventuell bro (TS1). Det anses motverka planen för ett stärkt lokalsamhälle och göra Svanesund mer bilberoende.
- Det område som reserverats för bron upplevs som en blöt filt över Svanesund med ovisshet över vad som kommer eller inte kommer byggas i området.

- Bullerproblematiken för område SS4 och SS3 behöver utredas vid ny vägförbindelse vilket kanske inte gör områdena lämpliga för bostäder. Vägen vidare mot Varekil är finns inte med i planen men kommer antagligen behöva utvecklas vid en framtida broförbindelse.
- Vid en stor utbyggnad av Svanesund behöver den befintliga badplatsen byggas ut eller en ny anläggas.
- Yttrande önskar att kommunen köper in fastigheter längs vattnet i Svanesund för att ge lokala ortsbor bättre tillgång till vattnet.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om bron i stora drag besvaras bland allmänt förekommande synpunkter. Färjan för gång och cykeltrafik utreds vidare när frågan om byggnation är löst. Trafikverket planerar ingen bro med koppling till nuvarande centrum (se nytt kartmaterial). Bullerproblematik är en del av kommande utredningar.

Yttrande 2.193

Yttrande ställer sig starkt kritiska till utvecklingsstrategierna som rör landsbygden och anser att den utvecklingsstrategi som presenteras i samrådshandlingen hindrar utvecklingen på landsbygden. Yttrande vill inte att det ska finnas några hinder för dem att stycka av mark för mindre bebyggelse inom egen mark.

Yttrande anser att en kommun inte bör drivas ekonomiska driftsfördelar utan bör vara en plats för utveckling där individen bestämmer var man ska bo. Orust ska vara en levande ö och undertecknade upplever att påståendet främst gäller kommunens tätorter och naturreservat och inte för landsbygden. Landsbygden är något många söker sig till för att bygga nytt och bosätta sig.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.194

Yttrande anser att samrådshandlingen saknar en övergripande lokaliseringsutredning kopplad till jordbruksmarken. Nu skjuts utredningen till framtiden och undertecknade anser att det är i översiktsplanen en sådan utredning bör ske.

Undertecknade redogör följande synpunkter kring samrådshandlingen för översiktsplanen

- Yttrande ifrågasätter att jordbruksmark tas i anspråk för verksamhetsområde (TS1) och undrar om det verkligen är av ett väsentligt samhällsintresse. Kan det i stället lokaliseras någon annan stans? Exempelvis intill befintligt verksamhetsområde söder om Svanesund. Även här tas jordbruksmark i anspråk så det får såklart utredas vidare.
- Kartan för jordbruksmark i samrådshandlingen är missvisande. En värdering utifrån högt eller lågt brukningsvärde är inte relevant utifrån lagstiftningen. Antingen är jordbruksmarken brukningsvärd, eller så är den inte det.
- Broreservatet med tillkommande bebyggelse i anslutning till detta tar mycket oexploaterad mark i anspråk. Området är en viktig rekreationsplats för invånare i Svanesund som går förlorad vid exploatering av området. Detta anses negativt då en tätare bebyggelsestruktur i samhället ställer högre krav på närhet till grönområden.
- Samrådshandlingen utgår ifrån att en ny bro är bästa lösningen och yttrande vill påpeka att det än så länge inte presenterats en ÅVS där olika alternativ jämförts.
- I miljökonsekvensbeskrivningen gör man bedömningen att förslaget har en liten negativ konsekvens på naturmiljön. Nollalternativet bedöms å andra sidan ha en måttlig negativ konsekvens. Detta ställer vi oss frågande till då föreslagen översiktsplan tar ny naturmark i anspråk jämfört med nollalternativet. Föreslagen broförbindelse är lokaliserad genom naturmark med både våtmarker, blandskog och en viktig plats för flera skyddade fågelarter.
- Samrådshandlingen saknar tydliggöranden för hur miljö kvalitetsnormer för vatten ska uppnås. Det ses positivt att åtgärder för fördröjning av dagvatten och infiltration hanteras. Dessa åtgärder

är positiva när det gäller att utjämna dagvattenflöden, men har låg effekt vad gäller rening. Yttrande anser att en dagvattenpolicy bör tas fram för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna uppnås.

- Yttrande ställer sig frågande till hur huvudavrinningsområdena Bäveån och Göta älv påverkas av avrinning från Orust kommun och vill se en förtydelse över hur kommunen berör dessa
- Undertecknade anser att en nerläggning av reningsverket i Svanesund leder till en hög belastning på VA-systemet vilket också blir resurskrävande. Upplevelsen är att det finns effektivare lösningar som kan undersökas.

Kommentar: Kommunen anser att frågan om bron besvaras bland allmänt förekommande synpunkter. ÅVS fast förbindelse till Orust är nu presenterad och konstaterar att det finns en rimlighet i att bygga bron. Exakt dragning och vilka effekter det får för naturmiljö och jordbruk utreds i den lokaliseringsstudie och vägplan som kommer att utföras av Trafikverket. De nya verksamhetsområden som kommer bli aktuella i Svanesund kommer ligga i anslutning till befintlig och nytillkommande infrastruktur. När broleden är fastslagen i lokaliseringsutredning föreslås att en fördjupad översiktsplan tas fram för att analysera och redovisa lämplig utveckling av bostäder och verksamheter i anslutning till broleden, Jordbruksmarkens odlingsvärde har relevans i kommande detaljplanearbete, jordbruksmark med höga brukningsvärden bör inte exploateras om det inte föreligger ett högt allmänintresse. Reningsverket i Svanesund kommer att ersättas med utbyggt verk med hög kapacitet i Ellös. Det kommer stå klart 2025 och överföringsledningar för avlopp anläggs dels mellan Varekil och Ellös i en första etapp och mellan Svanesund och Varekil i en andra etapp, dessa ledningar stärker även utvecklingsmöjligheterna mellan samhällena.

Yttrande 2.196

Undertecknad flyttade till Orust för att vara nära natur och bli mer självförsörjande, ha ett bra utbud av skolor och leva med havet som granne. Dessa mål går inte att uppnå i kommunens tätorter och yttrande pekar på att de är många unga som vill lämna staden för just dessa ideal.

Samrådshandlingen oroar yttrande som är orolig för att inte kunna utveckla egen mark i samma utsträckning som innan. Exempelvis genom att bygga stuga för uthyrning till friluftsturister eller göra andra saker på sin mark som äganderätten ger fastighetsägare rätt att göra.

Yttrande uppger att det finns en mängd övergivna gårdar och redan rivna hus som utan möjlighet till bygglov på landsbygden inte kan restaureras. Den som vill köpa mark för att leva självförsörjande och hålla landskapet öppet upplevs inte heller kunna det enligt riktlinjerna för landsbygden. Yttrande anser att översiktsplanen med avseende på landsbygden kraftigt behöver revideras för att fortsatt locka unga till ön.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.197

Yttrandes uppfattning är att samrådshandlingen främst fokuserar på att bibehålla, bevara och förvalta landsbygden. En fortsättning för att bibehålla och förvalta landsbygden är att människor har möjlighet att bosätta sig där och driva verksamheter. Att begränsa möjligheten till att bygga bostäder och att viga stora områden åt natur och fritid motarbetar detta.

Yttrande påpekar att det i Vision Orust 2040 står ”det finns flera och varierande bostäder i attraktiva boendemiljöer över hela kommunen” vilket saknas i samrådshandlingen.

Det anses olyckligt att begränsa möjligheten för unga att söka sig till landsbygden och driva verksamheter där då de ses som en tydlig trend bland yngre generationer de senaste åren. I samrådshandlingen föreslås att 130 hektar jordbruksmark ska bebyggas i tätortsnära bebyggelse. Undertecknad föreslår i stället att denna bebyggelse kan få utvecklas på landsbygden. Det skulle spara den värdefulla åkermarken år

livsmedelsförsörjning. Bebyggelseutvecklingen på landsbygden behöver inte vara så restriktiv. Landsbygdsutveckling kan ske utan orsaka konflikt med andra samhällsmål.

Begränsningar så som avstånd till kollektivtrafik, ett visst tillflöde för vatten eller ett förbud mot nya vägar ska tas bort ur översiktsplanen då det riskerar att tvinga unga att söka sig till andra kommuner. Formuleringen att bebyggelse inte ska påverka siluetten tolkas så att inget nytt får tillkomma och bör också tas bort.

Yttrande ställer sig positiv till att samrådshandlingen tar upp att bilen fortsatt kommer ha en roll på landsbygden

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna till stor del finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Andelen jordbruksmark som tas i anspråk i tätortsnära bebyggelse har reducerats, miniminivå av vattentillgång har strukits, det hanteras i bygglovsprocessen.

Yttrande 2.198

Undertecknade ställer sig mycket kritiska till samrådshandlingens skrivning om landsbygden. Hur ska bebyggelsen på landsbygden vara återhållsam samtidigt som landsbygden ska utvecklas? Vem ska då bruka och sköta marker om ingen får bo där. Krav på närhet till allmänna kommunikationer anses få förödande konsekvenser. Övervägande delen av kommunen befolkning bor på landsbygden och de styrande borde tillgodose dess intressen och inte se dem som en kostnad.

Yttrande ställer frågan hur det är tänkt att få yngre att flytta till kommunen när möjligheten att bygga och bo på landsbygden försvåras. Redan idag upplever många att det är svårt och krångligt att bygga på landsbygden och utforskar i stället alternativ i andra kommuner.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.199

Inledningsvis lyfts vikten av att bevara invånarna i kommunen och uppmuntra delårsboende att bli permanenta invånare för att stödja öns befolkningsutveckling. Det finns oro över att ÖP-förslaget inte tar tillräcklig hänsyn till detta och hur man ska främja kustsamhällenas vitalitet. Skrivande påpekar att många redan bor på landsbygden och att unga och barnfamiljer föredrar att bo där. Det uttrycks oro över att ÖP-förslaget verkar vara negativt inställt gentemot landsbygdsutveckling och nybyggnation. Det ifrågasätts vem som kommer att vårda äldre byggnader om inte unga ges möjlighet att bygga i närheten. Kritik riktas också mot ÖP-förslagets krav på närhet till kollektivtrafik och äganderätt. Författaren anser att kravet på kollektivtrafik är orimligt och påpekar att äganderätten inte bör störas.

Slutligen föreslås att planen för småhusbebyggelse bör möjliggöra permanent boende i hela Orust, inklusive landsbygden, och att ÖP bör främja inflyttning till landsbygden. Författaren uppmanar kommunen att revidera ÖP-förslaget för att bättre stödja landsbygdens utveckling och bevarande.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.201

Yttrande påpekar att det inte är genom tätbefolkade orter som man lockar människor till Orust. Det är landsbygden som lockar. Att satsa på tätorterna är bra men det ska inte ske på landsbygdens bekostnad. Det måste med hänsyn till miljön gå att bygga även på landsbygden. Vidare påpekar undertecknad att enskilda avlopp kan vara minst lika bra som ett kommunalt och närhet till kollektivtrafik spelar mindre roll när man i framtiden kan köra elbil till närmsta pendelparkering för att ta bussen. För barn täcker ju skolbussar redan hela kommunen.

Vidare har yttrande följande synpunkter:

- Yttrande hoppas på att det småskaliga lantbruket underlättas och utvecklas.
- Orust ska verka nationellt mot utfiskning av havet
- Finns mycket på landsbygden som kan finna nya former, mer samarbeten, nya modeller.
- Föreningar på landsbygden gör ett stort arbete där kommunen inte gör det. Utöka samarbetet mellan kommunen och föreningar.
- Jag tror inte så många vill bo helt hopplöst till. Hur många barnfamiljer bor det i Mollösund till exempel?? Nej med så långa skolvägar går det ju inte att få ihop livet. Men kommunen behöver inte försvåra ännu mer

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Kommunen har nyligen ställt sig bakom ett förslag att förbjuda bottenträlning i känsliga marina miljöer.

Yttrande 2.202

Yttrande redogör för sin bakgrund på Orust och anledningar till att de valt att flytta tillbaka. Samrådshandlingen för översiktsplanen anses innebära sämre förutsättningar för att bygga den framtid som yttrande planerar för. Då de är skogsägare oroar de sig även över att områden reserverade för naturreservat kan komma att påverka dess möjlighet att driva ett vårdande skogsbruk. Varför har inte markägare involverats i processen tidigare? Kommunens skogar omfattas redan av nationella lagar och förordningar som anses vara skydd nog.

Översiktsplanen upplevs styra boenden till tätorterna då landsbygdsboende upplevs mer resurskrävande. Yttrande påpekar att det är landsbygden som lockar unga familjer, inte tätorten. Vill man bo i tätort söker man sig i stället till större städer. Det saknas i samrådshandlingen en skrivning om alla kommuninvånares rätt till service och fokus läggs i stället på hur kostsam denna service är. Ett större fokus på landsbygdens fördelar i stället för dess nackdelar önskas.

Att bygga nytt eller bygga om befintliga gårdar upplevs i samrådshandlingen nästan som omöjligt. Riktlinjer så som närhet till kollektivtrafiken anses irrelevanta för hur samhället ser ut idag samt att det upplevs oklar vem som avgör vad som är jordbruksmark och inte. Boenden på landsbygden förväntar sig inte närhet till kollektivtrafik och är medvetna om detta. Yttrande vill se att kravet på närhet till kollektivtrafik tas bort.

Det upplevs att samrådshandlingen begränsar människor i stället för att utveckla landsbygden utveckling. Yttrande anser att kommunen inte uppfattat vad de som bor på landsbygden faktiskt behöver och vill ha. Yttrande önskar en revidering av översiktsplanen så att den främjar en inflyttning av yngre och möjliggör för en levande landsbygds som är en otrolig viktig del av samhället.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.204

Yttrande påpekar att det är transporter som är den största källan till växthusgaser. Planen lyfter detta på många sätt men det kan förtydligas. Ett mer resurseffektivt resande skapar även bättre förutsättningar för barn och unga att ta sig fram självständigt.

Vidare lyfter yttrande information och synpunkter utifrån följande teman:

- **Barnperspektiv:** Barnperspektivet tas upp flera gånger i planen men kan lyftas ännu mer för att säkra gång- och cykelkopplingar till målpunkter. Prioritera säkra vägar till skolan innanför skolskjutsberättigandezoner för oskyddade trafikanter och säkra punkter för anslutning till dessa från det allmänna vägnätet vilket även underlättar vägen till skola och fritid för barn på landsbygden. Yttrande hänvisar även till kommunens skolskjutszoner.

- **Sjötransporter:** Generellt behövs en tydligare koppling mellan översiktsplanen och FÖP Hav. Yttrande ställer sig frågande om det är Tuvesvik som lämpar sig bäst som nod för persontransport på havet. I stället föreslås att mer fokus läggs på Ellös, Mollösund och Slussen så att utrymme finns för ett mellankommunalt resande på havet. Yttrande ser modern sjöfart som framtidens kollektivtrafik och önskar att utrymme ges i tätorternas hamnar för att möjliggöra ett kollektivt resande med båt i framtiden.
- **Laddning av elfordon:** Elektrifieringstrenden är starkt återkommande i samrådshandlingen och inom tidshorizonten för planen kommer laddplatser för alla typer av fordon behövas, både på land och på vattnet. De snabbbladdare som finns i Henån, Ellös, Varekil, Svanesund och Mollösund bör behållas och utvecklas för att nå fler fordonskategorier.
- **Elförsörjning:** Den lilla del el som produceras lokalt på Orust behöver kompletteras med kraftledningar, flexibel elanvändning och lokalt producerad el. I planen nämns vågkraft som alternativ men enligt FÖP Hav finns enbart en lämplig plats för detta (Svanesund) och yttrande föreslår i stället att fjärrvärme kan utvecklas för att producera el från avfall och biogas. Månsemyr önskas pekats ut som plats där biogas kan produceras och befintliga pannor bör uppgraderas till ny teknik.
- **Mobilitet:** Yttrande önska exempel på mer specifika mobilitetslösningar samt att mark för dessa avses i tätorterna. Exempel så som biluthyrning, grannskapskontor med möjlighet till laddning av fordon och gemensam fordonservice föreslås.
- **Elnät:** En ny 145 kV ledning planeras mellan Stenungsund och Myggenäs av Ellevio, vilket skulle öka robustheten i elförsörjningen på Orust. Den tas upp på ett ställe och inte på ett annat. På det stället hänvisas i stället till behov av en ny ledning norrifrån. Den kommer mindre troligt vara intressant med denna ledning från Tjörn. Kvar står dock effektbrist på Västra Orust men kanske att det kan samlösas med nya elledningarna från Vindparker i havet in till Stenungsund? Bör tas med som en möjlighet med vindkraftspark till havs.
- **Klimat:** Yttrande anser att texten kring klimat (s.83) bör strykas för att i stället hänvisa till klimatstrategin.
- **Fjärrvärme:** Yttrande vill se att texten kring fjärrvärme görs mer lokal och innehåller mer detaljer kring den lokala fjärrvärme och dess framtidspotential.
- **Energiplan:** En revidering av den energiplan (heter egentligen *Energi och klimatstrategi*) som kommunfullmäktige antagit önskas av undertecknad. De etappmål som satts upp har inte nåtts och bör revideras för att ge tyngd åt ett mindre energiintensivt samhälle.

Kommentar: Kommunen anser att yttrandet delvis är tillgodosett. Frågan om elnätet och elförsörjningens koppling till vindkraft och solenergi har inarbetats, Frågan om klimat, och fjärrvärme är också tillgodosett. Energiplan, mobilitet, laddning av elfordon, barnperspektivet och sjötransporter anses vara av detaljplane- eller projekteringskaraktär och har inte inarbetats i ÖP.

Yttrande 2.205

Yttrande anser att översiktsplanen missat det som många tycker är det attraktiva med Orust, landsbygden. Det är landsbygden som får stadsbor att flytta till kommunen. I stället sänder samrådshandlingen ut budskapet att det är i tätorten man ska bo.

Yttrande med flera tycker samrådshandlingen fått ett fokus som inte ser till invånarnas bästa. Det kanske inte är meningen och kan kanske korrigeras genom en omarbetning av texten kring landsbygden så att den ser till alla invånarens bästa. Även de som vill bosätta sig på landsbygden.

Undertecknad hoppas att politiker tar åt sig och tänker på vilka signaler översiktsplanen sänder ut till invånarna.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.207

En centralisering till tätorter ger inte en levande landsbygd. En landsbygd har sin charm tack vare att saker och platser inte är centraliserade, det ger utveckling. Landsbygden ger också en lärdom om hur viktig naturen är och skapar kunskap kring att ta hand om den.

Yttrande anser att översiktsplanen begränsar äganderätt och brukanderätt på landsbygden. Det anses inte ge en utveckling i rätt.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.206

Yttrande ifrågasätter Orusts vision för år 2040 och dess förverkligande. Författaren uttrycker oro över att visionen inte har blivit verklighet eller har genomgått ändringar sedan den antogs 2018 och undrar om detta har haft en inverkan på utformningen av den översiktsplanen. Det riktas särskild kritik mot målet att nå 25 000 invånare, då detta tyder på att Orust i hög grad förlitar sig på befolkningsökning från närliggande kommuner. Yttrandet belyser även frågor gällande klimat- och energiaspekter, inklusive en satsning på havsbaserad vindkraft och en önskan om förbättrad hantering av solenergi samt övergång till modern LED-belysning. Författaren ifrågasätter om de uttryckta målen och visionerna har förverkligats uttrycker tveksamhet kring om det är mer än bara retorik.

Slutligen understryks bristen på samstämmighet mellan visionen och den praktiska planeringen och utförandet av olika projekt inom Orust kommun. Skrivande framhäver behovet av noggrann utvärdering och anpassning av planeringen för att säkerställa att visionen för 2040 kan uppnås på ett hållbart sätt. Det ges en uppmaning till kommunen att noggrant granska och justera sin planering för att bättre motsvara invånarnas önskemål och de faktiska möjligheterna att uppnå visionen.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna i huvudsak finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Texter om solceller och havsbaserad vindkraft har infogats i ÖP. Vision 2040 har legat som en av grunderna till framtagandet av ÖP 2040.

Yttrande 2.208

Se yttrande 2.54 samt 2.29 där följande synpunkter redan har besvarats:

- Kritik kring samrådet
- Åldrande befolkning och minskad inflyttning
- Kritik om planens stöd i gällande lagar
- Begränsningar av äganderätt och brukanderätt
- Diskussion om planens krav för att bevilja bygglov
- Planens inverkan på företagande och arbetsmöjligheter.

Yttrande är kritisk mot översiktsplanens innehåll.

Det finns oro för att nyinflyttning till Orust kommun kommer att minska på grund av bristande service och samhällstjänster. Skrivande menar att planen vill koncentrera allt till tätorterna, vilken kan resultera i minskad kollektivtrafik och leda till att landsbygden blir avbefolkad.

Skrivande poängterar att det är viktigt att skydda jordbruksmark men att det behöver finnas möjligheter för nybyggnation för att marken ska kunna brukas. Skrivande lyfter att väg- och avloppsinfrastrukturer på landsbygden sköts och underhålls av väg- och samfällighetsföreningar, vilket ändå inte innebär en kostnad för kommunen. Tillgången till fiber på landsbygden är likvärdig med tätorterna, eftersom många har finansierat detta själva genom fiberföreningar. Kommunalt vatten och avlopp borde inte vara ett obligatoriskt krav för bygglov.

Skrivande menar att arbetstillfällen skapas av de som bor och verkar på landsbygden vilket hotas om nya företag inte kan etablera sig. Vidare menar skrivande att bebyggelse i tätorterna i huvudsak riktar sig till sommargäster, vilket inte gynnar unga åretruntboende. Det efterlyses möjligheter för unga familjer att bosätta sig på landsbygden till rimlig kostnad.

Avslutningsvis betonas att landsbygden på Orust bör få möjlighet att fortsätta att utvecklas.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland allmänt förekommande synpunkter. Tillgång till kommunalt vatten och avlopp är inget obligatoriskt krav för bygglov.

Yttrande 2.211

Yttrande har tagit del av samrådshandlingen och påpekar att satsning på cykelvägar är viktigt för att locka barnfamiljer till ön. Det upplevs att ett större fokus läggs på östra Orust och yttrande påminner om att inte glömma bort att även satsa på Ellös där pendlingsavståndet är långt till fastlandet. Därför måste det planeras för arbetstillfällen närmre Ellös.

En ny bro till fastlandets anses göra gott för arbetspendlingen. Skolan är avgörande för att familjer ska flytta till kommunen och yttrande föreslår en gymnasieskola som även kan nyttjas av ungdomar på Tjörn.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter. Någon gymnasieskola planeras inte på Orust.

Yttrande 2.213

Inledningsvis har yttrande synpunkter på utvecklingen av industrimark väster om Lunden. Då ett industriområde medför stora volymer av trafik anses "Lunden" inte vara den mest lämpliga platsen. Med en ny broförbindelse kommer mer trafik röra sig längs väg 160 mot Henån eller väg 178 mot Ellös. Varför då inte anlägga industriområde intill dessa i stället för långt ifrån väg 160 i Henån. Under tecknad föreslår i stället en plats söder om Henån på väg 160 där en lokal aktör redan bedriver en bergtäkt. Detta hade också möjliggjort en mer tilltalande utformning av vägen från Henån till Gösäter med tillhörande cykelbana.

Vidare uttrycker yttrande synpunkter och frågor kring följande ämnen

- Bostadsbebyggelse i område SH6 (Ängsberget) behöver ha attraktiv utformning för att folks ska välja att bo där framför centrala Henån eller vid havet.
- Hur ska frågor som kollektivtrafik, omsorg, avlopp och barnens väg till skolan hanteras när Henån växer till ytan?
- Hur hanteras ljusföroreningar från högt belägna bostads- och industriområden?
- Anlägg cykelbana från Ellös till befintlig cykelbana vid Tuvesvik för att tillgängliggöra färjeläget för cyklande på Orust.
- Bevara och rusta upp befintlig bebyggelse är ett hållbart sätt att utveckla Orust samtidigt som tillgången till natur och friluftsliv kvarstår vilket är något folk söker på Orust. Ett exempel på område som kan rustas upp är Ellös korsväg som ger ett bedrövligt första intryck.

Kommentar: Kommunen anser att Lunden som etablerad yta för industri är lämplig för förtätning och tillbyggnad. Ljusföroreningar ska begränsas. Vad gäller detaljer som enskilda cykelvägar hänvisas till vanligt förekommande synpunkter. Avlopp finns på tillgängligt avstånd i tillkommande områden i Henån. Kommunen håller med om att det behövs krafttag vid Ellös korsväg. Området pekats ut i ÖP som ett viktigt område att utveckla med nya centrumfunktioner, bostäder, cirkulationsplats osv. En detaljplan pågår för att utveckla området med bostäder och centrumfunktioner vid den f.d. låg och mellanstadieskolan. En ny restaurang är tänkt att uppföras på andra sidan vägen. Nästa steg är att utveckla området runt Hemköp med en ny detaljplan för centrumändamål, handel och bostäder.

Yttrande 2.217

Yttrande har förstått det som att det enligt översiktsplanen inte ska få byggas på landsbygden och protesterar mot detta.

Kommentar: synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.214

Inledningsvis anser undertecknad att kommunen satt upp riktlinjer för bebyggelse på landsbygden som går att tolka olika beroende på kommunens intentioner för landsbygden. Yttrande menar att det går att tolka riktlinjerna som att man inte får bygga om det exempelvis.

- Inte finns Kommunalt vatten och avlopp.
- Inte följer kommunens åsikter om landskapsbild.
- Inte är tillräckligt nära kollektivtrafik.
- Inte är inom tätbebyggt område.

Vidare ställer sig yttrande frågande till möjligheten att bedriva skogs- och lantbruk med de nya riktlinjerna. Följande frågor och synpunkter tas upp.

- Kommer det finnas undantag från riktlinjerna för landsbygden för att lant- och skogsbrukare ska kunna bedriva sin verksamhet?
- Vilka faktiska åtgärder föreslås för att utveckla landsbygden?
- Hur påverkar riktlinjerna för landsbygden området kring Ängholmen där yttrande bedriver lant- och skogsbruk, och hur påverkas lant- och skogsbruket i stort på Orust?
- Kommer möjligheten att bygga nya hus till familjemedlemmar begränsas även om det inte sker på jordbruksmark?

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna besvaras bland allmänt förekommande synpunkter.

Yttrande 2.215

Undertecknad anser att avsnittet *Landsbygd* behöver lyftas ur och omarbetas i grunden då nuvarande skrivningen hindrar landsbygdens utveckling. Landsbygden är en viktig resurs för kommunen och är anledningen till att många väljer att flytta till Orust. Möjligheten att köpa en tomt från familjen är ett alternativ. Skrivningen gör generationsskifte av gårdar omöjligt om inte nya bostäder får byggas.

Yttrande tar upp följande exempel som anses försvåra det för jordbrukare:

Bohusläns museum har på uppdrag av kommunen utrett området mellan Haga och Tegneby kyrka för fornlämningar. Inom området finns tre stora gårdar som nu inte får förändras. Inom jordbruket krävs en konstant förändring där exempelvis ekonomibyggnader tillkommer för att driva verksamheten vidare.

Yttrande anser att fornminnen som Hagadösen redan är skyddade av annan lagstiftning och ställer sig frågande till hur landsbygdens riktlinjer leder till en ökad självförsörjning.

I majoriteten av direktiv till tjänstemän och konsulter framgår att endast 5 % av ny bebyggelse får ske på landsbygd, inkl. ekonomibyggnader, saknar konsekvensanalys. Samrådshandlingen anses bestå av allmänt tyckande utan konsekvensanalyser.

Kommentar: Kommunen anser att synpunkterna finns besvarade bland vanligt förekommande synpunkter.

Yttrande 2:218 (Käringöns Öråd)

Örådet har inkommit med ett yttrande som bland annat önskar en sammanfattning och konkretisering av ett ambitiöst om omfattande förslag.

Örådet önskar framför allt lyfta frågorna om förutsättningarna och utvecklingen av hamnen på Käringön och betydelsen av Tuvesvik som transportnod för Käringön. Yttrandet pekar på att utvecklingen går mot fler färjor och fler fritidsbåtar vilket ökar trycket på hamnen, även sett till transporter till och från ön av gods, avfall m m. Men också betydelsen av Svesnka Sjöräddningssällskapets station som ombesörjer bland annat sjuktransporter, brandsläckning och sjösäkerhet, inte bara för Käringön utan för hela kuststräckan. Därför pekar man på att kommunen behöver vara beredd att investera i både hamnen och den tillhörande infrastrukturen.

Örådet uttrycker en oro över att nuvarande detaljplan för Lavön/Tuvesvik inte ger tillräckligt stöd för att möta de framtida behoven. Dessutom menar man att utvecklingen kring befintlig färjeterminal i Tuvesvik med nya bostäder, ny småbåtshamn och planerat hotell riskerar att begränsa möjligheterna för Käringöbornas att transportera det som behövs till och från ön. Därför önskar man att den föreslagna texten om ny detaljplan för Tuvesvik stryks.

Vidare pekar man på behoven av hyresrätter på Käringön då priset för småhus ökat kraftigt.

Man vill också peka på Käringöns och kringliggande öars höga värden för natur- och fritidsliv och menar att betydelsen inte framgår i kartmaterialet.

Slutligen framför man att texterna om mobilitet är framåtsyftande och bra. Vi som bor och verkar på öarna i väster vill särskilt lyfta fram att både person-, varu- och andra godstransporter måste inte bara fungera utan också utvecklas. I ÖP:n behöver detta beskrivas vad gäller Käringön och Gullholmen/Härmanö som saknar landförbindelse.

Kommentar: Kommunen delar fullt ut synpunkterna på Käringöns behov av en fungerande hamn och transportbehov av såväl gods som människor. Vi delar också uppfattningen om Svenska Sjöräddningssällskapets betydelse. Inga planer finns att begränsa dessa. Transporterna till och från Käringön är en fråga för Västtrafik där Orust kommun för en gemensam dialog med bolaget och Örådet. En kommentar har lagts till i ÖP angående vikten av hamnen på Käringön och Gullholmen/Härmanö.

Kommunen har tagit fram en trafikutredning för Tuvesvik, för att identifiera vilka behov och förutsättningar det finns att skapa bättre trafiksäkerhet och logistikflöden i Tuvesvik, med fokus på området kring färjeterminalen. Utredningen visar att ett antal åtgärder behövs för att få en bättre trafiksituation, såsom breddning av vägar, bygga trottoarer, större vändmöjligheter kring terminalen etc. Flertalet av åtgärderna kan och kommer göras inom ramen för gällande detaljplan. Hotellet som planeras att byggas norr om terminalen kommer kräva en ändring av detaljplanen, bla att för att möjliggöra en trafikmatning av hotellet från öster, med en ny väg som anläggs till hotellet, från där reningsverket ligger idag, vilket ska rivas. Hotellet kommer alltså inte att påverka trafiksituationen kring färjeterminalen på ett något negativt sätt, då det får en egen trafikförsörjning. Den nya detaljplan som nämns i öp är ett mindre verksamhetsområde mellan befintliga parkeringsytor i den östra delen av Tuvesvik. Mer mark för verksamhetsetablering på Tuvesvik har efterfrågats av näringslivet. Inom ramen för denna detaljplan kan också planändringar åstadkommas för att möjliggöra åtgärder för trafikförbättringar som inte har stöd i gällande detaljplan, därför kommer denna detaljplan snarare att skapa bättre förutsättningar för transportsituationen i området än annars. Under kommande detaljplanearbete i Tuvesvik kommer kommunen ha dialog med och ta hänsyn till Örådets synpunkter.

Kommunen delar uppfattningen att det finns ett behov av att tillskapa hyresrätter på Käringön. Tyvärr har tidigare försök till byggnationer av hyreshus på Käringön slutat i omvandling till bostadsrätter, något som inte kan uteslutas kan ske igen. En noggrann analys behöver därför göras hur och var ett uppförande av bestående hyresrätter kan ske.

Betydelsen av Käringöns natur- och friluftsliv framgår på många sätt i ÖP. En revidering av kartan bedöms inte nödvändig.

Medverkande

Samrådsredogörelsen har tagits fram av tjänstepersoner på Orust kommun med stöd av ansvarig konsult (Sweco). Huvudansvariga från Orust kommun är:

Stefan Björling, kommunutvecklare

Rickard Karlsson , planchef

Klara Holtz Eklänge, planarkitekt